

**Buletin lunar
al CNPF – luna
decembrie 2012**

2

**Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare**

3

**Administratorii AEI,
instruiți să aplice legea**

4

Săptămâna trecută, Guvernul a aprobat proiectul de lege privind creditele de consum. Documentul respectiv prevede condiții mult mai dure pentru instituțiile financiare bancare și nebancale în ceea ce privește transparența în activitatea lor de creditare, fiind prevăzute și sancțiuni corespunzătoare.

Proiectul Legii privind creditele de consum stabilește cerințe clare, univoce și echitabile care reflectă și asigură protecția consumatorului (persoană fizică) la contractarea creditului de consum care nu are tangență cu activitatea de întreprinzător. Domeniul de aplicare a legii se extinde inclusiv la tipurile de contracte precum cele garantate prin ipotecă, închirierea și leasingul etc. Până acum, în Republica Moldova nu a existat o lege care să reglementeze în mod special creditele de consum. Mai mult decât atât, au fost identificate un șir de probleme în domeniul creditelor bancare pentru consumatori și modul de prestare de către băncile comerciale și sectorul nebancale a acestui tip de servicii financiare datorită carenței legislative. Problemele se referă, în primul rând, la formele diferite și neunificate de informare a consumatorului despre condițiile contractuale (în așa fel nu e posibilă compararea ofertelor) și lipsa unor reguli transparente referitoare la modul de calcul al dobânzii, în special a celei flotante (consumatorii în momentul încheierii contractului de credit nu cunosc care va fi suma totală pe care vor trebui să-o achite pentru creditul respectiv).

„Persoanele fizice vor avea posibilitatea, înainte de a lua decizia de a contracta un credit la o bancă sau alta, să fie informate complet. Legea stabilește drept cerință foarte clară ca debitorul să aibă toată informația obiectivă. De asemenea, se introduce dreptul la revocare. Astfel, chiar dacă a fost semnat un contract, debitorul, în primele 14 zile, va avea dreptul să îl revoce. Legea interzice creditorilor de a stabili ulterior alte comisioane și stabilește plafoane pentru anumite comisioane, pe care creditorii le percep de la debitorii”, a menționat Valeriu Lazăr, ministrul Economiei.

Toate instituțiile de creditare vor fi obligate să se conformeze cerințelor de dezvăluire a informației privind produsele financiare și să asigure plasarea pe pagina-web oficială existența unui calculator ce determină costul total al creditului. Conform noilor prevederi, reprezentanții băncilor comerciale vor trebui să acorde toate informațiile necesare despre prevederile contractelor în vederea acordării creditelor de consum cu cel puțin 15 zile înainte de semnarea contractului. În același timp, creditorul nu va avea dreptul să modifice prevederile contractului pe parcursul rambursării creditului sau să majoreze taxele și comisioanele.

Astfel, refuzul de a prezenta sau prezentarea incompletă a informației preliminare încheierii contractelor de credit se va sancționa cu o amendă de la 50 la 100 de unități convenționale, aplicate persoanei cu funcție de răspundere și de la 200 la 300 de unități convenționale, pentru o persoană ju-

ridică. Totodată, majorarea sau aplicarea nejustificată a comisioanelor și taxelor se va amenda cu 50-100 de unități convenționale, în cazul persoanei cu funcție de răspundere și cu 200-300, în cazul persoanei juridice.

Potrivit proiectului de lege, clienții instituțiilor financiare vor beneficia de o serie de drepturi chiar din faza precontractuală. De fiecare dată când solicită informații despre orice produs de creditare, clientul va primi de la funcționarul băncii sau organizației nebancale un formular standardizat care să cuprindă detaliile importante ale acestuia. Formularul precontractual standard va conține informația despre: rata dobânzii aferente creditului, fixă și/sau flotantă, modalitatea de calcul a dobânzii (formula de calcul și transparența acesteia), informații privind orice costuri incluse în costul total al creditului (comisioane, procente de deservire etc.), dobânda aferentă creditului și dobânda anuală efectivă, durata contractului de credit, prețul actual și valoarea oricărei plăți în avans; valoarea totală plătită de către consumator și valoarea ratelor. Deci, potențialul client are posibilitatea să analizeze cu atenție costurile creditelor oferite de fiecare instituție în parte și să compare mai multe oferte înainte de a lua decizia. Lucru care, de altfel, poate elimina și riscul de supraîndatorare al clientului. Formularul standard va fi eliberat gratuit clientului cu cel puțin 15 zile înainte de semnarea contractului de credit. În plus, clientul va primi și proiectul contractului de credit, pentru a studia clauzele contractuale înainte de a solicita împrumutul. De asemenea, clientul are dreptul rambursării anticipate a creditului, fără ca acesta să fie condiționat de anumite plăți sau număr de rate. Totuși, creditorul este în drept să solicite și el o compensație rezonabilă și justificată pentru costurile aferente rambursării creditului. Dacă perioada dintre rambursarea anticipată și rezilierea contractului este mai mare de un an, consumatorul va achita 0,5% din mărimea creditului și 1%, în cazul în care perioada este mai mică de un an.

Documentul interzice următoarele plăți și comisioane: majorarea comisioanelor și tarifelor, cu excepția celor impuse de legislație, introducerea și perceperea de noi taxe decât cele prevăzute în contract, comision de depunere a numerarului pentru plata ratei de credit, comision pentru sumele retrase din credite, alte tarife și costuri atunci când consumatorul dorește schimbarea datei de scadență a ratelor, cât și la solicitarea garanțiilor.

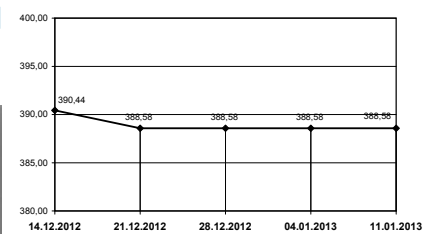
Proiectul de lege privind creditele de consum urmează a fi discutat în Parlament. Dacă va fi adoptată, legea urmează să intre în vigoare în decurs de șase luni.

Lilia PLATON

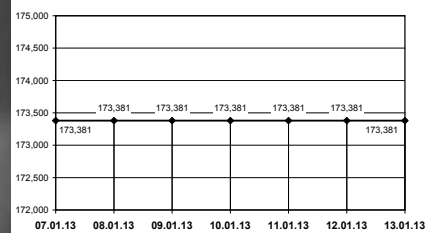
Băncilor li se cere mai multă transparență față de consumator

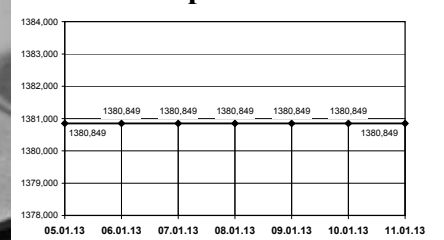
CNPF

Banking Stock Index – InfoMarket

EVM-Composite

Curs valutar
16.01.2013

Valuta	Rata	Cursul
Euro	1	16.2626
Dolar S.U.A.	1	12.1844
Rubla rusească	1	0.4030
Hrvna ucraineană	1	1.4965
Leu românesc	1	3.7010

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

Volumul tranzacțiilor bursiere în perioada 9-11 ianuarie 2013 a constituit 13,2 mii lei. În total, au fost înregistrate 20 tranzacții cu acțiunile a 2 emitenți.

Pe piața interactivă a burselor (Secția de Bază) a fost efectuată o tranzacție cu acțiunile companiei „Drum-11” (Cimișlia). Prețul de piață al acestor acțiuni rămâne stabil la nivelul de 3 lei.

Pe piața directă a burselor (Secția Tranzacțiilor Directe) au fost înregistrate tranzacții de vânzare a acțiunilor ce aparțin unităților administrativ-teritoriale. Primăria s. Crișcăuți raionul Dondușeni a vândut pachetul de 1,94% din acțiunile companiei „Întreprinderea de reparație și deservirea tehnicii” la prețul de 14 lei per acțiune.

Bursa de Valori a Moldovei prestează servicii de consulting în domeniul activității licențiate (bursiere). Informații la telefonul: 022 27-76-36.
www.moldse.md

Bursa de Valori a Moldovei

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Moldpresa
Tu alegi, noi difuzăm!

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN LUNAR • 12 • 2012

PIAȚA VALORILOR MOBILIARE

PIAȚA PRIMARĂ

În anul 2012 pe piața primară au fost atrase investiții prin intermediul a 113 emisiuni de acțiuni în valoare de 1105,05 mil. lei, ce este cu 284,27 mil. lei sau cu 20,5% mai puțin decât în anul precedent (Tabelul nr. 1).

Cele mai mari volume ale emisiunilor de acțiuni au fost înregistrate în lunile ianuarie (217,87 mil. lei), mai (182,99 mil. lei) și octombrie (200,77 mil. lei) (Diagrama nr. 1). 7 societăți pe acțiuni au înregistrat un volum de 563,76 mil. lei (51% din volumul total al emisiunilor), inclusiv: Î.M. „GLASS CONTAINER PRIM” S.A. – 193,09 mil. lei, Î.M. Combinatul de Vinuri Spumante și de Marcă din Chișinău „VISMOS” S.A. – 80,97 mil. lei, Compania de Asigurări de Viață „SIGUR-ASIGUR” S.A. – 64,70 mil. lei, Î.M. Societatea Internațională de Asigurări „MOLDASIG” S.A. – 60,00 mil. lei, B.C. „UNIBANK” S.A. – 60,00 mil. lei, S.A. „REGIA APĂ CANAL-ORHEI” – 60,00 mil. lei, B.C. „COMERȚBANK” S.A. – 45,00 mil. lei.

Volumul investițiilor străine, atrase prin emisiuni de acțiuni în anul 2012 a constituit 428,27 mil. lei, sau 39% din volumul total al emisiunilor.

În decembrie 2012 au fost înregistrate 10 emisiuni de acțiuni în valoare de 97,11 mil. lei., inclusiv o emisiune de acțiuni la înființarea societății pe acțiuni în valoare de 2,15 mil. lei și 9 emisiuni suplimentare de acțiuni în valoare de 94,96 mil. lei (Tabelul nr. 2).

Volumul emisiunilor de valori mobiliare în decembrie 2012 este cu 32,4% mai mic față de volumul înregistrat în luna similară a anului precedent (Tabelul nr. 3).

PIAȚA SECUNDARĂ

În anul 2012 pe piața secundară au fost efectuate 4398 tranzacții în volum de 1251,50 mil. lei. Volumul tranzacțiilor s-a micșorat față de nivelul anului precedent cu 688,50 mil. lei sau cu 35,5% (Tabelul nr. 4).

În decembrie 2012 pe piața secundară au fost efectuate 447 tranzacții cu valori mobiliare în volum total de 149,10 mil. lei, înregistrându-se o creștere de 1,9 ori față de luna similară a anului precedent (Diagrama nr. 2).

Volumul tranzacțiilor bursiere înregistrate în decembrie 2011 constituie 50,89 mil. lei sau 34% din volumul total al tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară (Diagrama nr. 3).

Ponderea tranzacțiilor înregistrate pe segmentul bursier constituie 33% din numărul total al tranzacțiilor (Diagrama nr. 4).

În anul 2012 CNPF a înregistrat 21 prospecte ale ofertelor publice pe piața secundară a valorilor mobiliare, inclusiv 18 oferte de procurare și 3 oferte de vânzare a acțiunilor.

În decembrie 2011 CNPF a înregistrat prospectele următoarelor oferte publice ale valorilor mobiliare pe piața secundară:

– oferta publică de preluare obligatorie, inițiată de ofertantul „Moldproinvest” S.R.L., obiectul căreia îl constituie procurarea a 65 415 acțiuni ordinare nominative emise de Societatea pe acțiuni „Întreprinderea pentru colectarea cerealelor din Rediul-Mare” (IDNO: 10036044006833, r-nul Ocnîța, s. Rediul Mare), la pre-

țul de 10,00 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării (Hotărârea CNPF nr. 51/1 din 07.12.2012, Monitorul Oficial 254-262/1557, 14.12.2012);

– oferta publică de preluare obligatorie, inițiată de ofertantul Valeriu Macari, obiectul căreia îl constituie procurarea a 411098 acțiuni ordinare nominative emise de Societatea pe acțiuni „Automobilist-Bălți” (IDNO: 1002602005282, mun. Bălți, str. Sofia, 27), la prețul de 0,50 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării (Hotărârea CNPF nr. 52/1 din 14.12.2012, Monitorul Oficial 263-269/1577, 21.12.2012);

– oferta publică de preluare obligatorie, inițiată de ofertantul GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG AKTIENGESELLSCHAFT, obiectul căreia îl constituie procurarea a 565 acțiuni ordinare nominative, emise de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „GRAWE CARAT ASIGURĂRI” S.A. (IDNO 1004601000125, mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 51), la prețul de 1438,75 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 40 de zile din data anunțării (Hotărârea CNPF nr. 55/2 din 27.12.2012, Monitorul Oficial nr. 1-5/7 din 04.01.2013).

PIAȚA BURSIERĂ

Pe piața bursieră în anul 2012 au fost înregistrate 1877 tranzacții în volum total de 623,29 mil. lei. Volumul tranzacțiilor bursiere s-a majorat de 2,6 ori comparativ cu anul precedent.

Informația privind tranzacțiile efectuate în anul 2012 cu valorile mobiliare emise de către societățile pe acțiuni incluse în listingul bursier este prezentată în Tabelul nr. 5.

În decembrie 2012 pe piața bursieră au fost înregistrate 149 tranzacții în volum total de 50,89 mil. lei. Rulajul bursier s-a majorat de 1,9 ori față de cel înregistrat în decembrie 2011 (Diagrama nr. 5) și de 1,4 ori față de luna precedentă a anului curent.

SEGMENTUL EXTRABURSIER

În anul 2012 pe segmentul extrabursier au fost înregistrate 2521 tranzacții în volum de 628,21 mil. lei. Volumul acestor tranzacții s-a micșorat de 2,7 ori comparativ cu anul 2011. Această scădere este, în mare măsură, rezultatul diminuării: de 6,7 ori a tranzacțiilor efectuate în temeiul hotărârilor judecătorești, de 4 ori a tranzacțiilor de vânzare-cumpărare, de 2,9 ori a tranzacțiilor ca aport la capitalul social și de 2,5 ori a tranzacțiilor de succesiune a valorilor mobiliare la dizolvarea sau reorganizarea acționarului persoanei juridice. Ponderea tranzacțiilor sus-menționate în anul 2012 constituie 72,3% din totalul tranzacțiilor extrabursiere față de 95,6% în anul precedent (Tabelul nr. 6).

În decembrie 2012 pe segmentul extrabursier au fost înregistrate 298 tranzacții în volum de 98,21 mil. lei. Volumul acestor tranzacții s-a majorat de 11,8 ori comparativ cu luna noiembrie 2012 și de 1,9 ori în raport cu indicatorul din luna decembrie 2011 (Diagrama nr. 6).

Comisia Națională a Pieței Financiare:
MD 2012, m. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77,
tel. (37 322) 227695, www.cnpf.md
Direcția relații externe și dezvoltare:
tel.: (37 322) 859430

Diagrama nr. 1 Evoluția lunară a emisiunilor de valori mobiliare în anul 2012

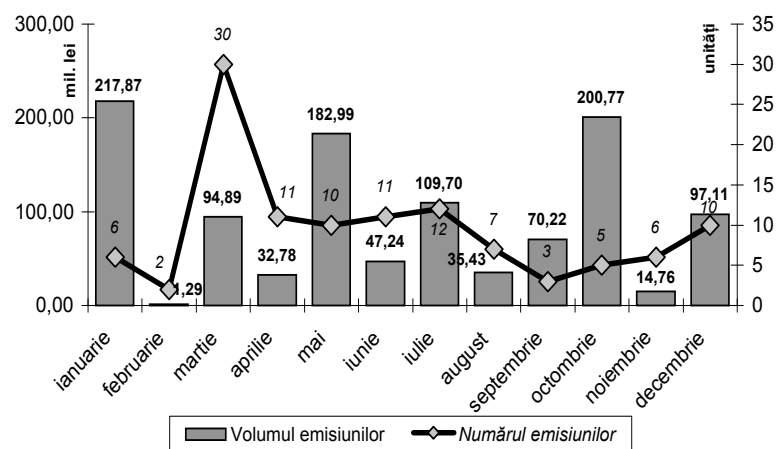

Diagrama nr. 2 Tranzacțiile pe piața secundară a valorilor mobiliare, decembrie 2008-2012

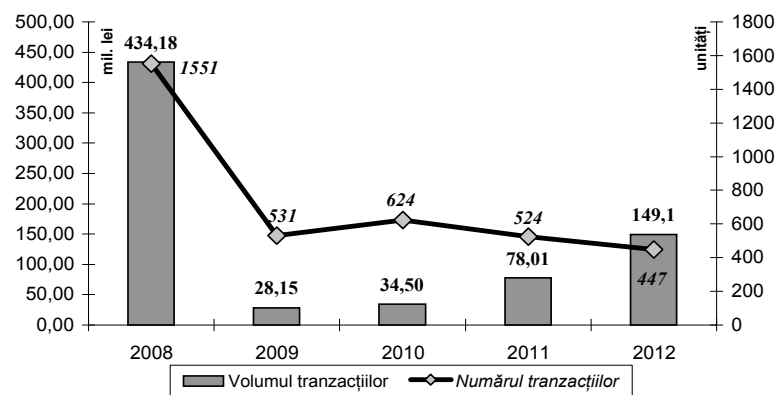

Diagrama nr. 3 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, decembrie 2012 (după volumul tranzacțiilor)

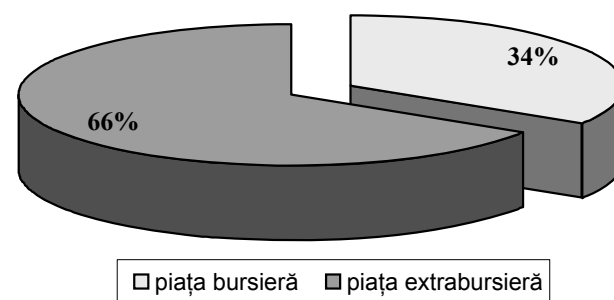

Diagrama nr. 4 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, decembrie 2012 (după numărul tranzacțiilor)

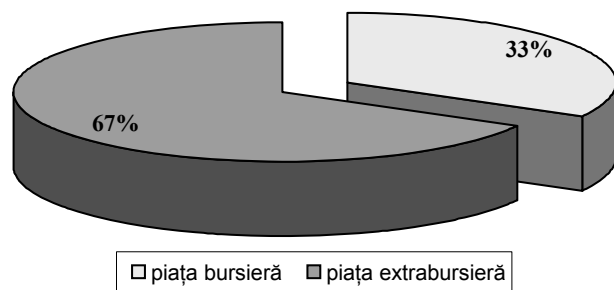

Diagrama nr. 5 Tranzacții bursiere, decembrie 2008-2012

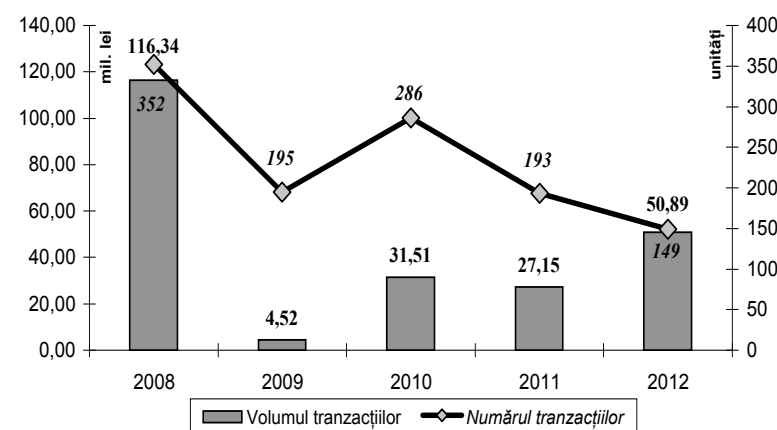
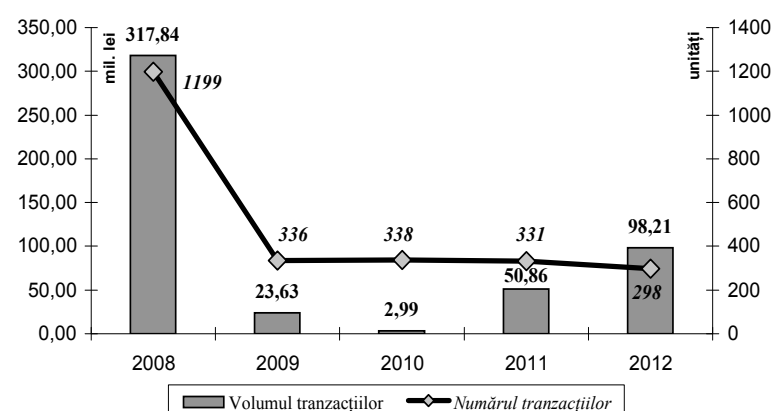

Diagrama nr. 6 Tranzacții extrabursiere, decembrie 2008-2012

Tabelul nr. 1 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în 2008-2012 (mil. lei)

Tipul emisiunii	2008	2009	2010	2011	2012	2012 față de 2011
Emisiuni plasate la înființarea societăților pe acțiuni	18,87	26,16	5,58	26,23	356,22	De 13,6 ori mai mare
Emisiuni suplimentare de acțiuni	795,28	618,01	851,78	1363,09	748,83	54,9%
Total	814,15	644,17	857,36	1389,32	1105,05	79,5%

Tabelul nr. 2 Emisiunile de valori mobiliare înregistrate în Registrul de Stat al Valorilor Mobiliare în decembrie 2012

Denumirea emitentului	Codul ISIN al valorilor mobiliare	Suma emisiunii, lei	Numărul de valori mobiliare plasate, unități	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Prețul de plasare a unei valori mobiliare, lei	Nivel de cotare la BVM
Emisiunile de acțiuni, plasate la înființarea societății pe acțiuni						
S.A. „REUNION GRUP”	MD14REUN1001	2150040	71668	20	20	-
Total		2150040	71668			
Emisiuni suplimentare de acțiuni						
S.A. „DRUMURI-RÎȘCANI”	MD14UMRD1003	13889160	1388916	10	10	-
B.C. „UNIBANK” S.A.	MD14UNIB1005	60000000	300000	200	200	I
C.A. „GARANȚIE” S.A.	MD14GANE1008	4500000	4500	1000	1000	-
Compania Moldo-Greacă „MICHAILIDES TOBACCO MOLDOVA” S.A.	MD14TOBA1005	331600	3316	100	100	-
S.A. „FLORENI”	MD14FLON1004	5207670	520767	10	10	-
S.A. „PARCUL DE AUTOBUZE DIN BĂLȚI”	MD14PAUT1001	459677	459667	11	11	-
Î.C.S. „ECDL” S.A.	MD14ECDL1001	160700	1607	100	100	-
S.A. „UZINA TURNĂTORIE ARALIT”	MD14ARAL1001	8992998	428238	21	21	-
Întreprinderea alimentației publice „MĂMĂLIGUȚA” S.A.	MD14MAMA1005	1420000	1420000	1	1	-
Total		94961805	4527011			
TOTAL general		97111845	4598679			

*Modificarea valorii nominale a acțiunii de la 10 la 11 lei

Tabelul nr. 3 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în decembrie 2008-2012 (mil. lei)

Tipul emisiunii	2008	2009	2010	2011	2012	2012 față de 2011
Emisiuni plasate la înființarea societăților pe acțiuni	3,00	1,48	0,05	0,03	2,15	De 72 ori mai mare
Emisiuni suplimentare de acțiuni	71,44	218,70	62,79	143,58	94,96	66,1%
Total	74,44	220,18	62,84	143,61	97,11	67,6%

Tabelul nr. 4 Piața secundară, anii 2008-2012

Indicator	2008	2009	2010	2011	2012	2012 față de 2011, %
Piața bursieră						
Numărul de tranzacții (unități)	3166	1570	2601	2046	1877	91,7
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	996,78	141,22	267,89	241,97	623,29	257,6
Piața extrabursieră						
Numărul de tranzacții (unități)	228790	218267	3082	3267	2521	77,2
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	1181,13	480,67	291,25	1698,03	628,21	37,0
Total piața secundară						
Numărul de tranzacții (unități)	231956	219837	5683	5313	4398	82,8
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	2177,91	621,89	559,14	1940,00	1251,50	64,5

Tabelul nr. 5 Tranzacțiile efectuate în anul 2012 cu valorile mobiliare emise de către societățile pe acțiuni incluse în listingul Bursei de Valori a Moldovei

Denumirea emitentului	Codul ISIN	Nr. de acțiuni tranzacționate, unități	Volumul tranzacțiilor, lei	Prețul unei acțiuni, lei		Prețul mediu al unei acțiuni, lei	Valoarea nominală, lei	Ponderele acțiunilor tranzacționate în totalul acțiunilor emise %	Nr. de tranzacții	Nivel de cotare
				Min.	Max.					
Tranzacții efectuate prin mecanismul pieței interactive										
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	3651	4165610	1.1000	1250	1140,95	200	0,35	33	1
SA "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	2207145	31920937	13,87	40	14,46	5	9,43	47	1
BC "BANCA SOCIALA" S.A.	MD14BSOC1004	1222	360960	290	300	295,38	100	0,12	3	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	34455	3945993	105	150	114,53	100	0,69	75	1
BC "UNIBANK" SA	MD14UNIB1005	610000	231110700	378,87	378,87	378,87	200	100	22	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	2159	94558	35	48	43,8	10	0,01	7	1
IM "EFES VITANTA MOLDOVA BREWERY" SA	MD14VEST1003	9	3348	372	372	372	25	0,00	1	1
SA "BANCA DE ECONOMII"	MD24BECM1000	692	699	1,01	1,01	1,01	1	0,23	2	1
Total			271602805						190	
Pachet unic (licitație cu strigare)										
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14-BECM1002	22500	900000	40	40	40	5	0,10	1	1
SA "FLOAREA SOARELUI"	MD14FLAU1001	2469	123450	50	50	50	20	0,33	1	2
BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	MD14MBIS1000	3659	457375	125	125	125	10	0,04	1	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	9645	1253850	130	130	130	100	0,19	2	1
Total			2734675						5	
Oferta publică pe piața secundară										
SA "FLOAREA SOARELUI"	MD14FLAU1001	24733	1236650	50	50	50	20	3,34	2	2
Total			1236650						2	
Total general			275574130						197	

Tabelul nr. 6 Structura tranzacțiilor extrabursiere în 2011-2012

Tipul tranzacțiilor	Volumul total al tranzacțiilor, mil. lei		2012 față de 2011, %	Ponderele în volumul total al tranzacțiilor, %	
	2011	2012		2011	2012
Vânzare-cumpărare	136,29	33,63	24,7	8,0	5,4
Aport la capitalul social	634,09	221,64	35,0	37,4	35,2
Tranzacții în temeiul hotărârilor judecătorești	555,10	82,37	14,8	32,7	13,1
Sucesiunea valorilor mobiliare la dizolvarea sau reorganizarea acționarului persoană juridică	296,87	119,33	40,2	17,5	19,0
Donații și moșteniri	29,39	44,08	150,0	1,7	7,0
Răscumpărarea valorilor mobiliare de către emitent	29,95	92,27	310,1	1,8	14,7
Alte tranzacții	16,34	34,89	213,5	0,9	5,6
Total	1698,03	628,21	37,0	100,00	100,00

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 11 ianuarie 2013 s-a convocat ședința Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

În cadrul ședinței a fost aprobată hotărârea cu privire la modificarea Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 50/1 din 30.11.2012.

Ca rezultat al monitorizării executării Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 51/4 din 07.12.2012, Consiliul de administrație al CNPF a aprobat hotărârea, conform căreia se prescrie repetat administratorilor A.E.Î. "CREDOSUCES" prezentarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în termen de 15 zile lucrătoare din data intrării în vigoare a hotărârii, a raportului specializat pentru trimestrul III al anului de gestiune 2012, avertizându-se administratorii A.E.Î. "CREDOSUCES" cu retragerea licenței pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asociațiilor de economii și împrumut, în cazul nerespectării prevederilor hotărârii.

În urma nerespectării de către A.E.Î. "CREDOSUCES" a cerințelor Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 51/4 din 07.12.2012, Consiliul de administrație a decis să suspende operațiunile la conturile curente și de depozit ale A.E.Î. "CREDOSUCES", cu excepția operațiunilor de alimentare a conturilor nominalizate.

Examinând cererile și materialele prezentate, Consiliul de administrație al CNPF a autorizat reorganizarea:

– Societății pe acțiuni "DRUMURI-CIMIȘLIA" prin fuziune (absorbție) a Societății pe acțiuni "DRUMURILEOVA" și Î.S. "DRUMURI-BASARABEASCA";

– Societății pe acțiuni "DRUMURILEOVA" prin fuziune (absorbție) la Societatea pe acțiuni "DRUMURILEOVA-CIMIȘLIA".

De asemenea, a fost acceptată înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare valorile mobiliare conform dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale Companiei de Asigurări „Asterra Grup” S.A. în sumă de 1 000 000 lei în număr de 1 000 000 acțiuni ordinare nominative cu VN – 1 leu din contul aporturilor bănești. Societatea are înregistrat un capital social în mărime de 15.008.888 lei, divizat în 15.008.888 acțiuni ordinare nominative de cl. I cu VN – 1 leu/per acțiune. După majorare capitalul social va constitui 16.008.888 lei, divizat 16.008.888 acțiuni ordinare nominative cu VN – 1 leu.

Totodată, Consiliul de administrație al CNPF a aprobat decizia cu privire la publicarea Ghidului Acționarului.

La fel, în cadrul ședinței a fost avizată înregistrarea de stat a modificărilor operate în documentele de constituire și în datele Companiei de Asigurări „ASTERRA GRUP” S.A. înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice privind majorarea capitalului social de la 15.008.888,00 lei la 16.008.888,00 lei prin emisiune de acțiuni ordinare nominative în valoare de 1.000.000,00 lei.

În urma examinării cererilor depuse, Consiliul de administrație a decis să reperfecteze licențele:

– Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări "GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A. seria CNPF nr. 000668, eliberată la 30 august 2011 pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale) și seria CNPF nr. 000097, eliberată la 09 decembrie 2008 pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări de viață), prin substituirea anexe la licență cu: a) includerea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: mun. Chișinău, com. Trușeni, str. Precup, 2; r-nul Anenii Noi, s. Hîrbovăț; b) excluderea subdiviziunii amplasate pe adresa: r-nul Ceadâr-Lunga, s. Cazaclia, str. Lenin, 91;

– seria CNPF nr. 000668, eliberată la 30 august 2011 pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexe la licență cu excluderea subdiviziunii amplasate pe adresa: or. Edineț, str. Independenței, 48;

– Societății pe Acțiuni „MOLDASIG” seria CNPF nr. 000707, eliberată la 01 noiembrie 2008 pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexe la licență cu excluderea unei adrese de subdiviziune amplasată pe adresa or. Ungheni, str. Națională, 33 și includerea unor noi adrese de desfășurare a activității: or. Hîncești, str. Chișinăului, 6; or. Basarabeasca, str. Karl Marx, 76; mun. Bălți, str. I. Franco, 19A; or. Otaci, str. Prieteniei, f/n (intrarea în vamă);

– Societății de Asigurări-Reasigurări "MOLDCAR-GO" S.A. seria CNPF nr. 000687, eliberată la 30 mai 2011 pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor generale, prin substituirea anexe la licență cu includerea următoarei adrese de desfășurare a activității licențiate: mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, nr. 22, of. 17.

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Deficitul balanței comerciale a Moldovei cu țările UE a crescut

În ianuarie-noiembrie 2012, deficitul balanței comerciale a Moldovei cu țările UE a constituit 191,9 mil. USD, fiind în creștere cu 12,59 la sută în comparație cu aceeași perioadă a anului 2011.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, în ianuarie-noiembrie 2012 exportul cu țările UE a însumat 921,8 mil. USD sau 46,7 la sută din tot exportul, fiind cu 2,5 la sută mai mic în comparație cu aceeași perioadă din 2011. Totodată, importul mărfurilor în Moldova din țările UE a crescut în această perioadă cu 3,5 la sută – până la 2 mldr 133,7 mil. USD, constituind 44,9 la sută din tot importul. În ianuarie-noiembrie 2012, cel mai mult export moldovenesc s-a făcut în România – 322 mil. USD sau cu 7,8 la sută mai puțin față de perioada analogică a anului 2011. România este urmată de Italia – 187,9 mil. dolari (+0,4%), Marea Britanie – 76,2 mil. dolari (-17,0%), Polonia – 68,9 mil. dolari (-12,2%), Germania – 65,3 mil. dolari (-34,6%), Bulgaria – 31,9 mil. dolari (-0,7%), Ungaria – 27,2 mil. dolari (+30,6%), Franța – 25,4 mil. dolari (+31,1%). Cele mai mari volume de importuri din UE au revenit României – 572,8 mil. dolari (+10,1%). Acesta este urmat de Germania – 349,7 mil. dolari (-3,1%), Italia – 297,0 mil. dolari (-6,0%), Polonia – 137,9 mil. dolari (+14,5%), Austria – 109 mil. dolari (39,2%), Franța – 95,7 mil. dolari (+24,4%), Ungaria – 81,7 mil. dolari (-11,1%), Bulgaria – 71,5 mil. dolari (+20,8%), Marea Britanie – 53,8 mil. dolari (-7,7%), Grecia – 45,8 mil. dolari (-29,0%), etc.

InfoMarket

Pentru R. Moldova a intrat în vigoare Acordul de comerț liber cu cinci țări din CSI

Acordul privind zona de comerț liber între țările membre ale Comunității Statelor Independente (CSI), semnat în anul 2011 la Sankt-Petersburg și ratificat de Parlamentul Republicii Moldova pe 27 septembrie 2012, a intrat anul curent în vigoare pentru țara noastră, informează MOLDPRES.

Inga Ionescu, șefa Direcției generale politice comerciale a Ministerului Economiei, a declarat astăzi în cadrul unei conferințe de presă că "intra-re în vigoare a Acordului va dinamiza relațiile comerciale regionale, va facilita atragerea investițiilor, precum și schimbul de tehnologii și inovații între statele semnatare, membre ale CSI. Până la acest moment, Acordul a fost ratificat de Federația Rusă, Ucraina, Belarus, Armenia, Kazahstan și Republica Moldova".

Documentul conține prevederi similare cu celelalte acorduri încheiate de țara noastră în cadrul Acordului Central European al Comerțului Liber (CEFTA), adaptat la specificul relațiilor comerciale din cadrul CSI, însă cu unele îmbunătățiri, ce vor contribui la asigurarea unui cadru stabil cu statele CSI printr-o bază juridică simplificată pentru operațiunile comerciale și un nivel mai ridicat de transparență, prin includerea unor prevederi conforme acordurilor OMC, a precizat sursa citată.

Noua redacție a Acordului privind zona de comerț în cadrul CSI presupune facilitarea comerțului regional prin îmbunătățirea relațiilor comerciale între statele semnatare, păstrarea taxei vamale zero la peste 10 mii grupe de mărfuri, prevede eliminarea graduală a taxelor pentru produsele care fac excepție din regimul de liber schimb, precum și neaplicarea noilor restricții în comerț. Datorită noului Acord este redus numărul de acorduri existente bilaterale, ce reglementează relațiile comercial-economice cu țările din CSI. Totodată, Acordul prevede mecanismele de soluționare a litigiilor comerciale în cadrul platformei OMC și în limitele mecanismelor și procedurilor agreeate de părți.

De asemenea, Acordul prevede menținerea taxelor vamale de export la gazul natural, la materia primă pentru industria grea și pentru lemn din Rusia. Excepție din regimul de liber schimb se face cu Ucraina pentru zahăr.

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770

Posta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,

Elena VASILACHE, Eugeniu VIȚU,

Zoia TULBURE, Galina ȘPAC.

REDACTOR-SEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-SEF ADJUNCT:

Tatiana SOLONARI

Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor

anuale: capital@market.md, ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

CONT BANCAR: 225139437,

c/f 1003600114204,

BC "Eximbank - Gruppo Veneto Banca", S.A.,

fil.11, Chișinău, BIC EXMMMD22436

În ziar au fost utilizate știrile agenției

"Moldpres" și "InfoMarket"

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul

de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide

cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia PRAG 3

Exportul pe piața UE și CSI: tendințe și prognoze

La sfârșitul lunii decembrie, în cadrul unei conferințe de presă, viceministra de externe și integrare europeană, Natalia Gherman, a enumerat acțiunile de succes întreprinse pe parcursul anului 2012, în contextul procesului de integrare europeană. Analizând situația pe mai multe dimensiuni, viceministra a menționat inclusiv evoluția procesului de negocieri cu UE privind constituirea Zonei de liber schimb aprofundat și cuprinzător (ZLSAC) și exportul pe piața europeană.

În același timp, experții economici au analizat evoluția exportului pe cele două piețe mari de desfacere – a UE și a CSI, constatând o dinamică negativă în exporturile Moldovei spre UE. Cu toate acestea, afirmă analiștii de la Expert-Grup, acest fenomen nu ar trebui să stopeze negocierile privind constituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător. Evident, problema competitivității produselor moldovenești încă persistă, iar creșterea dependenței exportatorilor moldoveni de economia UE implică și anumite riscuri pe fondul crizei economice curente din această regiune. În vederea minimizării costurilor și a maximizării beneficiilor în urma acestui proces este necesară o modernizare substanțială a economiei moldovenești, recomandă experții într-un studiu elaborat la finele anului trecut.

Conform studiului, la finele anului 2012, exporturile spre UE s-au diminuat cu 6%-7%, în timp ce cele spre CSI au crescut cu 2%-3% față de anul precedent. Pentru 2013 ne putem aștepta la o recuperare moderată a exporturilor, cu o creștere de circa 5%-6% spre UE și 8%-9% spre CSI, față de anul precedent. Problema competitivității produselor moldovenești încă persistă, în special din cauza adoptării anevoioase a standardelor europene de calitate și a altor probleme instituționale specifice economiei moldovenești pe parcursul întregii perioade de tranziție. Doar în rezultatul unei modernizări substanțiale a economiei moldovenești, țara noastră va putea obține beneficii maxime în urma accelerării procesului de integrare economică cu Uniunea Europeană.

În acest context, pentru a reduce riscurile semnării Acordului, Ministerul Agriculturii și cel al Economiei au propus o serie de instrumente de protecție: Produse excluse de liberalizare; Contingente tarifare; Diminuarea treptată sau parțială a tarifelor; Instrumentul de salvagardare; Stabilirea pentru unele produse a perioadei de tranziție de 10 ani (prerogativa RM).

SCURT ISTORIC

Începând cu anul 2006 principala piață de desfacere pentru exportatorii moldoveni a fost în mod constant Uniunea Europeană. Astfel, până la finele anului 2009, peste jumătate din exporturile Moldovei erau orientate pe piața comunitară. Însă, începând cu anul 2010, ponderea UE în totalul exporturilor moldovenești a început treptat să diminueze: după primele 10 luni ale anului 2012 aceasta a constituit 46.5%, în timp ce în aceeași perioadă a anului precedent ponderea era de 49.3%. Mai mult decât atât, pe parcursul trimestrului III din 2011, pentru prima dată din ultimii 6 ani volumul exporturilor spre CSI a devansat cel spre UE. Această ranversare a situației poate fi interpretată în două moduri: erodarea competitivității producătorilor moldoveni pe piața comunitară drept urmare a neconformării cu standardele înalte de calitate ale UE, sau criza datorii-

lor suverane asupra economiei EU, în comparație cu CSI, care au afectat în mod corespunzător și cererea pe această piață.

„Dacă prevalează primul factor, problema ține de deficiențele sistemice ale economiei moldovenești și reprezintă un semnal de alarmă pentru autoritățile publice privind necesitatea dinamizării eforturilor în vederea ajustărilor instituționale și, în special, a adoptării standardelor UE de calitate. Deci, este o problemă internă pentru economia moldovenească și, cel mai probabil, tendința respectivă va dura un timp îndelungat, având în vedere efectul întârziat al politicilor publice. Dacă prevalează cel de-al doilea factor, situația este cauzată preponderent de factori ce nu pot fi influențați de autoritățile de la Chișinău. Deci este un șoc extern, ceea ce înseamnă că odată cu relansarea economiei UE, aceasta își va consolida poziția drept principala piață de desfacere pentru Republica Moldova. Necesitatea interpretării corecte a cauzelor declinului exporturilor moldovenești spre UE este crucială în contextul actualilor negocieri privind constituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC) dintre țara noastră și UE. Astfel, dacă în percepția autorităților această tendință este un efect al pierderii competitivității producătorilor autohtoni pe piața comunitară, atunci dinamica negocierilor și a procedurilor de constituire a ZLSAC ar putea fi încetinită pentru a asigura firmele moldovenești cu suficient timp pentru a face investițiile necesare și a-și consolida competitivitatea. Prin urmare, modul cum interpretăm acest fenomen este foarte important pentru deciziile de politici publice, dar și pentru înțelegerea obiectivă a situației curente” explică Adrian Lupușor.

Începând cu anul 2006, Uniunea Europeană a fost, în mod constant, principalul partener al Republicii Moldova în derularea exporturilor. Acest fapt a fost determinat cel puțin de 3 factori: 1. embargoul vinicol impus de Rusia în martie 2006 a motivat producătorii autohtoni să-și încerce forțele pe piața UE, care deși impune cerințe mult mai dure, oferă o previzibilitate și rentabilitate mai înaltă față de CSI; 2. eliminarea graduală de către UE a taxelor vamale la importul produselor originare din Republica Moldova, în cadrul sistemelor de preferință; și 3. efectul aderării României și Bulgariei la UE.

Din 2008, importanța pieței comunitare pentru economia moldovenească a crescut și mai mult odată cu dezvoltarea unor ramuri industriale orientate strict spre această piață (ex: mașini, aparate și echipamente electrice). Totuși, pe parcursul anului 2011 și, în special, 2012, se observă o diminuare graduală a ponderii exporturilor moldovenești spre UE în total exporturi. Astfel, după primele 10 luni ale anului 2012, volumul exporturilor spre UE s-a diminuat cu 5.5%, în timp ce cele spre CSI au crescut cu 5.2%, față de anul precedent.

Prin urmare, diminuarea recentă a exporturilor spre UE este asociată, în-

tr-o anumită măsură, cu un proces de substituție a acestei piețe cu țările CSI. Cea mai importantă contribuție la diminuarea exporturilor spre UE aparține categoriei de produse „îmbrăcăminte și accesorii”, care în trimestrul 3 a constituit circa o pătrime din total exporturi orientate spre această piață.

PREFERINȚE

Pe moment, regimul comercial bilateral dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană este reglementat de către un sistem de Preferințe Comerciale Autonome (PCA) intrat în vigoare din luna martie 2008. Acestea au precedat schema stimulativă specială pentru dezvoltare durabilă și buna guvernare valabilă din ianuarie 2006 și care, la rândul său, a fost o suplimentare a sistemului de preferințe tarifare generalizate. Extinderea preferințelor comerciale autonome a dus la eliminarea tuturor plafoanelor tarifare rămase pentru produsele industriale și a îmbunătățit substanțial accesul produselor agricole pe piața comunitară. Prin urmare, pe moment, producătorii moldoveni pot exporta pe piața comunitară orice produse fără careva restricții cantitative și taxe vamale. Excepție fac unele produse agricole (ex: carne proaspătă, produse lactate, ouă de păsări, grâu, orz, porumb, zahăr, vinuri etc.) care pot fi exportate în acest regim doar în cadrul unor limite cantitative.

În acest sens, fiecărei firme exportatoare îi sunt atribuite anual anumite cote tarifare reieșind din volumul de producție a acestora și/sau din capacitatea de a valorifica cota respectivă. Pe lângă contingentele tarifare menționate, regimul comercial dintre Moldova și UE mai implică o restricție importantă, specifică țărilor care înregistrează importante devieri de principiiile economiei de piață – Sistemul UE al prețurilor de intrare. Acesta stipulează o serie de prețuri de intrare pentru un număr vast de fructe și legume, astfel încât dacă exportatorul intră pe piața comunitară cu un preț mai mic față de nivelul stabilit, sunt aplicate taxe suplimentare. Măsura respectivă vizează protejarea producătorilor din UE împotriva eventualelor practici de dumping din partea anumitor exportatori.

Totodată, Regulamentul de introducere a preferințelor comerciale autonome pentru Republica Moldova mai include și o clauză de salvagardare, conform căreia, „dacă un produs originar din Moldova este importat în condiții în care cauzează sau poate cauza dificultăți grave producătorilor comunitari de produse similare sau aflate în concurență directă, taxele din Tariful Vamal Comun pot fi reintroduse în orice moment pentru acel produs”. Cu excepția acestor prevederi, producătorii moldoveni au undă verde la exportul pe piața comunitară fără careva bariere tarifare.

La finele anului curent, exporturile în UE se vor diminua cu circa 6%-7%, în timp ce spre CSI cu cca 2-3%. Cauza constă în repercursiunile crize datoriiilor suverane din zona euro, care deja la finele trimestrului 3 a cauzat diminuarea PIB în majoritatea țărilor membre ale UE. Pentru anul 2013 ne așteptăm la o ranversare a tendinței negative din anul precedent, grație recuperării economice anticipate. Prin urmare, la finele anului 2013, exporturile Moldovei spre UE sunt prognozate să crească cu circa 5%-6%, iar spre CSI – cu 8%-10%.

Cristina MIRON

Administratorii AEI, instruiți să aplice legea

Peste 200 de administratori ai AEI de categoria A și B au fost instruiți în cadrul unor seminare specializate, în scopul de a înțelege și a aplica cât mai corect noile prevederi ale Legii privind asociațiile de economii și împrumut, intrată în vigoare în iulie 2012.

Organizatorii ciclului de seminare – Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) și Asociația Centrală a Asociațiilor de economii și împrumut (ACAIE) – susțin că acestea au fost mai mult decât necesare, deoarece toate asociațiile sunt plasate în afara Chișinăului și este mai dificil să comunici cu fiecare director executiv în parte, iar legea conține modificări esențiale care trebuie aplicate cu corectitudine.

„Sunt foarte mulțumită că anume în acest mod ni se explică ce și cum trebuie să facem, ca să evităm unele probleme, cum ar fi împrumuturile neperformante. La seminar mi-au fost mult mai clare modificările și completările la statut, pe care trebuie să le aducem până în iulie curent. În plus, s-au discutat detalii importante pentru activitatea asociațiilor”, susține Vera Postu, director executiv, AEI „Boldurești”. Asociația administrată de Vera Postu este o asociație de tip A, portofoliul de împrumut în 2012 a fost de 1 mil. lei, iar valoarea maximă a împrumutului acordat este de 25 mii lei.

Directorul executiv al AEI „Leufin”, Efmia Sulă, afirmă: „Cea mai mare problemă în activitatea asociațiilor era anume asigurarea cvorumului necesar pentru desfășurarea adunării generale. Odată cu modificările la lege, aceasta dispare. Firește, orice asociație, indiferent de categoria din care face parte, are dificultățile ei. Pentru noi, spre exemplu, este dificil să utilizăm aparatele de casă, din cauza că evidența contabilă pentru AEI nu este integrată cu alte programe de contabilitate și facem un lucru dublu”. Asociația „Leufin” este de categoria B și a înregistrat o creștere a portofoliului de împrumuturi cu 30% în 2012, ajungând la 20 mil. lei, iar valoarea maximă a împrumutului acordat a fost de 500 mii lei.

Menționăm că principalele modificări ale Legii privind asociațiile de economii și împrumut stabilesc condițiile și cerințele de licențiere a AEI pe categorii de licență, simplifică modul de desfășurare a adunărilor generale ale membrilor asociațiilor, introduc noțiunea unică de rezervă instituțională, extind serviciile acordate de asociații și anume permit acordarea serviciilor de intermediere în asigurări, în calitate de agent bancassurance, stabilesc atribuțiile autorității de supraveghere privind determinarea cerințelor de confirmare în funcție și de atestare a administratorilor asociațiilor și simplifică procedura de radiere din Registrul de stat al persoanelor juridice din oficiu a asociațiilor.

„Deoarece majoritatea asociațiilor de economii și împrumut tind sau și-au extins aria de activitate, iar numărul membrilor a crescut, procedura de desfășurare a adunărilor generale, dar mai ales asigurarea cvorumului necesar, a devenit o problemă serioasă în activitatea lor. CNPF a introdus modificări, preluate din experiența Irlandei și a Germaniei, care au diminuat semnificativ numărul de membri necesari cvorumului, însă asociațiile sunt obligate să-și înștiințeze toți membrii, sub semnătură, despre convocarea adunării”, precizează Alina Cebotariu.

În acest context, în cazul imposibilității asigurării adunării generale deliberative repetate, aceasta poate fi desfășurată în cazul în care se înregistrează cel puțin 1/8 din numărul total de membri sau cel puțin 30 de membri ori un alt număr de membri mai mare, prevăzut de statutul asociației. Asociația va înștiința fiecare membru personal sau prin poștă, contra semnătură, și va oferi informații detaliate despre desfășurarea adunării generale.

În Lege a fost introdusă și o prevedere primară importantă care ține de atestarea directorului executiv și a contabilului-șef ai asociației, pentru a asigura un grad înalt de profesionalism al persoanelor cu funcții responsabile și pentru a permite o gestionare eficientă a mijloacelor financiare atrase, inclusiv cele atrase de la populație. Din 2003, CNPF aplică acest model și a acordat certificate de calificare pe un termen nelimitat unui număr de circa 700 directori executivi și 600 contabilii-șefi. Certificatele de calificare au un termen nelimitat, iar instituția de supraveghere, CNPF, nu le poate retrage.

Lilia Platon

Valută sau lei?

Care a fost cea mai bună monedă pentru credite în 2012

Aprecierea euro în raport cu leul moldovenesc și dobânzile generoase plătite de bănci pentru a atrage resurse în valută au adus un câștig de peste 4,5% celor care au decis să-și păstreze anul trecut economiile în moneda europeană, în timp ce plasatorii de economii în lei au avut un câștig în medie de 7,96% pe an. În ceea ce privește moneda de credit, euro s-a dovedit în continuare o alegere mai bună datorită dobânzilor semnificativ mai mici. Astfel, rata medie la creditele în valută străină a constituit în noiembrie anul trecut 7,73%, iar pentru împrumuturile în valută națională – 12,68%.

Potrivit datelor Băncii Naționale a Moldovei volumul creditelor noi acordate în moneda națională în luna noiembrie 2012 a scăzut cu 145,6 mil. lei, sau cu 10,9 la sută față de perioada similară a anului precedent, constituind 1193,8 mil. lei. Rata medie ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în perioada respectivă a constituit 12,68 la sută și s-a redus cu 1,89 puncte procentuale.

Comparativ cu luna octombrie 2012, volumul creditelor noi acordate în moneda națională s-a redus cu 23,9 mil. lei, sau cu 2,0 la sută, iar rata medie ponderată a dobânzii la creditele acordate s-a diminuat cu 0,32 puncte procentuale. Creditele acordate cu termene de peste 12 luni au continuat să rămână cele mai atractive, ponderea lor constituind 65,3 la sută în noiembrie 2012 din volumul total al creditelor în moneda națională și au fost acordate în medie cu o rată de 12,79 la sută (în descreștere cu 0,36 puncte procentuale față de luna anterioară). Acestea sunt urmate de creditele acordate cu termene de la 6 până la 12 luni (cu o pondere de 16,3 la sută), fiind acordate cu o rată medie de 12,10 la sută, în descreștere cu 0,50 puncte procentuale față de luna anterioară. Cea mai mare parte a creditelor noi acordate în moneda națională le-a revenit persoanelor juridice, care reprezintă 77,2 la sută din totalul creditelor în lei și care au fost acordate cu o rată medie de 12,08 la sută, în timp ce rata medie la creditele acordate persoanelor fizice a constituit 14,72 la sută. În luna noiembrie 2012, volumul creditelor noi acordate în valută străină (exprimate în MDL) s-a micșorat cu 198,1 mil. lei sau cu 21,4 la sută față de perioada similară a anului precedent, alcătuind 726,3 mil. lei. Rata medie ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în perioada respectivă a constituit 7,73 la sută, reducându-se cu 1,06 puncte procentuale.

Volumul creditelor acordate în valută străină a crescut cu 9,1 mil. lei sau cu 1,3 la sută față de luna anterioară, fiind reprezentate preponderent de creditele acordate persoanelor juridice cu o rată medie de 7,71 la sută, constituind 98,9 la sută din totalul creditelor în valută străină. Evoluția ratei medii la creditele noi acordate în valută străină a avut o tendință de creștere, majorându-se cu 0,09 puncte procentuale față de octombrie 2012, până la nivelul de 7,73 la sută în noiembrie 2012, fiind influențată de rata celor mai atractive credite și anume, de creditele acordate cu termene de peste 12 luni, cu o rată medie a dobânzii de 7,92 la sută. În luna noiembrie 2012 volumul depozitelor noi la termen atrase în moneda națională s-a micșorat cu 253,1 mil. lei, sau cu 12,3 la

sută comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, înregistrând 1808,8 mil. lei. Rata medie ponderată a dobânzii la depozitele noi la termen atrase în moneda națională în perioada respectivă a constituit 7,96 la sută.

Creditele în valută devin din ce în ce mai interesante datorită atât dobânzilor ridicate, cât și nivelului în scădere al inflației. Împrumuturile în diverse valute ar putea fi riscante în urma situației incerte din zona euro și datorită fluctuațiilor mari și imprevizibile a cursului de schimb – ele însă rămân interesante doar pentru investitorii experimentați.

CARE VA FI CEA MAI STABILĂ VALUTĂ ÎN ANUL 2013? DOLARUL VERSUS EURO

Potrivit Admiral Markets, dolarul a beneficiat de criza din zona euro, de statutul de valută de refugiu și, în special, de politica monetară neutră stabilită de Rezerva Federală pe termen lung.

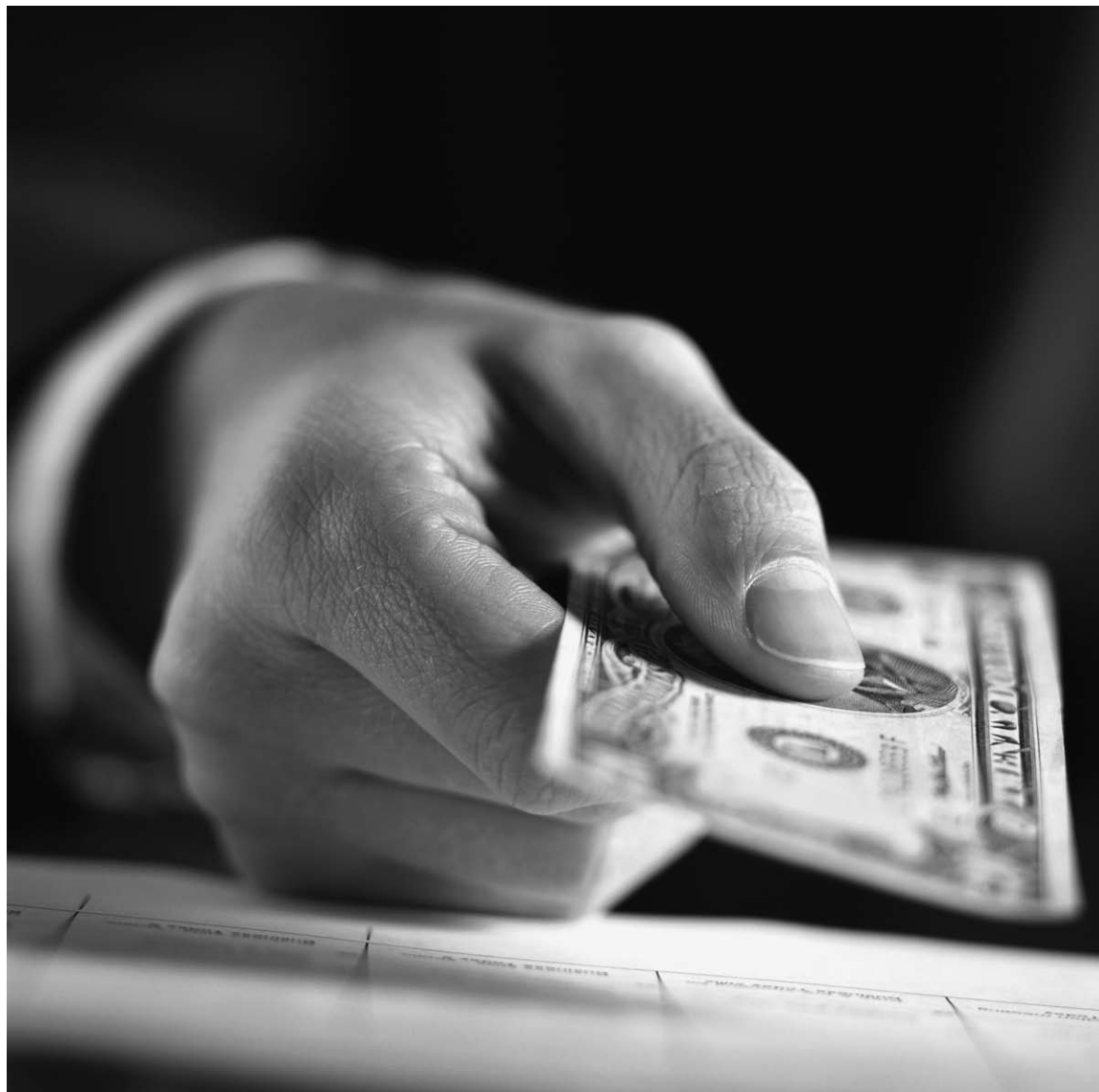
Iar lichiditatea, stabilitatea și panica globală vor susține tendința de apreciere a dolarului și în prima parte a anului, accentuând totodată speculațiile unei normalizări a politicii monetare înainte de termenul stabilit, și anume prima jumătate a lui 2013.

Astfel, potrivit estimărilor analiștilor de la Admiral Markets, cel mai optimist scenariu pentru dolar este un avans de încă 7-8% până la finalul lui aprilie – începutul lui mai. În ce privește moneda unică, în pofida problemelor pe termen lung, temerile că UE sau euro nu vor supraviețui se vor spulbera, în sensul că prețul se ajustează deja și panica depășește gravitatea situației.

Viziunea pentru euro nu este atât de pesimistă pe cât se vehiculează. În cel mai rău caz se va stabili la 1,21 euro față de dolar în următoarele 4-5 luni și vor fi reveniri substanțiale la 1,37-1,40 în acest an.

Totuși, experții economici spun că deși rata dobânzii pentru creditele în valută e mai mică e bine totuși ca oamenii să se împrumute în lei moldovenești deoarece, pot lua decizii care să le asigure un câștig bun acum, dar aruncă riscurile mari în viitor, fragilizându-ne poziția ca indivizi. Sau, pot lua decizii care să îi fragilizeze acum, dar care le asigură un câștig viitor. Prima situație este atunci când ne împrumutăm în euro. Luăm tot câștigul acum, dar avem tot riscul valutar în viitor. Nu ni se poate întâmpla decât rău. Situația antifragilă este când împrumutăm acum la 10% la lei, asigurându-mă și de o eventuală depreciere a leului, iar tot ce se poate întâmpla în viitor este în favoarea mea.

Odată cu creșterea concurenței între bănci, acestea au venit cu noi și noi oferte de finanțare. Astfel,

băncile au oferte de creditare variate, iar ratele dobânzii diferă de la o instituție financiară la alta.

Dobânda fixă: oferă certitudinea că dobânda nu se modifică pe toată perioada derulării unui contract de credit. Astfel, trebuie de aflat încă de la început care este suma exactă care trebuie restituită băncii la sfârșitul contractului de credit. Un alt avantaj oferit de acest tip de dobândă este faptul că cel ce împrumută este protejat de fluctuațiile de dobândă (naționale și internaționale) existente pe piață la un moment dat.

Dobânda variabilă presupune ajustarea ei în timp, ținând cont de indicele de referință (LIBOR – pentru creditele în dolari; EURIBOR – pentru creditele în euro) la care se adaugă o marjă fixă stabilită de către bancă. Dezavantajul oferit de acest tip de dobândă constă în faptul că, de cele mai multe ori, marja fixă nu este precizată în contractul de credit. Astfel, suma lunară de plată va suporta modificări în funcție de acești factori.

Dobânda mixtă (fixă în primul an, variabilă ulterior): facilitează accesul la un credit mai mare ținând cont de faptul că dobânda fixă existentă în primul an de creditare este mai mică față de dobânda variabilă ulterior. Dezavantajul unei astfel de dobânzi constă în faptul că sumele ce trebuie plătite băncii după primul an sunt considerabil mai mari față de ratele existente în primul an. Dacă dobânda variabilă nu mai este convenabilă, refinanțarea creditului reprezintă o soluție viabilă.

La nivel declarativ, majoritatea bancherilor declară la conferințele la care participă că susțin creditarea în monedă națională deoarece

veniturile moldovenilor sunt în lei, dar realitatea prezentată de cifrele BNM arată că instituțiile de credit acordă tot credite în valută. Iar experții economici spun că cel mai bine e să ne împrumutăm în lei deoarece veniturile încasate sunt tot în lei și, astfel, nu te expui riscului valutar. Însă, pe domenii de creditare specialiștii spun că împrumuturile pentru locuințe ar trebui contractate în moneda europeană, iar cele de consum în lei. „Creditul de consum ar trebui luat în lei – recomandarea generală este să ai un credit în moneda în care-ți încasezi veniturile. Plata ratelor în aceeași monedă în care sunt încasate și veniturile îi păzește pe cei care se împrumută de potențialele efecte ale deprecierei leului. În acest scenariu ei ar scoate din buzunar mai mulți lei pentru a plăti ratele în euro. Însă, estimările băncilor indică un leu mai puternic în anii următori. Chiar și în aceste condiții, este bine de știut că „pariul” pe curs este cel mai greu de câștigat, evoluția acestuia fiind influențată de o mulțime de factori greu de anticipat”, explică experții economici.

Pe de altă parte cele mai ieftine împrumuturi sunt cele pentru locuințe prin programul „Prima casă”. Principalul avantaj al unui credit în valută este costul mai redus decât al unui în lei, fapt care permite împrumutarea unui sume mai mari.

Astfel, pentru un împrumut de 20 mii USD pe o perioadă de zece ani la rata de 10,5% anual plus marja Libor plata lunară constituie 362 USD.

Totuși, pe termen lung, este foarte probabil ca Libor să crească și rata la creditele în lei să scadă, mai ales dacă trendul de reducere a inflației va fi unul durabil, oferind astfel

BNM posibilitatea de a reduce dobânda de referință. Iar în ce privește cursul valutar, în ultimele zile leul a luat trendul deprecierei față de dolar și euro.

BĂNCILE MOLDOVENEȘTI ȘI ALȚI CREDITORI, PUȘI PE JAR

Săptămâna trecută Guvernul a aprobat un proiect de lege care vizează reprezentanții băncilor comerciale. Aceștia ar putea fi amendați cu maxim cinci mii lei pentru refuzul de a prezenta informații complete despre prevederile contractuale sau pentru aplicarea nejustificată a comisioanelor și taxelor.

Persoanele cu funcție de răspundere din cadrul băncilor comerciale din Republica Moldova ar putea fi sancționate pentru aceste încălcări cu amenzi de la 1 000 de lei la 2 000 de lei, în timp ce amenziile pentru persoanele juridice vor constitui de la 4 000 la 5 000 de lei.

Băncile comerciale vor trebui să acorde toate informațiile despre prevederile contractelor creditelor de consum cu cel puțin 15 zile înainte de semnarea contractului. În același timp, creditorul nu va avea dreptul să modifice prevederile contractului pe parcursul rambursării creditului sau să majoreze taxele și comisioanele.

În ce privește rambursarea anticipată a împrumutului de către debitor, în hotărârea de Guvern se spune că prejudiciul se alocă prin compensare, a cărei mărime se stabilește prin lege.

Potrivit datelor Băncii Naționale a Moldovei soldul total al creditelor de consum a constituit 1,59 miliarde de lei, în zece luni din 2012.

Pentru a intra în vigoare proiectul trebuie să fie adoptat de Parlament.

Victor URSU

Piața terenurilor agricole din Republica Moldova în stand by

Piața terenurilor agricole în Republica Moldova este una fragilă, iar lipsa investițiilor în mentenanță, birocrăția sperie potențialii investitori să investească în terenurile agricole, chiar dacă față de țările din est și din vest prețul terenurilor este de câteva ori mai mic.

Prețul terenului arabil nu poate fi însă singurul element care trebuie luat în calcul. Calitatea acestui teren este la fel de importantă. De asemenea, contează mult și "mediul înconjurător" al pieței imobiliare. Nu trebuie uitate nici investițiile necesare pentru a obține producție de pe acest teren arabil. Nici aspectele ce țin de forța de muncă nu sunt de ignorat. Și în final, nici relația cu autoritățile.

Agronomii din Republica Moldova subliniază raportul excelent calitate-preț al terenului arabil. Practic, la cel mai mic preț din regiune găsești unul dintre cele mai bune pământuri, dacă te gândești să faci producție agricolă.

Prețul terenului agricol din Republica Moldova s-a stabilizat în ultimul trimestru al anului trecut după ce a cunoscut o scădere constantă determinată atât de deteriorarea climatului economic general, cât și de scăderea prețurilor agricole. Potrivit unor analize publicate de presă, prețul mediu al unui hectar de teren agricol este echivalentul a 660 de euro. În funcție de cât de bun este terenul, un hectar poate ajunge și la 1000 de euro. Suprafața medie a proprietăților agricole în Republica Moldova este de 2,2 hectare, cele mai numeroase tranzacții imobiliare având drept obiect între 0,5 și 1 hectar. Aceasta nu exclude și existența unor tranzacții privind suprafețe între 10 și 20 de hectare de teren agricol, dar foarte rar.

Diferența dintre prețul terenului agricol din jurul Chișinăului și cel din restul republicii este explicată de factori care țin de calculele speculatorilor imobiliari. Vorbind despre speculatorii imobiliari, atingem și un alt aspect important de care un cetățean român care visează să facă afaceri agricole în Republica Moldova trebuie să țină seamă. Speculatorii imobiliari activi în Republica Moldova sunt interesați de acele terenuri arabile care pot deveni terenuri de construcție – cele din jurul Chișinăului. Pentru a le obține, nu renunță la nimic. Porivit presei locale, poliția leagă multe dintre atacurile, omorurile sau răpirile petrecute în Chișinău cu afacerile imobiliare. Alta este însă situația cu terenurile arabile din centrul țării, acolo unde perspectiva extinderii zonelor urbane lipsește.

Dacă pământul este bun și ieftin, dotările agricole sunt puține. În ultimii 20 de ani s-a distrus mult din lipsa investițiilor în mentenanță, astfel că practic, antreprenorul care vrea să își deschidă o fermă (după ce a achiziționat terenul) pleacă de la "ground zero". Materialele de construcție, în cea mai mare parte importate, sunt scumpe, iar recuperarea banilor din vânzarea produselor agricole se va face lent pentru că acestea sunt foarte ieftine.

Pentru munci agricole brațele de muncă sunt puține, din pricina salariilor mici oferite de agricultură țărani basarabeni plecând masiv să lucreze (de cele mai multe ori tot în agricultură), dar în alte țări (chiar și România) unde pot câștiga mai mult.

Salariul mediu din agricultură în Republica Moldova este, potrivit Biroului Național de Statistică, în medie, de 2000 de lei (130 euro), salariul unui muncitor necalificat (în acest caz zilierii utilizați la muncile câmpului) este de 1100 de lei (70 euro). Este de ținut cont și de faptul că marea majoritate a zilierilor sunt persoane mai degrabă în vârstă, dintre cei care au considerat că sunt prea bătrâni pentru a pleca la muncă peste hotare sau prea tineri, dintre cei care teoretic ar trebui să fie la școală.

Pe de altă parte însă, nu există statistici publice privind furturile din agricultură, presa menționează ocazional cazuri de infractori prinși la furat pe câmp. Fenomenul nu pare asociat cu crima organizată și nici cu faimoșii racketși, fiind rezervat cum se spune "micilor găinari".

COSTUL TERENURILOR

Datele statistice arată că, în prezent, prețul de piață al pământului este relativ redus. Astfel, prețul mediu al unui hectar de pământ oscilează de la 10,3 la 12 mii de lei și este mai mic, față de prețul mediu al unui hectar de pământ în Polonia, care după calitate este inferior și constituie 2,9 mii euro. În Polonia pământul corespunzător calității celui din Republica Moldova se comercializează la un preț de peste 7 mii de euro.

Cererea scăzută pentru terenuri în Republica Moldova se datorează profitului scăzut din activitățile agricole, precum și condițiilor creditare complicate pentru cei care vor să dezvolte o afacere în agricultură. În plus, mai este și costul ridicat de arendă și subevaluarea pământului în actele de vânzare-cumpărare pentru diminuarea taxelor notariale și a costurilor de înregistrare în Cartea funciară.

Potrivit legislației în vigoare, proprietarii terenurilor agricole private au dreptul de a vinde terenurile la preț liber. Conform declarațiilor persoanelor cu funcții de răspundere din oficiile cadastrale, subiecții contractului de vânzare-cumpărare în cele mai multe cazuri stabilesc prețuri mult mai mici decât valoarea reală a terenului, pentru a suporta cheltuieli minime la perfectarea contractului. În cazul vânzării-cumpărării terenurilor agricole din domeniul privat al unității administrativ-teritoriale, prețul acestuia nu poate fi mai mic decât prețul normativ al pământului.

Nivelul prețului terenurilor agricole pe zone nu totdeauna depinde doar de fertilitatea solului, ci și de evoluția economiei Republicii Moldova. Creșterea prețului pământului va putea să aibă loc numai în condițiile creșterii

cererii produselor autohtone pe piața internă și externă.

Un subiect contradictoriu, în acest context, este oferirea dreptului de achiziție a loturilor de teren persoanelor străine și apatrizilor. Din punct de vedere legislativ, acest subiect este diferit în actele normative. Astfel, în art. 22 al Legii cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător se stipulează că: "Investitorii străini pot dobândi, în conformitate cu legislația Republicii Moldova, dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile de pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția terenurilor cu destinație agricolă și a celor din fondul silvic, pentru a desfășura activitate de întreprinzător".

În art. 6 al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului se menționează: „dreptul de vânzare-cumpărare a terenurilor cu destinație agricolă aparține statului, persoanelor fizice cetățeni ai Republicii Moldova, precum și persoanelor juridice al căror capital social nu conține investiții străine”.

Investitorii străini sunt nedumeriți vizavi de restricțiile legislației autohtone privind achiziționarea terenurilor agricole. Specialiștii în domeniu susțin că pe acest fundal au descrescut investițiile străine în agricultură. Iar cei de aici, care vor să investească în terenuri, sunt lipsiți de puterea financiară, care le-ar permite dezvoltarea unei afaceri de succes în câțiva ani.

FEBRA TERENURILOR

Potrivit unui studiu realizat de Knight Frank, Europa de Est este una dintre zonele cele mai interesante pentru investitorii străini. Republica Moldova și țările vecine astăzi reprezintă cele mai mari oportunități de investiții, în timp ce Federația Rusă este o zonă riscantă. Republica Moldova are suprafețe comasate întinse, printre cele mai bune și totodată subevaluate soluri.

Deocamdată, investitorii străini nu se îmbulzesc să își plaseze capitalul în terenurile agricole din Republica Moldova, deoarece riscurile sunt prea mari, deși există avantajul comercializării producției agricole în țările din comunitatea europeană și în cele din CSI.

Potrivit ziarului de mică publicitate Makler, 1 ha de pământ cu destinație agricolă în suburbia Chișinăului costă în medie între 4000-7000 de euro, în funcție de zona amplasării și infrastructura din apropiere. În țară prețul terenurilor agricole variază de la 10 la 15 mii de lei pentru un hectar.

Terenurile agricole ocupă cam 75% din suprafața totală a Republicii Moldova. Un recensământ al terenurilor agricole deocamdată nu s-a făcut.

Sorin NĂFRAMĂ

Proprietarii vor fi obligați prin amenzi să-și cultive terenurile

Agencia "INFOTAG" a întrebat-o despre modul de gestionare a terenurilor pe șefa Direcției Îmbunătățiri Funciare și Fondul Funciar a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Angela DOGOTARI.

"INFOTAG": Câte terenuri cu destinație agricolă există în R. Moldova?

Angela DOGOTARI: Conform Cadastrului Funciar, la situația din 1 ianuarie 2011 suprafața totală a terenurilor cu destinație agricolă constituie circa 2,0 milioane hectare.

"I.": Câte dintre aceste terenuri nu se cultivă?

A.D.: În ultimii ani s-au înregistrat creșteri constante ale suprafețelor de teren agricol nelucrat, care în anul 2011, conform informației prezentate de Direcțiile Agricultură și Alimentație din raioane și municipii, constituie circa 202,9 mii ha, iar conform datelor preliminare ale Biroului Național de Statistică – circa 247,0 mii ha.

"I.": De ce terenurile nu se prelucurează?

A.D.: Motivele sunt mai multe, inclusiv, lipsa de mijloace la agricultori. Sau solul este degradat și prelucrarea terenului este nerentabilă din punct economic. În unele cazuri, deținătorii nu au cui să-l transmită în arendă, ori sunt plecați peste hotarele țării, au o vârstă înaintată sau pur și simplu nu vor să-l lucreze.

"I.": Care sunt propunerile și măsurile întreprinse de minister, în aceste condiții?

A.D.: Ministerul a propus modificări și completări la Codul Funciar și Codul Contravențional. În art. 29 din Codul Funciar s-au inclus suplimentar obligațiuni pentru deținătorii de terenuri agricole privind măsurile de distrugere a buruienilor și respectarea rotației culturilor în asolamente. În Codul Contravențional propunem sancțiuni în cazul neîndeplinirii obligației de distrugere a buruienilor pe terenurile agricole, pentru a nu afecta loturile vecine. Pentru neîndeplinirea obligației de distrugere a buruienilor, pentru a nu afecta loturile vecine, la art. 117, alin. (3) din Codul Contravențional propunem sancțiuni sub formă de amendă de 20-150 de unități convenționale pentru persoanele fizice și 150-500 de u.c. – pentru cele juridice.

Totodată, se propune ca amenze să fie constante și să fie stabilite de către Comisia administrativă de pe lângă autoritatea publică locală, formată de consiliul local (sătesc, comunal, orașenesc, municipal).

Deținătorii de terenuri vor fi obligați să efectueze acțiuni tehnologice de distrugere a buruienilor de pe terenurile agricole în scopul evitării vegetației nedorite, prin cosirea lor cel puțin o dată pe an, astfel încât să prevină înmulțirea și răspândirea buruienilor, a bolilor și dăunătorilor.

Verificarea, constatarea, examinarea și sesizarea deținătorilor de teren pentru nerespectarea prevederilor art. 117, art. (3) se va face de către reprezentanții Comisiei administrative de pe lângă autoritatea publică locală.

Până la aplicarea sancțiunii reprezentanții Comisiei administrative de pe lângă autoritatea publică locală îi vor soma în scris pe deținătorii de terenuri care nu își îndeplinesc obligațiile prevăzute la art. 117, art. (3) să efectueze acțiuni tehnologice de distrugere a buruienilor de pe terenurile agricole în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data primirii somației.

Dacă se constată că în urma somației, terenul verificat este în continuare neigienizat, deținătorul de teren va fi sancționat conform legislației în vigoare.

Acest proiect a fost aprobat printr-o Hotărâre a Guvernului din 22 noiembrie 2012, și remis Parlamentului pentru examinare și aprobare. După ce va fi aprobat de Guvern, în termen de 12 luni de la publicarea prezentei legi, va fi adoptat un act normativ care va reglementa modul de identificare de către Comisiile administrative a elementelor constitutive ale contravenției prevăzute la art. 117, alin. (3) din Codul Contravențional al Republicii Moldova.

Prețurile terenurilor arabile pentru un hectar în unele țări europene:

România – 700 - 1500 Euro
Olanda – 14 800 euro
Franța – 8 300 euro
Belgia – 8 500 euro
Slovacia – 6 000 euro
Cehia – 5 300 euro
Rusia – 2 000 euro
Ucraina – 1 600 euro

Cu și fără libertate în economie: Heritage Foundation rating România urcă trei poziții în clasamentul libertății economice, pe locul 59, sub Albania și înaintea Bulgariei

România ocupă locul 59 în ediția de anul acesta al clasamentului privind libertatea economică realizat de prestigioasa instituție americană Heritage Foundation, în creștere cu trei poziții față de 2012.

România a înregistrat "îmbunătățiri în gestionarea cheltuielilor bugetare și în privința libertății pieței muncii, ceea ce compensează reducerea libertății în fața corupției", explică Heritage Foundation ascensiunea din clasament.

România a obținut un punctaj de 65,1, cu 0,7 puncte mai mare decât anul trecut.

"Tulburările financiare și economice de la nivel mondial au forțat economia României să facă ajustări structurale drastice. În pofida instabilității politice, România a implementat reformele necesare pe piața muncii și reduceri de cheltuieli bugetare. De asemenea, România, care încă se reface după șocul crizei, are în continuare ca prioritate restabilirea sustenabilității fiscale și consolidarea competitivității economice", se arată în analiza instituției americane.

În plus, tranziția din România

spre o economie de piață mai flexibilă este susținută de abilitatea țării de a se menține deschisă comerțului internațional și de eficiența reglementărilor din mediul de afaceri.

Cu toate acestea, corupția, exacerbată de un sistem judiciar relativ ineficient, subminează fundamentele libertății economice și perspectivele de dinamică ale creșterii economice pe termen lung.

La capitolul libertate economică, situația se prezintă aproximativ la fel și pentru statele vecine, Polonia (locul 57) situându-se cu două poziții mai sus față de România, care este încadrată de Albania și Bulgaria. Economia Ungariei este considerată cea mai liberă dintre cele est-europene, țara fiind clasată pe locul 48. Aceste cinci țări sunt incluse în categoria "libertății moderate".

În coada clasamentului țărilor

din regiune se află Ucraina (locul 161), aceasta fiind încadrată în categoria economiilor reprimite.

Pe primele trei poziții s-au situat, la fel ca anul trecut, Hong Kong, Singapore și Australia. Deși scorul obținut anul acesta de Hong Kong, 89,3 puncte, este mai mic cu 0,6 puncte decât cel din 2012, țara își păstrează locul în fruntea clasamentului pentru a 19-a oară consecutiv.

În studiul Heritage Foundation sunt analizate 185 de țări prin intermediul a 10 indicatori economici – drepturile de proprietate, corupția, libertatea fiscală, cheltuieli guvernamentale, libertatea în afaceri, libertatea pieței muncii, libertatea monetară, libertatea comerțului, libertatea investițiilor și libertatea financiară. Aceștia sunt grupați apoi în patru categorii: statul de drept, libertatea față de intervenția statului, eficiența reglementărilor și statutul de piață deschisă. Datele analizate acoperă perioada dintre a doua jumătate a anului 2011 și prima jumătate a anului trecut.

Japonia a lansat un nou program de stimulare a economiei, de 116 miliarde de dolari

Premierul japonez Shinzo Abe a lansat vineri un program de stimulare a economiei care presupune cheltuieli publice de 10.300 miliarde de yen (116 miliarde de dolari), guvernul estimând că inițiativa va crește Produsul Intern Brut cu aproximativ 2% și va genera aproximativ 600.000 de locuri de muncă.

Circa 3.800 miliarde yen (42,7 miliarde dolari) pentru prevenirea dezastrelor și reconstrucție, iar 3.100 miliarde yen (34,9 miliarde dolari) vor fi direcționate către stimularea investițiilor private și alte măsuri, potrivit unui comunicat al guvernului nipon, citat de Bloomberg.

Pachetul reprezintă prima inițiativă majoră de politică economică a guvernului Abe, ales recent cu mandatul de a revigora creșterea economică a Japoniei, aflată în cea de-a treia rundă de recesiune din ultimii 5 ani, de a combate deflația și a crea noi locuri de muncă.

Pe de altă parte, noul program de stimulare a economiei prin investiții publice ar putea reprezenta un motiv de îngrijorare pentru investitori în privința angajamentului guvernului japonez față de reforma fiscală.

Datoria publică a Japoniei este deja de peste două ori mai ridicată decât Produsul Intern Brut, iar derapa-

jele de la reforma fiscală ar putea declanșa o creștere a dobânzilor catastrofală pentru o țară care cheltuiește un sfert din buget pentru serviciul datoriei de stat.

Vodafone va disponibiliza 25% din angajații din Spania

Vodafone, al doilea operator de telefonie mobilă ca mărime la nivel mondial, intenționează să diminueze cu un sfert personalul din Spania, în condițiile în care șomajul ridicat, de peste 25%, afectează vânzările, scrie Bloomberg.

Vodafone ar putea renunța la 1.000 de locuri de muncă, echivalentul a 25% din personalul din Spania, a declarat un purtător de cuvânt al diviziei spaniole a grupului britanic.

Anul trecut, operatorul de telefonie a redus cu 10% salariile variabile ale angajaților din Spania și a scăzut numărul zilelor de lucru pentru a face economii, a menționat purtătorul de cuvânt.

"Planul arată cum Vodafone încearcă să diminueze costurile în condițiile în care afacerile continuă să fie afectate de consumul tot mai slab pe fondul crizei macroeconomice. Reducerile de personal ar trebui să fie pozitive pentru acțiuni, deși nu mă aștept ca mișcarea să fie un catalizator deoarece Spania devine tot mai puțin importantă pentru grup", a afirmat Andres Bolumburu, analist la Banco de Sabadell.

Veniturile din servicii obținute de Vodafone în Europa de Sud au scăzut cu aproape 10% în cele șase luni până în septembrie. Veniturile din Spania s-au redus cu 11% în aceeași perioadă.

Pagină realizată de Olga GORCEAC

Guvernul Ungariei dă vina pe Roubini pentru deprecierea forintului

Investitorii de pe piața financiară speculează împotriva forintului în urma recomandărilor analistului Nouriel Roubini, motiv pentru care moneda ungară se depreciază semnificativ față de euro, potrivit Ministerului Economiei de la Budapesta.

"Nouriel Roubini, unul dintre cei mai influenți analiști financiari din lume, a recomandat într-o notă pentru investitori asumarea unei poziții short (de vânzare) pe forint. Se pare că speculatorii au urmat sfatul și au început atacul asupra forintului", spune Ministerul Economiei, citat de Wall Street Journal.

Firma de cercetare a lui Roubini, Roubini Global Economics, a recomandat la 3 ianuarie vânzarea forintului, a rupiei indiene, coroanei cehe și randului sud-african "din cauza perspectivelor slabe privind politica monetară și fundamentele macroeconomice" ale acestor țări. Forintul s-a depreciat puternic săptămâna trecută, iar evoluția a fost atribuită de analiștii din piața financiară comentariilor ministrului economiei, Gyorgy Matolcsy, favorabile unui forint mai slab. Matolcsy este considerat favorit pentru preluarea conducerii băncii centrale în martie. Ministerul a negat, în comunicat, că declarațiile ministrului ar reprezenta motivul deprecierei, iar secretarul de stat Gyula Pleschinger a insistat că guvernul nu are un nivel preferat pentru forint.

Forintul s-a apropiat de pragul psihologic de 300 de forinți pentru un euro la scurt timp după publicarea comentariilor ministrului, iar luni se tranzacționa la 297 forinți pentru un euro, în urma unei deprecierei de peste 2% față de începutul anului.

Deprecierea forintului este o problemă gravă pentru Ungaria din cauza gradului ridicat de îndatorare în valută al populației.

China devine mai importantă decât SUA pentru Apple, afirmă șeful companiei americane

Directorul general al Apple, Tim Cook, a declarat că China va deveni cea mai mare piață de desfacere pentru companie, depășind Statele Unite, producătorul iPhone fiind pregătit să deschidă mai multe magazine și să lanseze noi produse în țară, transmite Bloomberg.

"Cred că va deveni prima noastră piață", a afirmat Cook într-un interviu acordat joi agenției de presă Xinhua, fără a preciza orizontul de timp în care ar putea avea loc această răsturnare.

Apple a înregistrat în trimestrul al treilea al anului trecut vânzări de 5,7 miliarde de dolari în China, față de 14,4 miliarde de dolari în SUA.

Aflat în vizită în China, Cook s-a întâlnit cu șeful grupului China Mobile, care are 707 milioane de clienți, cu o cotă de piață de 64%, și nu a încheiat încă un acord cu compania americană pentru introducerea iPhone în ofertă. Apple distribuie iPhone în China prin magazine proprii și operatorii China Unicom și China Telecom, locurile 2 și 3 de pe piață.

Cook se află în cea de-a doua vizită în China din ultimul an, în încercarea de a consolida poziția Apple pe cea mai importantă piață din lume după potențialul de creștere.

Compania are 11 magazine în China și Hong Kong și urmează să deschidă "mult mai multe" în următorii ani, a firmat Cook pentru Xinhua.

Perspectivile companiei americane pe piața chineză sunt limitate de lipsa unui acord cu China Mobile și de competiția dură cu producătorii locali de smartphone-uri, capabili să aducă modele convingătoare la prețuri relativ reduse. Compania de cercetare IDC estimează că Apple este pe locul al șaselea în China după vânzările de smartphone-uri.

Noua bancnotă de 5 euro este imprimată cu chipul Europei, personaj feminin din mitologia Greciei

Banca Centrală Europeană a prezentat o nouă bancnotă de cinci euro, care are imprimat chipul frumosului personaj feminin din mitologia greacă Europa, sedusă de Zeus. Bancnota, prima dintr-o serie cu numele "Europa", va fi lansată în mai și are un design ușor modificat față de cea anterioară pentru a include elemente suplimentare de securitate, scrie BBC.

Noua bancnotă va circula în paralel cu cea existentă până la o dată care nu este cunoscută încă, dar va fi anunțată din timp. După ieșirea din circulație a vechii hârtii, aceasta nu își va pierde valoarea, ci va putea fi preschimbată la băncile centrale naționale.

Seria "Europa" este a doua de la lansarea euro, în ianuarie 1999. Noile bancnote păstrează cupiurile seriei anterioare, de 5, 10, 20, 50, 100, 200 și 500 de euro, și vor fi introduse treptat, pe parcursul mai multor ani. Cea de 5 euro va fi urmată de hârtia de 10 euro.

AIG a renunțat să mai dea în judecată guvernul american pentru salvarea de la faliment

Boardul AIG a decis în unanimitate să nu dea în judecată guvernul american pentru salvarea din 2008, după ce știrea că această posibilitate este luată în considerare a stârnit un val de indignare publică în SUA.

Reprezentanții companiei de asigurări au organizat o reuniune oficială la care au participat oficialii ai Federal Reserve și ai Trezoreriei americane, precum și fostul director AIG, Maurice R. Greenberg, cel care a demarat în 2011 procesul de 25 de miliarde de dolari împotriva statului american, scrie The New York Times.

"Decizia boardului reprezintă (n. r. intenția companiei) de a continua să privească înainte, și nu înapoi", a declarat Robert H. Benmosche, actualul CEO al companiei.

În plus, boardul AIG a decis și să interzică acționarilor să solicite daune de la guvernul american în numele companiei.

Maurice Greenberg a demarat un proces împotriva guvernului american în 2011, afirmând că salvarea AIG de către statul federal din 2008 a provocat pierderi substanțiale acționarilor firmei de asigurări prin condițiile în care aceasta a fost făcută.

CAPITAL Market

Bilingual Publication of National Commission of Financial Market

Wednesday, 16 January 2012.

№31

Sergiu Certan:

«Insurance is a noble activity»

Interview on the occasion of 10 years of activity of the life insurance company "Sigur-Asigur"

– Mister Sergiu Certan, the company "Sigur-Asigur" is celebrating 10 years of activity. How did everything start?

– We began with a small team that earlier worked on the securities market. Everything started from the idea that 'we must do something' in the investment area and reached the conclusion that creating an insurance company is the most appropriate variant, especially because there were not many restrictions and regulations on this segment in 2002 and it was the only variant that enabled a combination with the investment area. And we did it. We didn't involve in 'ordinary' insurance like the Green Card for example. As to Auto Civil Liability Insurance, we provided such services only a year. In fact, what we did in general insurance were not ordinary things, like financial risks and voluntary medical insurance. We centered on more sophisticated and more interesting products that are closer to investments. In 2007, we started to provide life insurance services. This area is very close to us as life insurance is a very sophisticated investment product that necessitates calculations based on the theory of probability, statistics, forecasts and modern investments that must ensure high profitability so as to attract clients. It is something complicated, but also interesting and close to long-term investments, of up to 45 years. In general, over these 10 years we changed the trajectory very radically on the outside and inside.

– What did you manage to do in these 10 years?

– During the 10 years of activity, "Sigur-Asigur" achieved remarkable results. The company's net assets were increased from US\$22,000 to about US\$18 million, which is 820 times (cumulatively at the other insurance companies of Moldova – only less than 10 times). The registered capital rose from 300,000 to 67.400 million lei, while the cumulative gross profit totaled about 90 million lei. This is an extraordinary result, one of the best among all the companies working in Moldova.

"Sigur-Asigur" constantly takes the first position among the insurance companies of Moldova by the registered capital, solvability and liquidity, the third position by net assets, and the fourth position by total assets. We continue to remain an uncontested leader among the insurance companies of Moldova as regards the pace at which the next assets increase and capitalization, solvability, liquidity and insurance obligations reserve, profitability of the investment activity.

For every leu from the insurance reserves (which are in fact the clients' money, the company's obligations towards them), "Sigur-Asigur" possesses about 20 lei of own net assets, compared with less than 1.3 lei on average at the other insurance companies of Moldova and only about 0.3 lei per 1 leu of depositary obligations towards clients at the national commercial banks. The solvability of "Sigur-Asigur" exceeds the minimum required normative level about 10 times, while liquidity – about 18 times. This fact guarantees exceptionally high guarantees that all the company's obligations towards the insured and other partners will be fulfilled.

In 2012, despite the crisis and the worsening of the conditions for entrepreneurial activity in Moldova, "Sigur-Asigur" managed to achieve significant results. We bought another 25 hectares

of land for consolidation and four shareholdings in companies with prospects. We continue to build the pension situated near the health resort "Codru". We managed to make an advantageous exchange of plots for consolidating our plots, especially in the area of Orhei. In order to enhance our company's liquidity and stability in times of crisis, we increased our bank deposits with high interest rates (12.5% annually) by another 1.7 million lei.

Remarkable results were also achieved by the leasing company "Locuința Accesibilă" ("Accessible Dwelling"), which is the largest investment project of "Sigur-Asigur" in the last two years. This company already offers its clients (dwellers) about €1.3 million in leasing and leaseback on advantageous conditions for a period of 20 years for purchasing apartments, homes and plots on which to construct something, signed over 60 contracts with the clients and reached stable readability in a very short term.

Surely, the accomplishments of "Sigur-Asigur", especially in 2012, would have been more significant if the deep economic crises hadn't started four years ago and it's not known when will end. The negative impact of the crisis for us consists in a significant decrease of the net sales and in the objective reduction of the assets' market value, which we must recover by trebled effort.

Thus, in 2012 we managed to sell only two substantial shareholdings (in Aralit and Banca de Economii). The negotiations on another two facilities are close to end and involve very complicated implementation schemes. All the sales of "Sigur-Asigur" are as usual with high profitability, but their volume compared with the pre-crisis year of 2008 decreased a lot. The volumes of insurance premiums collected by the company also decreased.

However, in conditions of crisis "Sigur-Asigur" ensured, as described above, favorable preconditions for making considerable profit in the post-crisis period, when the market value of our assets will rise essentially again, by purchasing and strengthening the assets with prospect. The rise in the volume of liquid assets enabled to strengthen the stability and safety of the company, which were rather solid

earlier too. "Sigur-Asigur" draws correct conclusions, analyzing the activity of its colleagues and will continue to pay major attention to the viability and durability of the company even in the most unfavorable conditions, especially by consolidating the more attractive net, liquid assets and the assets with a reduced risk – 209 million lei on 01.10.2012.

– How is it to work on the insurance market of Moldova?

– The working conditions in general insurance are very difficult. There is high dumping on tariffs and the remuneration of intermediaries. That is everybody struggles for the client and for the intermediary. The client is offered a large discount, while the intermediary is paid as much as possible. Resisting in such conditions means working at a loss or trying to pay fewer damages to the insured. You realize that none of them has a beneficial effect. I think that such a situation is due to the large number of companies that worked on the insurance market. Things will change when the number of players decreases. There were 53 companies on the market, but their number decreased to 17 and several more companies are expected to withdraw. When fewer, but stronger and more homogenous companies remain, the dumping reason will disappear.

The insurance market passed through a very important stage when it cleaned itself, but not till the end. Many companies withdrew without great scandals and this is good. If there had been bankrupt companies that didn't pay the debts to the clients, the situation would have been much more serious. Nothing like this happened in our country. The insurance reserves in the latest period are much more solid and the requirements towards the companies; liquidity and solvability become harsher and generate market cleaning by a non-catastrophic and professional method. There were no serious disasters in this respect, compared with the banking sector of Moldova, where 17 banks went bankrupt, causing many clients to lose their money.

However, the insurance companies have a great capitalization reserve and the 17 companies that work on the market are yet relatively weak. Another characteristic of the insurance mar-

ket is that there are few international companies. I think the next stage will include the capitalization, consolidation and penetration of foreign companies, which will be followed by much tougher competition. But it may be more civilized and loyal towards the uninsured clients to a certain extent. In general, I think that the insurance represents a very noble and useful activity for society

– How did the decision to work only on the life insurance segment appear?

– In general, I mentioned the reasons above. There is not much disloyal competition and brutal dumping in the life insurance sector. There are only two companies that promote this type of insurance and only 0.5% of the Moldovans possess life insurance policies. Competition in the limits of 0.5% is not possible. This means that we, those who work on this insurance segment, try to pave the way. There is nothing we can compete for. The struggle is fought in order to convince the potential client that life insurance is really necessary and beneficial, that everybody on globe do it and it would be rational for the Moldovans to do it too as the miserable state pension won't be paid soon as in 2-3 years the current pension system will go bankrupt without radical reforms. The struggle is for convincing the client and earning his trust. Competition will start only when at least 20-30% of the population have life insurance, when 3-4 international companies come to Moldova. We are now at the pre-competition stage.

Why did we decide to work only with life insurance? Because it's not hard to look at the neighbor over fence and see that life insurance in the developed countries collects more premiums than the general insurance. It is inevitable. The situation in Moldova will be similar in time. It's not yet clear when – in 15,20 or 30 years. What really matters is that the share of this type of insurance will inevitably grow.

Being complicated products, one should do very precise calculations in the life insurance sector and update them permanently so as not to go bankrupt and not to discredit this idea. There is needed a thorough analysis of evolution, of the smallest changes and factors that can influence the situation so as to adjust the steps on time. This is not at all easy.

Another important aspect of the work in the life insurance sector is the modern investment activity that must be permanently profitable, above the average. This is again not easy.

Higher capitalization than in general insurance is absolutely necessary as one should have own capital free from very solid obligations. The development of life insurance didn't reach the desired level because society is not stable. It is divided. There is no rather long 'success story'. There is no optimism for 20-30 years ahead. The Moldovans do not hurry to do life insurance not because they are conservative and not because they don't understand that this is beneficial, but because many are not sure that they will live in the country in so many years. Will the incomes that they will earn the next few years enable them to pay life insurance premiums according to the provisions of the contract?

When economy recovers and there will be more optimism and trust in tomorrow, when the country is governed more professionally, the volume of life insurance will certainly grow suddenly and vice versa.

– How do these aspects find reflection in what you managed to achieve in life insurance until now?

– We now have only one ultra-optimist person who insured his life for 45 years. Several persons signed contracts for 35 years, but most of the people signed contracts for 25 and 20 years. 20 years is the average length for which our clients choose to insure their life. The clients trust us because they realize that investing 1 leu, the company invests 20 lei alongside the client. For the insured person, it is very important that the net assets of the company and the profitability be high so as to ensure the necessary guarantees. We anyway have 20 times more own money than we attracted from the co-investing clients.

We also share the investment benefit with the clients in an equitable way. This is the specific feature of life insurance, unlike the general insurance, when the company pays money to the client only when the insured case occurs. In other cases, the premiums are not refunded. In life insurance yet, if the client terminates the contract, the company pays back the redemption sum. I can say that there are many insured persons, more than we want, who terminate the contracts and receive these sums, for a number of reasons – going abroad, involvement in mortgage, financial difficulties.

Another method to equitably share the money with the clients is when we calculate the total annual investment benefit and share this benefit according to the conditions of the insurance contract – 85% to the insured person and 15% to the company for managing the invested assets. In this respect, we are partners, co-investors with our clients. The contract stipulates the guaranteed profitability of 4% annually in euros, dollars or lei, at the client's choice. Furthermore, there is added that additional investment benefit that will offer to the client.

– What was the largest damage paid during these 10 years?

– The largest damage paid was 1.2 million lei. It was a financial risk. In life insurance, we paid to a client 23,000 euros. It wasn't the indemnity, but the redemption sum after four years of insurance.

– You are a company that promotes pioneering methods as regards the investment of the earned money. How does this fact characterize the other companies working on the insurance market?

– I cannot say that only our company deals with investments. Other companies also make investment. It is evident yet that we are the only company in this respect as our investments represent 90%, while the insurance -10% of the activity. No other insurance company has such a ratio. But in different periods other companies also made investments. For example, ASITO bought several important and controlling shareholdings in enterprises, built offices. I know that Moldcargo also had related projects. But most of the insurance companies in Moldova invest only in bank deposits and state securities. Surely this is necessary too, especially in the period of crisis, when the share of these investments increases and it is a positive moment for liquidity, which cannot be insured otherwise. But this is also the investment with the lowest profitability, possibly less risky, but the refunded amount is also small. The unordinary investments can ensure a much higher profitability than the bank deposit.

– What are the most serious shortcomings that you experienced in your activity?

– There are many difficulties. One of the most pressing is the legislation in the fiscal area, which is very imperfect and to the detriment of economic development. Everything is so bad and ambiguously written that every provision can be interpreted in different ways. Nowhere is it written in a short, clear and comprehensive way. This manner of presenting legislative documents creates the impression that you are fooled in the most brutal way possible and permanently exposed to the risk of penalization that was planned in a malign and conscious way. Some of the instruments, for example the preventive tax of 7% on the income of private individuals, the taxation and discriminatory approach to the related areas of activity are a veritable economic diversion.

In insurance for example, we try to show a very simple thing to the Ministry of Finance: the costs for medical, life and realty insurance all over the world are deducted from the incomes of private individuals, not because the fiscal bodies deal with charity there, but because they have clever employees who thoroughly calculated that it is a very beneficial solution for the state. The state, instead of spending a lot on health insurance, decent pensions, etc. stimulates the population to resolve the problems of the kind by themselves. This costs the state much less, but

the problems solved are incomparably higher in number.

Unfortunately, there are not many good specialists in Moldova, who would be able to work out economically-founded policies and laws. They usually bring an expert from Kenya and another one from Cambodia or even the developed states, which each has its experience and knowledge. In the end, there are merged not very compatible models, which are applied without coherent and judicious adaptation for the conditions of Moldova. We then ask ourselves: why do we live badly?

– **What is the success formula in insurance and in investments, to your mind?**

– In order to develop successfully, any business must have certain comparative advantages. What kind of comparative advantages can we have? We are not monopolists and do not promote black or grey business that enables to spend less, avoiding the state taxes. We also do not do protected business. The only comparative advantage that remains is to promote something sophisticated, unordinary and intelligent, which can be repeated with great difficulty. We chose to follow this path since we founded the company.

For example, we made investments that nobody in Moldova made. We buy a multitude of small shareholdings and implement a strategy that is apparently risky, knowing that a part of these holdings will not produce benefits, but only losses. But we used the principle that even if two shareholdings of ten are sold well, the other ten holdings are covered with surplus, while the rest of the packages form a profitability reserve for the future. So, we applied the theory of profitability and management of well-founded risks, despite the discussions that in Moldova there is no real estate market, only the market of controlling interest. But we manage to challenge this. The unordinary investments enabled our company to make significant progress, especially in the period between crises.

We used broadly less usual methods for our country – we cooperated a lot and reciprocally advantageously with the partners. This is a comparative advantage that can be very beneficial in Moldova, but we do not have the tradition to cooperate in our country. The businesses in our country are divided, dispersed and non-cooperative. I can say that the successes we achieved are mainly due to cooperation. For example, when we identify a very promising object for investments, but which implies large sums, powerful organizational and operativity potential, we discuss with the partners and promote these common investments.

Another important aspect is: the larger number of employees, the lower is the profitability. We reached the conclusion that it's better to have fewer, but highly qualified employees. The first part can be achieved easily, but it is more difficult with the qualification aspect. Another beneficial principle for success is the out-sourcing. We contract the bookkeeping, juridical services, sales, actuaries, the regularization of insurance cases by out-sourcing. When we work with general insurance, we had relatively many employees, about 130 persons all over the country. We convinced ourselves again then that it wasn't the best thing for efficiency.

There is also another principle: we try to make useful what we do. If we don't do something useful for the population, clients, partners and country, we will not remain on the market. I think that all the main directions promoted by "Sigur-Asigur" are noble and beneficial for the national economy and for our partners: consolidation of the plots and the shareholdings contribute to optimizing the economic management; the accumulative life insurance secure our clients from the disasters of life and ensure a profitable investment of the financial resources; the long-term leasing offers our clients with modest incomes a unique chance to receive immediately in use and possession a decent dwelling; the economic cooperation is reciprocally advantageous for us and our clients.

Tatiana SOLOARI

Top ten economic events of 2011 according to State News Agency MOLDPRES

The 2012 year was difficult for the Moldovan economy, after 2011 was a regional leader and caused a slowdown of the economy, which entered the decline in the third quarter. The current year's severe drought compromised the harvest and severely affected the agricultural sector. The recession in Europe influenced Moldova's economic growth as well. Also officials signed an agreement on common air space between Moldova and the EU, agreeing upon a step-by-step liberalisation of the air space between Moldova and Russia. Authorities approved the government's first long-term plan "Moldova 2020", which is meant to remove the main barriers that hinder Moldova's economic development. The USA repealed the Jackson-Vanik amendment for Moldova, thus setting up a new commercial regime. Moldovan officials continued the negotiations with the EU. The State News Agency MOLDPRES has ranked the most significant economic events of 2012.

1. MOLDOVA CONTINUES TALKS ON A FREE TRADE AGREEMENT WITH THE EU.

Moldova and the EU held four rounds of negotiations, after the first negotiations on a deep and comprehensive free trade area (DCFTA) were held on 12 December 2011. The European Commission welcomed Moldova's successful elaboration of an action plan on implementing the EU's recommendations related to negotiations on the creation of a DCFTA, which were included in the progress reports. During the fourth round of negotiations that took place in November 2012, the delegations discussed the opportunity to sign a new agreement with a higher liberalisation degree than the current one, by making new commitments in sectors of common interest.

The Economics Ministry organised public consultations to consolidate Moldova's position during the DCFTA negotiations in the industrial, agricultural and service sectors. Moldova asked for a transition period from five to ten years for the EU, by gradually reducing customs taxes for 40 categories of industrial goods, including finite textile products, carpets, costumes, knitted products, plastic products, cement, furniture and others. The EU's offer in this respect is to fully liberalise industrial sectors. Service providers ask for exceptions in the auto and rail transportation sectors, for certain postal services, banking services and juridical services, such as the representation of criminal and civil cases in court.

2. ECONOMIC SLOWDOWN

The current year's drought, which severely affected the Moldovan agriculture in 2012, and the crisis in the EU, have overthrown the forecasts of the Moldovan economy's evolution. Official statistics show that the Moldovan economy entered the decline in the third quarter, when it decreased by 1.7 per cent against the same period of 2011, after it has recorded an insignificant growth of 1.0 per cent and 0.6 per cent in the first and second quarter respectively. "Trade, industrial production and remittances have stagnated, whereas the economy has dramatically decreased due to the economic slowdown in Europe and the severe drought," ascertains the mission of the International Monetary Fund (IMF), which visited Moldova in November. According to the Independent Analytical Centre, "the Moldovan economy is facing a comeback of its economic trends from 2008-2009. These trends unveil Moldova's vulnerability to external shocks and its inability to approach internal problems". Though experts forecasted a slowdown of the Moldovan economy in 2012, they did not expect it would be that severe. The IMF reduced the growth forecasts for 2012 from 3.0 per cent to 0.3 per cent. The Institute of Economics, Finance and Statistics is more pessimistic, forecasting a 0.2-per-cent growth, while the Independent Analytical Centre Expert Grup forecasts a 0.5-per-cent growth.

3. APPROVAL OF THE NATIONAL DEVELOPMENT STRATEGY "MOLDOVA-2020"

The Moldovan government approved the National Development Strategy "Moldova-2020" on 21 March 2012. This long-term strategic planning draft provides for an approximate 4.7-per-cent growth per year in 2012-2020 and for an alleviation of the poverty rate amounting from 21-21.9 per cent to 12.7 per cent. It is for the first time when the Moldovan government is carrying out a long-term planning draft meant to remove the main barriers hindering Moldova's economic development. The strategy includes seven development priorities, as follows: career-oriented

education, good roads all over the country, accessible and cheap finances, clear-rules business, safely and efficiently delivered energy, fair and sustainable pensions system and responsible and fair justice. So far, the consumption and imports were boosting up the economic growth. However, Moldova now wants investments, development of production and exports to improve the economic growth as well.

4. ANNULMENT OF JACKSON-VANIK AMENDMENT FOR MOLDOVA

The US congress voted for the annulment of the Jackson-Vanik amendment for Moldova on 6 December 2012. Ten days later the law was promulgated by the American President Barack Obama. "The adoption of a new trade regime represents the USA's strong support for Moldova's modernisation and EU integration path. The annulment of the Jackson-Vanik amendment will offer Moldovan citizens economic benefits, by attracting investments and creating new jobs in the national economy sector," reads the Moldovan government's statement. The Jackson-Vanik Amendment has been in effect since 1974 and implies the commercial limitation with the socialist countries. The USA is Moldova's biggest bilateral creditor and also one of its main commercial partners. The export of Moldovan goods on the American market increased by 20.1 per cent in ten months amounting to 23.8 million dollars in 2012. According to the State Registration Chamber, a number of 379 American companies are active on the Moldovan market, investing almost 586 million lei in Moldova's social capital.

5. MOLDOVA SIGNS AGREEMENT ON COMMON AIR SPACE WITH THE EU.

Moldovan Prime Minister Vlad Filat signed an agreement on common air space between Moldova and the EU during his visit to Brussels on 26 June. According to the deputy chairman of the European Commission, Siim Kallas, Moldova's adherence to the EU's common air space will offer benefits to passengers who travel by plane, will improve the business environment and the development of the air transport. Moldova's adjustment to the EU standards will increase the security of flights and the quality of services in this sector. According to the agreement, Moldova is given three years to adjust its legislation to the EU one. Moldova will also apply flight security and safety standards, will open the EU market for Moldovan flight companies and will open its market for EU companies. During negotiations that were held in Chisinau in December, officials decided to perform a step-by-step liberalisation of the common air space between Moldova and Russia as well. Authorities plan to remove all of the restrictions that relate to destinations in both states, number of operators and frequency of flights in all directions, excepting the Chisinau-Moscow route.

6. MOLDOVA ADOPTS LAWS ON STATE AID AND COMPETITION, ONE MORE STEP TOWARDS THE EU INTEGRATION

After a long process, the Moldovan parliament finally adopted the law on competition and the law on state aid in June 2012. "With the adoption of the laws on state aid and competition, the last chapter in the negotiations on a free trade agreement between Moldova and the European Union has been closed," the head of the EU Delegation to Moldova, Ambassador Dirk Schuebel said. Also Schuebel said the EU will further back Moldova to adequately enforce the law. "Moldova made a big step towards the European integration, by adopting these two laws," the chairwoman of the Competition Council, Viorica Carare said. The laws will "ensure the security that the European and local investors want". The law on state aid will enter into force in August 2013, a year after its publication in Moldova's official paper Monitorul Oficial. The law on competition has entered into force immediately after its publication in September 2012.

7. THIRD ENERGY PACKAGE-THE NEW GORDIAN KNOT

Moldova's intention to implement the EU's Third Energy Package has angered Moscow. Moscow required Chisinau to withdraw from the European Energy Community. The Russian gas supplier Gazprom fears its investments into Moldova might be affected, as the third energy package provides for separating gas transportation from gas supplies and distribution. The opposition Party of Communists said "Moldova should immediately abandon the Protocol to the agreement on energy cooperation with the EU". "An ultimatum addressed to a country that is transiting Russian gas,

could cause alert in Europe," the news agency Reuters says. "The public ultimatum Russia has addressed Moldova will increase the tension between Moscow and the EU," the news agency Agence France-Presse says. The spokeswoman of the EU Energy Commissioner, Marlene Holzner said "Moldova's participation in the EU energy packages is advantageous, as Moldova would have direct access to the EU energy market". The officials response was uncompromising. Moldova will not give up to its energy agreements with the EU and the Moldovan government will continue negotiate with Russia from this position. The Ministerial Council of the Energy Community officially approved a four-year delay in the implementation of the Third Energy Package until 2020. The European Commission welcomed the decision. However, the negotiations with Russia are still continuing. The sides succeeded to agree on the prolongation of a gas supply and transit contract for 2013.

8. MOLDOVA RATIFIES FREE TRADE AGREEMENT WITHIN CIS

The Moldovan parliament ratified a free trade agreement within the CIS states on 27 September 2012. All of the MPs present at the meeting approved the ratification decision. According to representatives of the governing coalition, the agreement does not run counter to Moldova's EU integration path. The agreement was previously ratified by Russia, Belarus, Ukraine and Armenia. A number of eight CIS member-states, including Moldova, signed a free trade area agreement within CIS, in Sankt-Petersburg on 18 October 2011.

9. MOLDOVA, TRANSNISTRIA RESUME FREIGHT TRAIN TRAFFIC

Moldova and Tiraspol resume the freight train traffic after a six-year break on 26 April 2012. The freight train traffic was stopped in March 2006, after Chisinau imposed customs taxes to Transnistrian economic agents. The first 30-carriage Moldovan freight train took off from the Ribnita railway station and headed to Odessa, Ukraine, transporting shielding that was produced at the metallurgical plant in the Transnistria-based town Ribnita. The US embassy in Chisinau and the OSCE mission to Moldova welcomed the resumption of the freight train traffic across the Transnistrian segment, saying "it is a positive step for the economic development and consolidates ties between the two banks of the Dniestre". Officials agreed to resume the freight train traffic across the Transnistrian segment, in Tiraspol in late March 2012.

10. A RELATIVELY STABLE YEAR IN THE MOLDOVAN BANKING SYSTEM

The Moldovan banking system became more resistant to eventual crises, though it faced several problems in 2012. The official reserve assets increased by more than 470 million dollars and reached a historical record of 2 billion 483.1 million dollars on 7 December 2012. According to financial experts, in the context of a high deficit of the current account, increase in the short-term external debt and external risks, the consolidation of Moldova's currency reserves is rather important. The inflation rate fitted the National Bank of Moldova's (NBM) target of 5% ± 1.5 percentage points decreasing to a 3.7-per-cent annual rate in November 2012. The exchange rates of Moldovan leu were stable. Authorities adopted a draft law on the transparency of bank shareholders in the last minute. Bank shareholders will be obliged to implement international transparency standards, otherwise they risk losing their property.

Off-shore companies will no more have the right to hold shares in banks. On the other hand, the interest rates on loans in Moldovan currency decreased against 2011. Both the demand and the banks' supply have also decreased. "Banks and companies delay their investment activities in order to optimise risks, which is a normal cause in the context of the current uncertainty," the Independent Analytical Centre Expert-Grup says. The quality of the loans' portfolio has also worsened, the maximal quota of bad loans reaching 15.3 per cent in August 2012, decreasing by 14.4 per cent in the next months. Loans have cheapened by 12 per cent. The Moldovan bank Universalbank went into bankruptcy. As a result, the management board of the National Bank of Moldova has withdrawn its activity license. The IMF mission voiced concern towards the situation of the Moldovan bank Banca de Economii. The bank's bad credits reached 45 per cent. The IMF believes the government and the National Committee for Financial Stability should urgently intervene in this respect.

**Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața bursieră
(Perioada 22 decembrie 2012 - 11 ianuarie 2013)**

Data tranzacției	codul ISIN	Denumirea emitentului	Cantita-tea	Pretul, lei	Volumul total (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
22.12.12 10:08	MD14EGAP1006	SA "MEGA PRIM"	43738,00	1,8	78728,40	Pachet Unic (Licitare cu strigare)	9842035	0,44	4,00
22.12.12 11:17	MD14FEEC1008	SA Fabrica Elemente de Constructii	10345,00	10	103450,00	Oferta publica pe piata secundara	168852	6,13	10,00
22.12.12 11:17	MD14FEEC1008	SA Fabrica Elemente de Constructii	13542,00	10	135420,00	Oferta publica pe piata secundara	168852	8,02	10,00
22.12.12 11:17	MD14FEEC1008	SA Fabrica Elemente de Constructii	22,00	10	220,00	Oferta publica pe piata secundara	168852	0,01	10,00
22.12.12 11:17	MD14FEEC1008	SA Fabrica Elemente de Constructii	1659,00	10	16590,00	Oferta publica pe piata secundara	168852	0,98	10,00
22.12.12 11:17	MD14FEEC1008	SA Fabrica Elemente de Constructii	1649,00	10	16490,00	Oferta publica pe piata secundara	168852	0,98	10,00
22.12.12 11:17	MD14FEEC1008	SA Fabrica Elemente de Constructii	11948,00	10	119480,00	Oferta publica pe piata secundara	168852	7,08	10,00
22.12.12 11:17	MD14FEEC1008	SA Fabrica Elemente de Constructii	8083,00	10	80830,00	Oferta publica pe piata secundara	168852	4,79	10,00
22.12.12 11:18	MD14FEEC1008	SA Fabrica Elemente de Constructii	56,00	10	560,00	Oferta publica pe piata secundara	168852	0,03	10,00
22.12.12 11:18	MD14FEEC1008	SA Fabrica Elemente de Constructii	56,00	10	560,00	Oferta publica pe piata secundara	168852	0,03	10,00
22.12.12 11:18	MD14FEEC1008	SA Fabrica Elemente de Constructii	160,00	10	1600,00	Oferta publica pe piata secundara	168852	0,09	10,00
22.12.12 12:51	MD14EURB1005	BC "EUROCREDITBANK"	980000,00	7	6860000,00	Pachet Unic (Licitare cu strigare)	10800000	9,07	10,00
22.12.12 12:51	MD14EURB1005	BC "EUROCREDITBANK"	985000,00	7	6895000,00	Pachet Unic (Licitare cu strigare)	10800000	9,12	10,00
22.12.12 14:31	MD14AGBU1002	SA "AGROVIN BULBOACA"	121378,00	0,5	60689,00	Cumparare vinzare	5314507	2,28	4,00
22.12.12 14:31	MD14AGBU1002	SA "AGROVIN BULBOACA"	42517,00	0,5	21258,50	Cumparare vinzare	5314507	0,80	4,00
22.12.12 14:31	MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	23407,00	13,87	324655,09	Cumparare vinzare	23406764	0,10	5,00
22.12.12 14:31	MD14DIME1004	SA "DIMECON-11"	92,00	7	644,00	Cumparare vinzare	538543	0,02	7,00
22.12.12 14:31	MD14DIME1004	SA "DIMECON-11"	112,00	7	784,00	Cumparare vinzare	538543	0,02	7,00
22.12.12 14:31	MD14DIME1004	SA "DIMECON-11"	603,00	7	4221,00	Cumparare vinzare	538543	0,11	7,00
22.12.12 14:34	MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	1061593,00	13,87	14724294,91	Cumparare vinzare	23406764	4,54	5,00
24.12.12 10:21	MD14GEST1002	SA "GEST-CAPITAL"	87120,00	1	87120,00	Pachet Unic (Licitare cu strigare)	2866000	3,04	1,00
24.12.12 10:22	MD14ESRO1004	SA "ESTATE GROUP"	11000,00	1,5	16500,00	Pachet Unic (Licitare cu strigare)	6128443	0,18	4,00
24.12.12 10:23	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	421,00	20	8420,00	Pachet Unic (Licitare cu strigare)	5591020	0,01	20,00
24.12.12 14:31	MD14FMCR1003	SA "FMC - RISCANI"	807,00	17	13719,00	Cumparare vinzare	47419	1,70	34,00
24.12.12 14:31	MD14FMCR1003	SA "FMC - RISCANI"	880,00	17	14960,00	Cumparare vinzare	47419	1,86	34,00
24.12.12 14:31	MD14GOTI1002	SA "TIPOGRAFIA DIN RISCANI"	5500,00	11	60500,00	Cumparare vinzare	49524	11,11	10,00
24.12.12 14:31	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	46516,00	10,43	485161,88	Cumparare vinzare	4651534	1,00	10,00
24.12.12 14:33	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	744245,00	10,43	7762475,35	Cumparare vinzare	4651534	16,00	10,00
26.12.12 10:44	MD14COAR1006	SA "COMBINATUL DE ARTICOLE DIN CARTON"	4814,00	25	120350,00	Pachet Unic (Licitare cu strigare)	295088	1,63	50,00
26.12.12 14:31	MD14ZONT1002	SA "ORIZONTUL-LUX"	963,00	2	1926,00	Cumparare vinzare	196745	0,49	5,00
27.12.12 10:27	MD14AVCO1000	SA "AVICOLA "	31232,00	3,2	99942,40	Oferta publica pe piata secundara	566906	5,51	10,00
27.12.12 10:27	MD14AVCO1000	SA "AVICOLA "	52182,00	3,2	166982,40	Oferta publica pe piata secundara	566906	9,20	10,00
27.12.12 10:28	MD14AVCO1000	SA "AVICOLA "	34100,00	3,2	109120,00	Oferta publica pe piata secundara	566906	6,02	10,00
27.12.12 10:28	MD14AVCO1000	SA "AVICOLA "	19700,00	3,2	63040,00	Oferta publica pe piata secundara	566906	3,48	10,00
27.12.12 11:29	MD14STAR1003	SA "BUNASTARE"	721,00	10	7210,00	Pachet Unic (Licitare cu strigare)	18900	3,81	10,00
28.12.12 10:18	MD14BATI1003	SA "BASTINA"	7500,00	15	112500,00	Oferta publica pe piata secundara	339537	2,21	8,00
28.12.12 14:31	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	75,00	1100	82500,00	Cumparare vinzare	1037634	0,01	200,00
28.12.12 14:31	MD14FMCR1003	SA "FMC - RISCANI"	61,00	17	1037,00	Cumparare vinzare	47419	0,13	34,00
28.12.12 14:31	MD14FMCR1003	SA "FMC - RISCANI"	162,00	17	2754,00	Cumparare vinzare	47419	0,34	34,00
28.12.12 14:31	MD14FMCR1003	SA "FMC - RISCANI"	21,00	17	357,00	Cumparare vinzare	47419	0,04	34,00
28.12.12 14:31	MD14FMCR1003	SA "FMC - RISCANI"	15,00	17	255,00	Cumparare vinzare	47419	0,03	34,00
28.12.12 14:31	MD14FMCR1003	SA "FMC - RISCANI"	93,00	17	1581,00	Cumparare vinzare	47419	0,20	34,00
28.12.12 14:33	MD14MACA1007	SA "MACARA"	7500,00	38	285000,00	Pachet Unic (Licitare cu strigare)	136593	5,49	7,00
09.01.13 14:31	MD14MURC1004	SA "DRUM-11"	3,00	67	201,00	Vinzare Cumparare	104345	0,06	10,00
11.01.13 11:26	MD14TEHD1008	SA "Intreprinderea de reparatie si deservirea tehnicii"	14,00	925	12950,00	Unitatea administrativ-teritoriala (speciale)	47613	1,94	17,00
TOTAL				2533,7	38962036,93				

**Statistica tranzacțiilor extrabursiere
pentru perioada 02.01.2013-04.01.2013
Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare**

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. AGROMAȘINA S.A., CHIȘINĂU	MD14AGRN1003	10	2	167	1670
Total			2	167	1670

Tipul tranzacției: Moștenire

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. DAAC HERMES GRUP, MUN. CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	1	592	592
2. DRUMURI-FĂLEȘTI, OR. FĂLEȘTI	MD14DRFE1002	10	2	722	7220
3. ÎNTRERINDREA PISCICOLĂ "COSTEȘTI", COȘTEȘTI	MD14OSTE1002	10	1	2768	27680
Total			4	4082	35492

Tipul tranzacției: Donație

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. ORIZONT, MUN. CHIȘINĂU	MD14RIZO1001	268	2	665	178220
2. DAAC HERMES GRUP, MUN. CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	1	432	432
Total			3	1097	178652

**PLANUL DE NEGOCIERI
sesiunea bursieră din 16 Ianuarie 2013**

Nr. d/o	Nr. cererii de vânzare	Emitentul valorilor mobiliare	IDNO emitentului	Numărul înregistrării de stat al valorilor mobiliare, ISIN	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Pretul pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	% din volumul emisiei	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii
1	03	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1002600003778	MD14AGIB1008	322,00	1 110,00	357 420,00	0,03	200,00	03.01.2013	10.01.2013	23.01.2013
2	04	BC "BANCA DE ECONOMII"	1003600002549	MD14BECM1002	2 092 115,00	24,00	50 210 760,00	8,94	5,00	11.01.2013	16.01.2013	21.01.2013
3	05	BC "BANCA DE ECONOMII"	1003600002549	MD14BECM1002	566 716,00	24,00	13 601 184,00	2,42	5,00	11.01.2013	16.01.2013	21.01.2013
4	06	SA "LEMNAR"	1003600055822	MD14LEMN1007	40 450,00	13,00	525 850,00	9,21	15,00	14.01.2013	17.01.2013	29.01.2013
5	07	SA "COLOANA AUTO 2811"	1003606005081	MD14COLN1007	24 453,00	10,15	248 197,95	22,83	10,00	14.01.2013	17.01.2013	21.01.2013

Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 16.01.2013

Коммерческие предложения на ФБМ на 16.01.2013 г.

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.	Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1110,00	322,00	MD14LEMN1007	SA "LEMNAR"	0,00	15,00	408,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	24,00	2092115,00	MD14LUPA1009	SA "CAHULPAN"	0,00	12,00	750,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	24,00	566716,00	MD14LUTE1001	SA "MULTEVIT"	0,00	0,21	21052,00
MD14LEMN1007	SA "LEMNAR"	0,00	13,00	40450,00	MD14MAUR1006	SA "MAURITUS"	0,00	180,00	782,00
MD14COLN1007	SA "COLOANA AUTO 2811"	0,00	10,15	24453,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	100,00	166,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1100,00	28,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	110,00	7,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1120,00	501,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,00	1794,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1200,00	1042,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,99	335,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1210,00	5,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	125,00	800,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1225,00	55,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	130,00	408,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1230,00	1,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	138,00	683,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1235,00	263,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	150,00	1000,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1275,00	93,00	MD14MCA1008	SA "MOLDCARTON"	0,00	10,00	190,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1285,00	100,00	MD14MEZO1000	SA "MEZON"	0,00	10,00	2000,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1295,00	100,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	104,00	45,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1300,00	610,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	106,00	400,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1400,00	95,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	115,00	3308,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1487,00	8,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	145,00	34,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1500,00	4,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	200,00	144,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1560,00	100,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	280,00	67,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1800,00	100,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	299,00	196,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1900,00	572,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	300,00	87,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	0,00	10,00	144,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	390,00	4247,00
MD14ALET1005	SA "ALET"	0,00	0,10	106970,00	MD14MIOA1005	SA "MIOARA"	0,00	1,00	4086,00
MD14ALLA1007	SA "AVICOLA "GALLINULA"	0,00	2,00	100,00	MD14MOEL1006	SA "MOLDELECTROMONTAJ"	0,00	75,00	850,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	2,99	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	28,00	104,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	3,00	1365,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	29,00	30,00
MD14APRO1001	SA "APROMAS"	0,00	5,75	4112,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	30,00	30,00
MD14ARTU1009	SA "RAUT"	0,00	6,00	13800,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	120,00	100,00
MD14AVCO1000	SA "AVICOLA "	0,00	25,00	26602,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	199,99	130,00
MD14AVIF1005	SA "AVICOLA ROSSO SL"	0,00	10,00	55,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	246,00	20,00	0,00
MD14AVIP1003	SA "AVIS PRIM"	0,00	6,00	3804,00	MD14MTUR1005	SA "MOLDOVA - TUR"	0,00	12,00	4568,00
MD14BALT1008	SA IM "BALTEANCA"	0,00	6,00	242100,00	MD14NEL1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	4,00	1867,00
MD14BATH1003	SA "BASTINA"	0,00	20,00	25,00	MD14NEL1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,50	357,00
MD14BAZA1003	SA "BAZA TRANSPORTULUI AUTO NR. 14 DIN FLORESTI"	0,00	10,00	4850,00	MD14NEL1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	6,50	3310,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	40,00	1342,00	MD14NICO1002	SA "NICODIM"	0,00	0,17	34697,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	64,50	49,00	MD14NLAC1003	SA"COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	4,99	1150,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	200,00	88,00	MD14NLAC1003	SA"COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	5,00	117875,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	1000,00	11,00	0,00	MD14NOCA1000	SA "BETACON"	0,00	10,00	20,00
MD14BETA1007	SA "BETON ARMAT"	100,00	20,00	0,00	MD14NTEH1006	SA UZINA EXPERIMENTALA DE UTILAJ TEHNOLOGIC "INTEH"	0,00	15,00	30,00
MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	0,00	139,00	14,00	MD14NUSA1004	SA "GAINUSA"	0,00	0,70	144497,00
MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	0,00	150,00	4688,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	0,10	20,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	200,00	508,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	1,00	1759,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	240,00	690,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	17,00	30,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	270,00	169,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	20,00	11630,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	280,00	509,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	93,00	102,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1000,00	50,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	100,00	2346,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1150,00	145,00	MD14PIEE1000	SA Intreprinderea Mixta "PIELE"	0,00	14,00	30,00
MD14CAHA1004	SA "CARAHASANI-VIN"	0,00	150,00	5000,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	0,50	26277,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	5,00	17,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	5,25	106300,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	23,00	1776,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	8,05	115000,00
MD14CEPU1006	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	20,00	9000,00	MD14RAPI1009	SA "AUTORAPID"	0,00	5,00	434,00
MD14CERA1008	SA "CERAMICA_T"	0,00	1,60	331579,00	MD14REME1002	SA "REMEDIUM FARM 306"	0,00	2,00	833,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	9,99	255,00	MD14REV11007	SA "TRANSSERVICE"	0,00	10,00	100,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	15,00	129229,00	MD14RFO1001	SA "MARFCONSUM - SUD"	0,00	10,00	200,00
MD14CICU1007	SA "PISCICULTORUL"	0,00	12,00	9930,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	10,00	107729,00
MD14CIMA1009	SA "ICAM"	0,00	5,00	40,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMEZ"	0,00	25,00	88,00
MD14CONO1004	SA "CONSMONT"	0,00	4,15	1930,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMEZ"	0,00	30,00	500,00
MD14COPA1008	SA "INTREPRINDEREA DE COLECTARE A VITELOR SI A PASARILOR"	0,00	9,00	13717,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMEZ"	0,00	35,00	15374,00
MD14CORM1002	SA DE PRODUCERE A NUTRETURILOR "COMBICORM"	0,00	30,00	1390,00	MD14ROCO1000	SA "NOROC"	0,00	5,00	7686,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	7,00	990,00	MD14ROZA1009	IM "SUDZUCKER-MOLDOVA"	0,00	39,00	685,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	10,00	19377,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	20,00	5128,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	17,90	23000,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	25,00	3091,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	18,00	13310,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	30,00	6242,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	48,45	58176,00	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	97,00	25,00	0,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	50,00	23511,00	MD14SLIR1003	SA "SLI"	0,00	30,00	1100,00
MD14CRIS1004	SA "CUPCINI - CRISTAL"	0,00	10,15	43349,00	MD14SPIL1005	SA "SPICUL"	0,00	6,00	4171,00
MD14DEUN1007	SA "FABRICA DE UNT DIN TARACLIA"	0,00	5,00	13332,00	MD14SPRE1003	SA "SPERANTA"	0,00	7,00	23868,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	125,00	3102,00	MD14STEJ1009	SA "STEJOUR"	0,00	50,00	106,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	140,00	2280,00	MD14STEJ1009	SA "STEJOUR"	0,00	95,00	20,00
MD14FASE1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN CALARASI"	0,00	50,00	11998,00	MD14SUCS1007	SA "SUCCES"	0,00	10,00	183690,00
MD14FDPO1002	SA "FABRICA DE PAINE ORHEI"	0,00	10,00	11,00	MD14SUDT1005	SA "SUD TRANS"	0,00	2,60	22973,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	200,00	283,00	MD14TAXI1007	SA "TAXI SERVICE"	0,00	20,00	330,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	250,00	500,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	50,00	724,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	21,00	105,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	100,00	1028,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	25,00	549,00	MD14TEBS1007	SA "TEBAS"	0,00	10,00	68,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	26,00	140,00	MD14TERM1005	SA "TERMOTRANSAUTO"	0,00	20,00	26634,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	27,00	168,00	MD14TEXT1000	SA "BAZA COMERCIALA ANGRO "TEXTILE"	0,00	20,00	5,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	30,00	1000,00	MD14TICO1006	SA "TIPAR - COLOR"	0,00	5,00	26351,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	32,00	297,00	MD14TIRE1001	SA "TIPOGRAFIA-RECLAMA"	0,00	7,50	800,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	36,00	158,00	MD14TIRP1008	SA IM "TIREX PETROL"	0,00	15,00	30,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	38,00	41,00	MD14UTIL1007	SA "UTILAJCOM"	0,00	21,00	27,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	39,00	750,00	MD14UZIN1007	SA "UZINA ABA1"	0,00	100,00	18750,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	40,00	1100,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	35,00	108,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	42,00	573,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	39,90	451,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	44,00	144,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	43,00	1800,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	45,00	2128,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	43,90	15458,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,							

HOTĂRÎRE

cu privire la rezultatele controlului complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. "BOLDUREȘTI"

Nr. 55/7 din 27.12.2012

Monitorul Oficial nr. 1-5/11 din 04.01.2013

În temeiul Ordonanței Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) nr. 39/6-O din 05.10.2012 și Ordinului vicepreședintelui CNPF nr. 117 din 05.10.2012, a fost efectuat controlul complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. "BOLDUREȘTI" (r-nul Nisporeni, s. Boldurești) pentru perioada de activitate 01.01.2010 – 30.09.2012.

A.E.Î. "BOLDUREȘTI" (în continuare – asociația) a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat cu nr. 1003609150203, certificatul de înregistrare de stat seria MD nr. 0087625 din 13.12.2001 și deține licența de categoria A seria CNPF nr. 000393, eliberată la data de 30.04.2009.

Conform raportului specializat la situația din 30.09.2012, asociația a înregistrat excidente față de indicatorii normativi de bază caracteristici activității asociațiilor de economii și împrumut, care se prezintă în Tabelul nr.1.

Totodată, la situația din 31.03.2011 și 30.06.2011 nu au fost respectate cerințele pct. 11 din Normele de prudență financiară a asociațiilor de economii și împrumut, aprobate prin Hotărârea CNPF nr. 17/8 din 30.04.2008 (în continuare – Normele de prudență financiară), conform cărora asociația care deține licență de categoria A este obligată să asigure plasarea și menținerea mărimumi rezervei instituționale în conturi bancare de depozit la termen și/sau în valori mobiliare de stat de minimum 5 la sută.

Analiza evoluției principalilor indicatori ai activității asociației, care se prezintă în Tabelul nr.2, constată diminuarea tuturor indicatorilor înregistrați. Diminuarea surselor externe atrase de către asociație a condiționat micșorarea împrumuturilor acordate cu 32,7 la sută, ceea ce a cauzat descreșterea activelor cu 33,0 la sută.

Contrar serviciilor permise conform licenței de categoria A, prevăzute la art. 7 alin. (3) și alin. (4), art. 29 alin. (2) din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007 (în continuare – Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007), directorul executiv a admis încasarea de la

membrii asociației în lunile martie-aprilie 2010 și trimestrul I al anului 2011 a mijloacelor financiare sub formă de împrumuturi în mărime de 89,0 mii lei și, respectiv, 348,6 mii lei, mijloace ce au fost restituite membrilor în trimestrul IV al anului 2011.

Nerespectând prevederile art. 9 alin. (2) lit. b), art. 44 alin. (1) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007 și art. 29 alin. (6) din Legea contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007 (în continuare – Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007), raportul specializat al asociației la situația din 30.09.2012 nu reflectă imaginea reală și fidelă a elementelor contabile ale asociației, fiind constatate cazuri în care datele aferente depunerilor pentru garantarea împrumuturilor, altor datorii și datoriilor privind dobânzile calculate la împrumuturi nu corespund valorilor înregistrate în registrele contabile obligatorii care au servit drept bază pentru întocmirea raportului în cauză, divergență înregistrată fiind de circa 12,2 mii lei. Contrar prevederilor art. 18 lit. a), art. 22 alin. (1), art. 23 alin. (1) și alin. (6) din Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007 și Planului de conturi contabile al activității economico-financiare a întreprinderilor, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 174 din 25.12.1997, evidența cotelor de membru nu este ținută în baza registrelor contabile obligatorii care servesc drept bază pentru întocmirea rapoartelor financiare și specializate ale asociației.

Consiliul asociației nu a aprobat nomenclatorul informațiilor și documentelor confidențiale, precum și modul și nivelul de acces la acestea, în conformitate cu cerințele art. 14 alin. (3) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007. De asemenea, registrul membrilor asociației nu conține informația specificată la art. 24 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007 privind domiciliul persoanei fizice.

Directorul executiv al asociației nu a asigurat în perioadă supusă controlului efectuarea reviziilor inopinate ale casieriei cel puțin o dată în trimestru, fiind astfel încălcate cerințele pct. 37 din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova, aprobate prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 764 din 25.11.1992 (în continuare – Normele pentru efectuarea operațiunilor de

casă). Contrar cerințelor pct. 22 și pct. 24 din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă, încasările și eliberările de numerar, înregistrate la data de 31.03.2010, 17.09.2012 și 30.09.2012 în registrul de casă, nu corespund datelor înscrise conform dispozițiilor corespunzătoare.

În perioada supusă controlului organelor de conducere ale asociației nu au asigurat în deplină măsură respectarea procedurii de convocare și desfășurare a adunărilor generale ale membrilor. Adunarea generală repetată a membrilor din 11.03.2012 a fost convocată cu încălcarea cerințelor art. 37 alin. (5) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, nefiind respectat termenul stabilit de legislație privind informarea membrilor despre convocarea acesteia. Nerespectând cerințele art. 36 alin. (2) lit. g), art. 40 alin. (2) lit. i) și art. 41 alin. (7) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, consiliul asociației nu a aprobat, monitorizat și prezentat adunărilor generale ale membrilor din perioada supusă controlului rapoartele anuale privind executarea bugetelor pentru anii de gestiune respectivi.

Contrar cerințelor pct. 6 din Regulamentul cu privire la dezvăluirea de către participanții profesioniști la piața financiară a informației privind acordarea serviciilor, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 8/6 din 26.02.2010 (în continuare – Regulament), la momentul efectuării controlului asociația nu avea afișată pe panoul informativ informația privind activitatea sa, prevăzută la pct. 5 subpct. (1) – (6) și subpct. (8) – (11) din Regulament.

Reieșind din cele expuse, în temeiul prevederilor art. 8 lit. b) și lit. f), art. 9 alin. (1) lit. d), art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare", art. 9 alin. (2) lit. b) și lit. e), art. 46 alin. (1), alin. (2) și alin. (5), art. 49 alin. (1) lit. c) și alin. (2) lit. a) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, Normelor de prudență financiară, Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se inițiază procedura de tragere la răspundere contravențională a directorului executiv al A.E.Î. "BOLDUREȘTI" conform Codului contravențional al Republicii Moldova.

2. Se prescrie administratorilor A.E.Î. "BOLDUREȘTI" întreprinderea măsurilor privind înlăturarea încălcărilor reflectate în actul de control și respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative.

3. A.E.Î. "BOLDUREȘTI" va prezenta lunar Comisiei Naționale a Pieței Financiare, până la înlăturarea integrală a încălcărilor constatate, rapoarte cu privire la măsurile întreprinse în vederea executării pct. 2, cu anexarea copiilor documentelor justificative.

4. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale plasamente colective și micro-finanțare.

5. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

VICPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE
Artur GHERMAN

Chișinău, 27 decembrie 2012.

Nr. 55/7.

Tabelul nr.1

(mii lei)				
Nr.	Indicatorii normativi	Valoarea înregistrată	Normativul stabilit	Abatererea absolută (+, -)
1.	Rezerva instituțională	472,2	37,8	+434,4
2.	Plasarea rezervei instituționale	40,0	37,8	+2,2

Tabelul nr.2

(mii lei)					
Nr.	Indicatorii	30.09.2011	30.09.2012	2012 față de 2011(-, +)	2012 față de 2011(%)
1.	Împrumuturi acordate	1038,3	698,4	-339,9	67,3
2.	Provizioane pentru pierderi din împrumuturi	-10,4	-7,0	-3,4	67,3
3.	Total active	1128,2	756,4	-371,8	67,0
4.	Credite bancare și împrumuturi primite	616,4	277,2	-339,2	45,0
5.	Profit net (pierdere netă)	41,5	-31,5	-73,0	Micșorare de 1,8 ori

Camera de Comerț și Industrie propune un nou serviciu pentru agenții economici – ChamberTrust

Serviciul este prevăzut pentru a facilita accesul companiilor autohtone pe piața externă și a le poziționa în calitate de parteneri de încredere. Directorul Direcției Relații Internaționale a CCI, Mihai Bilba, susține că devenind membri ai ChamberTrust, întreprinzătorii vor primi o ștampilă electronică, ce confirmă că informația de afaceri despre companie este veridică.

Însemnul le permite businessmenilor din lumea întreagă să identifice cu ușurință noi parteneri de afaceri, a căror existență, profil, produse și servicii au fost verificate de către o Cameră de Comerț națională. Concomitent, informația despre companie va fi plasată pe portalul oficial al Worldchambers (www.worldchambers.com), care întrunește peste 12 000 de Camere de Comerț și este accesat lunar de 250 000 de vizitatori. Potrivit sursei citate, ținând cont de dificultățile pe care le întâmpină întreprinderile autohtone în cadrul procesului de pătrundere pe piețele externe și de necesitatea utilizării raționale a mijloacelor financiare pentru marketing, noul serviciu este imperios. Agenții economici care doresc să facă parte din ChamberTrust se pot adresa la Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova: telefon: 022-23-87-70, fax: 022-22-13-91, e-mail: dre@chamber.md.

InfoMarket.

BANCA DE ECONOMII își extinde cu 30% rețeaua locațiilor de deservire WESTERN UNION

Banca de Economii S.A. (BEM) în colaborare cu compania Western Union, își extinde rețeaua locațiilor de deservire a transferurilor prin sistemul Western Union cu 30%.

Potrivit Agenției "INFOTAG" care citează un comunicat al băncii, extinderea a fost realizată în scopul creșterii gradului de accesibilitate a clienților la produsele Băncii de Economii și o mai mare comoditate la deservire.

"Măsura dată vine să marcheze 20 de ani de colaborare de încredere între Banca de Economii S.A. și Western Union, o colaborare confirmată și prin premiul de onoare acordat recent Băncii de Western Union Financial

Services GmbH – unul din liderii pieței internaționale de transferuri rapide de bani", se spune în comunicat.

Tot acolo se menționează că prin aceasta acțiune Banca de Economii este mai aproape de clienții săi, asigurându-le confort și siguranță la efectuarea tranzacțiilor bancare zilnice de a primi/transmite bani prin sistemul de transferuri rapide Western Union.

"Banca de Economii S.A. este lider pe piața națională privind serviciile de transfer rapid Western Union, clienții având încredere în tradițiile instituite și consolidate pe parcursul celor 20 de ani de colaborare dintre aceste două entități", se subliniază în comunicat.

Uniunea Europeană va aloca fonduri importante pentru dezvoltarea agriculturii moldovenești

"Pe parcursul anului curent instituțiile financiare internaționale și țările Uniunii Europene vor acorda sume financiare importante pentru inițierea proiectelor de dezvoltare a sectorului agroalimentar din Moldova", a declarat pentru Agenția "INFOTAG" ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Vasile Bumacov.

"În anul 2013, în domeniul agricol vor fi inițiate proiecte în valoare de 758 mil. lei din banii instituțiilor financiare internaționale. Fondurile vor fi acordate cu dobânzi accesibile, fapt care va favoriza creșterea investițiilor în agricultură. Bani vor fi transferați de către Banca Europeană de Investiții, Banca Mondială, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și alte instituții financiare", a precizat Bumacov.

Ministrul a spus că sume importante vor fi acordate prin intermediul Fondului Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii (IFAD), al Proiectului de Investiții și Servicii Rurale (RISP) sau Fondul "Provocările Mileniului".

"Majoritatea banilor vor fi acordați fermierilor tineri, pentru a susține dezvoltarea afacerilor, dar și întreprinderilor cu afaceri de succes. Vor fi susținute și localitățile rurale. În timp ce fermierii mari vor beneficia de fondurile europene, statul va avea posibilitatea să îi susțină pe micii antreprenori să-și dezvolte afacerile. În anul curent, în premieră, vor fi implementate proiecte pilot în domeniul agriculturii până la obținerea dreptului de acces la fondurile europene", a mai declarat Vasile Bumacov.

Consiliul Societății pe Acțiuni „Vinaria din Vale&Co”

a adoptat decizia privind convocarea la data de 04.02.2013 a adunării generale extraordinare a acționarilor

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

1. Modificarea denumirii SA «Vinaria din Vale&Co».
2. Aprobarea modificărilor și completărilor la statutul societății.
3. Acordarea unor împuterniciri.

– Locul petrecerii adunării – sediul Societății:

s. Săseni, r-I Calarași

– Înregistrarea – 8.00 – 9.00

– Începutul adunării – 9.30

– Forma ținerii adunării generale – cu prezența acționarilor

– Forma anunțării acționarilor despre petrecerea adunării generale extraordinare – prin poștă și anunț în ziarul Capital Market

– Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală extraordinară a acționarilor este întocmită conform situației din 15.01.2013

– Acționarii se vor familiariza cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale extraordinare începând cu data de 21.01.2013 la sediul Societății: s. Săseni, r-I Calarași, în zilele lucrătoare, între orele 08.30-16.30

Acționarii vor prezenta actul de identitate, iar reprezentanții acționarilor – și procura perfectată conform legislației în vigoare.

Relații la tel. 0244 66 504/

**În atenția acționarilor
S.A. "Consindal"**

În corespundere cu art. 54 a Legii cu privire la PVM Vă informăm, că începând cu 03.01.2013 registratorul ce va ține registrul acționarilor este desemnat „Depozitarul Central” S.A.

**În atenția acționarilor
SA «Floarea Soarelui»**

La 28.12.2012 a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor SA „Floarea Soarelui” pe adresa or. Bălți str. 31 August, 6. Cvorum 51,26%

**LA ADUNAREA S-AU DISCUTAT
CHESTIUNILE DIN ORDINEA DE ZI ȘI S-AU
LUAT URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:**

- A înceta înainte de termen împuternicirile Comisiei de Cenzori a Societății, care a fost aleasă la adunarea generală a acționarilor din 07.11.2011.
- În conformitate cu art. 43 alin. (8) al Statutului Societății a transmite împuternicirile Comisiei de Cenzori a Societății companiei de audit.
- A aproba mărimea remunerației serviciilor Comisiei de Cenzori în sumă de 50000 (cincizeci mii) lei (inclusiv T.V.A.) anual pe perioada de acțiune a împuternicirilor acesteia.
- A aproba organizația de audit «Logic Audit» S.R.L. în calitate de Comisie de Cenzori a Societății pe termen de 3 ani.
- A înceta înainte de termen împuternicirile Consiliului Societății, care a fost ales la adunarea generală a acționarilor din 07.11.2011.
- A aproba componența numerică a Consiliului Societății în număr de 5 membri.
- A aproba termenul împuternicirilor Consiliului Societății 1,5 ani.
- A aproba următoarele mărimi de remunerație muncii membrilor Consiliului Societății: pentru Președintele Consiliului – 60% din salariul mediu pe întreprindere în anul 2012, pentru membrii Consiliului și pentru secretarul Consiliului (în cazul dacă Secretarul nu este membru ales al Consiliului) 50% din salariul mediu pe întreprindere în anul 2012.
- Este ales Consiliul Societății în componența 5 persoane: Rafiev Fiodor, Nichiforov Dmitrii, Sitarciuc Alexandr, Papanaga Veaceslav, Zarea Svetlana.
- A considera ca fiind ales în Rezerva Consiliului Societății pe Lihopoi Iurie.

Director General

**STIMAȚI ACȚIONARI
AI S.A. "RADIATOR"**

Organului Executiv al S.A. "RADIATOR" anunță despre convocarea Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor care se va ține cu prezența acționarilor la 31 ianuarie 2013, ora 10-00, pe adresa: mun. Chișinău, str. Columna 170/3, cu

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la calificarea emisiunii III ca fiind efectuată, aprobarea dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni și a listei subscriitorilor la acțiuni din emisia suplimentară.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea Generală Extraordinară va fi întocmită de registratorul Societății – "Registru-F" SA conform situației la 15 ianuarie 2013.

Înregistrarea se va efectua de la ora 09-00 până la 09-55.

Cu materialele pe ordinea de zi a Adunării Generale Extraordinare acționarii pot face cunoștință, începând cu data de 21 ianuarie 2013 în incinta SA "RADIATOR" pe adresa mun. Chișinău, str. Columna 170/3, (în zilele de lucru de la ora 09:00 până la 16:30).

Pentru participare la adunare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții acestora vor prezenta buletinul de identitate și mandatul autentificat în modul stabilit de legislație.

Organul executiv al S.A. "RADIATOR"

**În atenția acționarilor
«Întreprinderea de transport
auto nr. 7 or. Bălți» SA**

La 28.12.2012 a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor Întreprinderea de transport nr. 7 or. Bălți" S.A. pe adresa Calea Leșilor, 184 mun. Bălți, Cvorum 91,93%

**LA ADUNAREA S-AU DISCUTAT
CHESTIUNILE DIN ORDINEA DE ZI ȘI S-AU
LUAT URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:**

- A înceta înainte de termen împuternicirile Comisiei de Cenzori a Societății, care a fost aleasă la adunarea generală a acționarilor din 07.11.2011.
- În conformitate cu Statutul Societății a transmite împuternicirile Comisiei de Cenzori a Societății companiei de audit.
- A aproba mărimea remunerației serviciilor Comisiei de Cenzori în sumă de 15000 (cinsprezeci mii) lei (inclusiv T.V.A.) anual pe perioada de acțiune a împuternicirilor acesteia.
- A aproba organizația de audit «Logic Audit» S.R.L. în calitate de Comisie de Cenzori a Societății pe termen de 3 ani.
- A înceta înainte de termen împuternicirile Consiliului Societății, care a fost ales la adunarea generală a acționarilor din 07.11.2011.
- A aproba componența numerică a Consiliului Societății în număr de 5 membri.
- A aproba termenul împuternicirilor Consiliului Societății 1,5 ani.
- A aproba următoarele mărimi de remunerație muncii membrilor Consiliului Societății: pentru Președintele Consiliului – 60% din salariul mediu pe întreprindere în anul 2012, pentru membrii Consiliului și pentru secretarul Consiliului (în cazul dacă Secretarul nu este membru ales al Consiliului) 50% din salariul mediu pe întreprindere în anul 2012.
- Este ales Consiliul Societății în componența 5 persoane: Sitarciuc Alexandr, Rafiev Fiodor, Papanaga Veaceslav, Zarea Svetlana, Lihopoi Iurie.
- A considera ca fiind ales în Rezerva Consiliului Societății pe Nichiforov Dmitrii.

Director

Consiliul S.A. „Mămăliguța”

anunță convocarea adunării generale extraordinare cu prezența acționarilor la data de 02.02.2013, ora 10.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Calea Leșilor – 33,

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

1. Schimbarea denumirii societății.
2. Modificări și completări la statutul societății.
3. Cu privire la unele contracte de locațiune și măsurile ce urmează a fi întreprinse de către organelle de conducere a societății.
4. Autentificarea semnăturilor pe procesul verbal al adunării generale a acționarilor.

Înregistrarea acționarilor va avea loc între orele 09.00 – 09.45, lista acționarilor cu drept de participare la adunare va fi întocmită la 15.01.2013, acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinei de zi începând cu data de 23.01.2013 la adresa mun. Chișinău, str. Calea Leșilor – 33, între orele 10.00 – 13.00.

SA „Dacia-LV”

În conformitate cu Decizia Consiliului SA „Dacia-LV” din 14 ianuarie 2013 desfășurată cu prezența 100% membri ai Consiliului

A FOST APROBATĂ CU VOTUL UNANIM:

1. Darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni în valoare de 795 000 lei în număr de 53000 acțiuni calificată ca efectuată prin subscrierea a 100% din numărul acțiunilor anunțate spre plasare prin emisiune închisă.
2. Lista subscriitorilor la emisiunea suplimentară de acțiuni.
3. Modificări la statutul societății în legătură cu emisiunea suplimentară de acțiuni.

S.A. "BTA-7 Ialoveni"

În temeiul deciziei Consiliul Societății pe Acțiuni S.A. "BTA-7 Ialoveni" din 9 ianuarie 2013, consiliul societății anunță despre convocarea Adunării generale ordinare anuală a acționarilor, care va avea loc pe data de 16 februarie 2013 la ora 9.30 pe adresa or. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 182, începutul înregistrării – ora 09.15.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea bilanțului de lichidare a societății.
2. Aprobarea planului de repartizare a activelor.
3. Cu privire la autentificarea procesului verbal al adunării generale.

Adunarea se desfășoară cu prezența acționarilor. Lista acționarilor a fost întocmită conform situației din 4 ianuarie 2013.

Acționarii vor avea posibilitatea să se familiarizeze cu materialele ordinii de zi a adunării generale începând cu 6 februarie, între orele 9.00-12.00, cu excepția zilelor de odihnă, pe adresa or. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 182.

Pentru a participa la adunare acționarii trebuie să posede buletinul de identitate, reprezentanții acționarilor să prezinte buletinul de identitate și procura, legalizată în conformitate cu legea cu privire la "Societăților pe Acțiuni" Consiliul S.A. "BTA-7 Ialoveni"

**Î.M. C.A. "GRAWE CARAT
Asigurări" S.A.**

aduce la cunoștință transferul prin succesiune, la 27 decembrie 2012, a 19 214 acțiuni ordinare nominative de clasa I, cod ISIN – MD14GRAW1002, deținute de S.C. "GRAWE CONSULTING & DEVELOPMENT INTERNATIONAL" S.R.L., cu sediul în str. Vulturilor nr. 98A, sector 3, București, România către GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG AKTIENGESELLSCHAFT, cu sediul în Austria, Herrengasse 18-20, Graz, A – 8011.

Stimați acționari

ai S.A. "Iamocs-Service"

În temeiul deciziei Consiliul Societății pe Acțiuni S.A. "Iamocs-Service" din 9 ianuarie 2013, consiliul societății anunță despre convocarea Adunării extraordinare a acționarilor, care va avea loc pe data de 16 februarie 2013 la ora 10.30 pe adresa or. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 182, începutul înregistrării – ora 10.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă a Consiliului Societății și a Organului executiv pe anul 2012.
2. Examinarea și aprobarea dării de seamă a Comisiei de Cenzori și a Auditului pentru anul 2012.
3. Micșorarea capitalului social.
4. Cu privire la autentificarea procesului verbal al adunării generale.

Adunarea se desfășoară cu prezența acționarilor. Lista acționarilor a fost întocmită conform situației din 4 ianuarie 2013.

Acționarii vor avea posibilitatea să se familiarizeze cu materialele ordinii de zi a adunării extraordinare începând cu 6 februarie, între orele 9.00-12.00, cu excepția zilelor de odihnă, pe adresa or. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 182.

Pentru a participa la adunare acționarii trebuie să posede buletinul de identitate, reprezentanții acționarilor să prezinte buletinul de identitate și procura, legalizată în conformitate cu legea cu privire la "Societăților pe Acțiuni" Consiliul S.A. "Iamocs-Service"

«LASTOR INVEST CORP.»

сообщает о получении по правопреемству ценных бумаг в результате роспуска юридического лица: 1093300 простых именных акций СМС „Масон” S.A., код ISIN MD14MACN1002, что составляет 24,998% от их общего количества в обществе.

**Compania de Asigurări
„Auto Siguranta” S.A.**

anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor societății la data de 04.02.2013, orele 11.00, cu prezența acționarilor, pe adresa juridică: mun. Chișinău, str. S. Lazo 21. Înregistrarea acționarilor se va începe de la orele 10.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Despre aprobarea modificărilor și completărilor la Statutul societății.

Cu materialele pentru ordinea de zi aveți posibilitatea de a lua cunoștință începând cu data de 21.01.2013, de la orele 13.00-17.00, pe adresa mun. Chișinău, str. S. Lazo 21,

tel. de contact: 20-91-12.

Certan Natalia

Eu, Certan Natalia, cod personal 2002026030511, aduc la cunoștință că sunt proprietara 32498 acțiuni ordinare (28,46%) a emitentului S.A. "Măruța", care împreună cu persoana afiliată Certan Andrei, deținem 44,67% din numărul total de acțiuni cu drept de vot.

"RADIATOR" S.A.

anunță acționarii și publicul larg, că la adunarea generală extraordinară a acționarilor din 28.12.2012, cu cvorumul de 96,31%

AU FOST ADOPTATE

**URMĂTOARELE DECIZII PE CHESTIUNILE
DE PE ORDINEA DE ZI:**

1. La prima chestiune s-a hotărât de a aproba hotărârea privind emisiunea suplimentară închisă în număr de 14 288 acțiuni ordinare nominative de clasa I cu valoarea nominală de 47 lei și de a majora capitalul social prin intermediul emisiunii date de acțiuni cu sumă de 671 536 lei.
2. La a doua chestiune s-a hotărât de a aproba modificările la Statutul Societății și a expune pct. 5.1 după cum urmează: "Capitalul social al Societății constituie 3 357 727 (trei milioane trei sute cincizeci și șapte mii șapte sute douăzeci și șapte) lei, divizat în 71 441 (șaptezeci și unu mii patru sute patruzeci și unu) acțiuni ordinare simple nominative în valoare nominal de 47 (patruzeci și șapte) lei fiecare de aceeași clasă cu drept de vot".
3. La a treia chestiune s-a hotărât de a solicita o linie de credit de la BC "Moldindconbank" S.A. în sumă de pînă la 200 000 EURO pe un termen de pînă la 36 luni, fără gajarea activelor S.A. "RADIATOR" și de a împuternici directorul societății să negocieze clauzele contractului de credit, să semneze contractul de credit și documentele aferente acestuia.
4. La a patra chestiune s-a hotărât de a aproba efectuarea investițiilor în formă de procurarea utilajului de producere, de depozitare a materialelor de construcție și accesoriilor în sumă de pînă la 7 mln. lei pe un termen pînă la 31.12.2015 din banii acordați de F.P.C. "ANDORS" S.R.L. și de a împuternici Directorul societății de a semna documentele aferente tranzacțiilor respective.

Director S.A. "RADIATOR"

Lilian POPUȘOI

B.C. "ProCredit Bank" S.A.

În conformitate cu art. 54 a Legii nr. 199-XIV din 18.11.1998 cu privire la Piața valorilor mobiliare, aduce la cunoștință publicului despre substituirea registraturii său independent. Astfel începând cu data de 04 ianuarie 2013 noul Registratură al B.C. "ProCredit Bank" S.A. este Registratură Independent „Grupa Financiară” S.A.

CMC „Macon” S.A.

на основании ст. 54 Закона о рынке ценных бумаг сообщает о появлении в реестре лица «LASTOR INVEST CORP.», владеющего 1093300 простыми именными акциями, код ISIN MD14MACN1002, что составляет 24,998% от их общего количества.

Ежемесячный
бюллетень НКФР –
декабрь 2012 г.

2

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

3

Управляющие
ссудо-сберегательными
ассоциациями учатся
применять закон

4

На прошлой неделе правительство утвердило законопроект о потребительских кредитах. Документ предусматривает более жесткие условия для банковских и небанковских финансовых организаций в том, что касается их кредитной деятельности. Предусмотрены также и соответствующие санкции.

Законопроект вводит единые, равные и четкие требования, которые должны защитить потребителей (физических лиц) при подписании договора о предоставлении потребительского кредита для целей, не связанных с предпринимательской деятельностью. Сфера применения закона распространяется в том числе и на ипотечные договоры, договоры аренды и лизинга. До сих пор в Молдове не было закона, который бы регулировал отдельно потребительские кредиты. Более того, был определен ряд проблем в сфере банковских кредитов для потребителей, в том числе и порядок их выдачи коммерческими банками и компаниями небанковской сферы. В первую очередь это относится к различным формам информирования потребителей об условиях договора (то есть, нет возможности сравнить предложения) и отсутствию прозрачных правил расчета процентной ставки, в особенности плавающей ставки (потребители на момент заключения кредитного договора не знают размер всей суммы, которую они должны будут выплатить за кредит).

„Физические лица, до того как принять решение о заключении кредитного договора с тем или иным банком, будут иметь возможность получить полную информацию. Также, вводится право отзыва. То есть, даже если договор подписан, дебитор в течение первых 14 дней имеет право отозвать его. Закон запрещает кредиторам устанавливать позже другие комиссионные и вводит потолок для определенных комиссионных, которые кредитор взимает с дебитора”, – отметил министр экономики Валериу Лазэр.

Все кредитные организации будут обязаны соответствовать требованиям к раскрытию информации о финансовых продуктах и обеспечить размещение на своих сайтах калькулятора, с помощью которого можно будет рассчитать общую стоимость кредита. Согласно положениям законопроекта, представители коммерческих банков обязаны предоставить всю необходимую информацию о статьях кредитного договора не менее чем за 15 дней до подписания. В то же время, кредитор не вправе менять статьи договора в течение периода возврата кредита или увеличивать пошлины и комиссионные.

Так, отказ в предоставлении или неполное предоставление информации до заключения кредитного договора будет наказываться штрафом в размере от 50 до 100 условных единиц для должностного лица, и от 200 до 300 условных единиц – для юридического лица. Кроме того, увеличение или неоправданное применение

От банков требуют больше прозрачности в отношениях с потребителями

ние комиссионных и пошлин будет наказываться штрафом в размере 50-100 условных единиц для должностного лица и от 200 до 300 условных единиц – для юридического лица.

Согласно законопроекту, клиенты финансовых организаций получат ряд прав еще до заключения договора. Запрашивая информацию о любом кредитном продукте, клиент будет получать у сотрудника банка или небанковской организации стандартный формуляр, где будут содержаться все детали, связанные с продуктом. Такой формуляр будет содержать: процентную ставку по кредиту (фиксированную или плавающую), порядок расчета процентной ставки (формула расчета и ее прозрачность), информацию о любых расходах, включенных в общую стоимость кредита (комиссионные, проценты по обслуживанию и прочее), процентную ставку по кредиту и годовую процентную ставку, длительность кредитного договора, нынешнюю цену и сумму каждой выплаты в аванс; общую сумму, выплачиваемую потребителем и размер ставок. То есть, вероятный клиент располагает возможностью внимательно проанализировать стоимость кредитов различных организаций и сравнить их до принятия решения. Это поможет избежать риска увеличения долга клиента. Стандартный формуляр будет выдаваться клиенту бесплатно за 15 дней до подписания кредитного договора. К тому же, клиент получит и проект кредитного договора для изучения условий договора до того, как согласится на получение кредита. Клиент также получит право преждевременного возврата кредита без того, чтобы это было обусловлено дополнительными выплатами или ставками. Правда, кредитор вправе потребовать разумную и оправданную компенсацию за расходы по возврату кредита. Если период времени между преждевременным возвратом и окончанием действия договора составляет более года, потребитель оплатит 0,5% от суммы кредита, и 1% – если этот период составит менее года.

Документ запрещает выплаты и комиссии, такие как: увеличение комиссионных и тарифов за исключением тех, которые вводятся законодательством, введение и взимание новых пошлин, не предусмотренных договором, комиссия по переводу наличных для оплаты ставки по кредиту, комиссия за суммы, снятые с кредита, другие тарифы и расходы, когда потребитель желает изменить дату погашения ставок, а также при требовании гарантий.

Законопроект о потребительских кредитах должен будет получить одобрение парламента, и если он будет принят, закон вступит в силу в течение шести месяцев.

Лилия ПЛАТОН

Обзор биржевых сделок за неделю

Объем биржевых торгов за период с 9 по 11 января 2013 года составил 13,2 тыс. леев. Итого зарегистрировано 20 сделок с акциями 2 эмитентов.

На интерактивном рынке биржи (Основная Секция) проводилась сделка с акциями компании «Dum-11» (Чимишлия). Рыночная цена этих акций остается стабильной на уровне 3 лей.

На прямом рынке биржи (Секция Прямых Сделок) зарегистрированы сделки по продаже акций, принадлежащих административно-территориальным единицам. Примерия с. Кришкэиць дондюшанского района продала пакет 1,94% акций компании «Întreprinderea de reparație și deservirea tehnicii» по 14 лей за акцию.

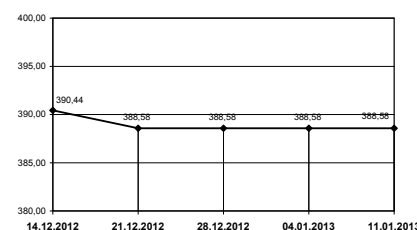
Фондовая биржа Молдовы предоставляет консалтинговые услуги в области лицензируемой деятельности (биржевой). Информация по телефону 022-27-76-36.

www.moldse.md

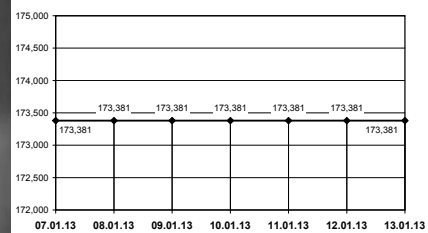
Фондовая биржа Молдовы

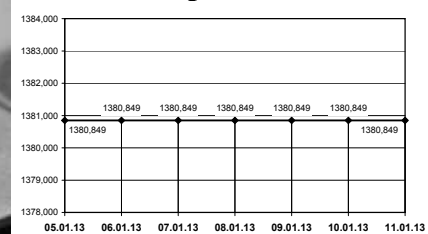
CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Курс валют
на 16.01.2013

Валюта	Ставка	Курс
Евро	1	16.2626
Доллар США	1	12.1844
Рубль российский	1	0.4030
Гривна украинская	1	1.4965
Лей румынский	1	3.7010

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Отдел рекламы.
Тел.: +373 69 821216

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Национальная комиссия по финансовому рынку

БЮЛЛЕТЕНЬ • 12 • 2012

РЫНОК ЦЕННЫХ БУМАГ

ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

В 2012 году на первичном рынке ценных бумаг было привлечено инвестиций посредством проведения эмиссий акций на сумму 1105,05 млн лей, что меньше объема эмиссий, зарегистрированных за предыдущий год, на 284,27 млн лей или на 20,5% (Таблица №1).

Наибольшие объемы эмиссий акций были зарегистрированы в январе (217,87 млн лей), мае (182,99 млн лей), и в октябре (200,77 млн лей) (Диаграмма №1). 7 акционерных обществ зарегистрировали объем в 563,76 млн лей (51% от общего объема эмиссий), в том числе: Î.M. „GLASS CONTAINER PRIM” S.A. – 193,09 млн лей, Кишиневский комбинат игристых и марочных вин Î.M. „VISMOS” S.A. – 80,97 млн лей, Компания по страхованию жизни „SIGUR-ASIGUR” S.A. – 64,70 млн лей, Международное страховое общество Î.M. „MOLDASIG” S.A. – 60,00 млн лей, В.С. „UNIBANK” S.A. – 60,00 млн лей, S.A. „REGIA APĂ CANAL-ORHEI” – 60,00 млн лей, В.С. „COMERTBANK” S.A. – 45,00 млн лей.

Объем иностранных инвестиций, привлеченных посредством эмиссии акций, составил в 2012 году 428,27 млн лей или 39% от общего объема эмиссий.

В декабре 2012 года было зарегистрировано 10 эмиссий акций на общую сумму 97,11 млн лей, включая одну эмиссию, размещенную при учреждении акционерного общества, на сумму 2,15 млн лей, и 9 дополнительных эмиссий акций на сумму 94,96 млн лей (Таблица №2).

Объем эмиссии ценных бумаг в декабре 2012 года на 32,4% меньше объема, зарегистрированного в декабре предыдущего года (Таблица №3).

ВТОРИЧНЫЙ РЫНОК

В 2012 году на вторичном рынке было осуществлено 4398 сделок с ценными бумагами на общую сумму 1251,50 млн лей, что на 688,50 млн лей или на 35,5% меньше, по сравнению с предыдущим годом (Таблица №4).

В декабре 2012 года на вторичном рынке было осуществлено 447 сделок с ценными бумагами на общую сумму 149,10 млн лей, что в 1,9 раза больше, по сравнению с аналогичным месяцем прошлого года (Диаграмма №2).

Объем биржевых сделок в декабре 2012 года составил 50,89 млн лей или 34% от общего объема сделок, зарегистрированных на вторичном рынке (Диаграмма №3).

Доля сделок на биржевом сегменте составила 33% от общего количества сделок (Диаграмма №4).

В 2012 году НКФР зарегистрировала 21 проспект публичных предложений ценных бумаг на вторичном рынке, в том числе 18 предложений по приобретению акций и 3 – по продаже акций.

В декабре 2012 года НКФР зарегистрировала проспекты публичных предложений на вторичном рынке ценных бумаг, таких как:

– обязательное публичное предложение для получения контроля, инициированное оферентом “Moldprodinvest” ООО, предметом которого является приобретение 65415 простых именных акций, выпущенных акционерным обществом “Întreprinderea pentru colectarea cerealelor din Rediul-Mare” (IDNO: 1003604006833, р-н Окница, с. Редюл-Маре), по цене 10,00 лей за акцию, сроком действия

30 дней со дня объявления (Постановление НКФР №51/1 от 07.12.2012, Monitorul Oficial 254-262/1557, 14.12.2012);

– обязательное публичное предложение для получения контроля, инициированное оферентом Валериу Макарь, предметом которого является приобретение 411098 простых именных акций, выпущенных акционерным обществом “Automobilist-Bălți” (IDNO: 1002602005282, мун. Бэлць, ул. София, 27), по цене 0,50 лей за акцию, сроком действия 30 дней со дня объявления (Постановление НКФР №52/1 от 14.12.2012, Monitorul Oficial 263-269/1577, 21.12.2012);

– обязательное публичное предложение для получения контроля, инициированное оферентом GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG AKTIENGESELLSCHAFT, предметом которого является приобретение 565 простых именных акций, выпущенных Совместным предприятием Страховой компанией “GRAWE CARAT ASIGURĂRI” AO (IDNO 1004601000125, мун. Кишинэу, ул. Александру чел Бун, 51), по цене 1438,75 лей за акцию, сроком действия 40 дней со дня объявления (Постановление НКФР №55/2 от 27.12.2012, Monitorul Oficial №1-5/7 от 04.01.2013).

БИРЖЕВОЙ РЫНОК

На биржевом рынке в 2012 году было зарегистрировано 1877 сделок на общую сумму 623,29 млн лей. Биржевой оборот увеличился в 2,6 раза по сравнению с 2011 годом.

Информация о сделках, осуществленных в 2012 году с ценными бумагами, включенными в биржевой листинг, представлена в Таблице №6.

На биржевом рынке в декабре 2012 года было зарегистрировано 149 сделок на общую сумму 50,89 млн лей. Биржевой оборот увеличился в 1,9 раза, по сравнению с декабрем 2011 года (Диаграмма №5), и в 1,4 раза по сравнению с предыдущим месяцем.

ВНЕБИРЖЕВОЙ СЕГМЕНТ

В 2012 году на внебиржевом рынке была зарегистрирована 2521 сделка на сумму 628,21 млн леев. Объем сделок уменьшился в 2,7 раза по сравнению с 2011 годом. Это снижение является в основном результатом уменьшения: в 6,7 раза объема сделок, совершенных по решению суда, в 4 раза – сделок купли-продажи, в 2,9 раза – сделок в связи с взносом ценных бумаг в уставный капитал, и в 2,5 раза – сделок в связи с правопреемством ценных бумаг при ликвидации или реорганизации акционера – юридического лица. Соответственно и доля этих сделок в 2012 году составляет 72,3% от общего объема внебиржевых сделок против 95,6% в предыдущем году (Таблица №6).

В декабре 2012 года на внебиржевом сегменте было зарегистрировано 298 сделок на сумму 98,21 млн лей. Объем таких сделок увеличился в 11,8 раза по сравнению с ноябрем 2012 года, и в 1,9 раза по отношению к декабрю 2011 года (Диаграмма №6).

Национальная комиссия по финансовому рынку:
MD 2012, мун. Кишинэу,
б-р Штефана чел Маре, 77,
тел. (373 22) 227695; www.cnpf.md

Управление внешних отношений и развития:
тел. (373 22) 859430

Таблица №1 Объем эмиссий ценных бумаг в 2008-2012 гг. (млн лей)

Вид эмиссии	2008	2009	2010	2011	2012	2012 г. по сравнению с 2011 г.
Эмиссии, осуществленные при учреждении АО	18,87	26,16	5,58	26,23	356,22	в 13,6 раза больше
Дополнительные эмиссии акций	795,28	618,01	851,78	1363,09	748,83	54,9%
Всего	814,15	644,17	857,36	1389,32	1105,05	79,5%

Таблица №2 Эмиссии ценных бумаг, зарегистрированные в ГРЦБ в декабре 2012 г.

Наименование эмитента	Код ISIN ценных бумаг	Сумма эмиссии, лей	Кол-во размещенных ценных бумаг, единиц	Номинальная стоимость ценной бумаги, лей	Стоимость размещения ценной бумаги, лей	Уровень листинга на ФБМ
Эмиссии акций, размещенных при учреждении акционерного общества						
S.A. „REUNION GRUP”	MD14REUN1001	2150040	71668	20	20	-
Всего		2150040	71668			
Дополнительные эмиссии акций						
S.A. „DRUMURI-RÎȘCANI”	MD14UMRD1003	13889160	1388916	10	10	-
B.C. „UNIBANK” S.A.	MD14UNIB1005	60000000	300000	200	200	I
C.A. „GARANȚIE” S.A.	MD14GANE1008	4500000	4500	1000	1000	-
Compania Moldo-Greacă „MICHAILIDES TOBACCO MOLDOVA” S.A.	MD14TOBA1005	331600	3316	100	100	-
S.A. „FLORENI”	MD14FLON1004	5207670	520767	10	10	-
S.A. „PARCUL DE AUTOBUZE DIN BĂLȚI”	MD14PAUT1001	459677	459667	11	11	-
Î.C.S. „ECDL” S.A.	MD14ECDL1001	160700	1607	100	100	-
S.A. „UZINA TURNĂTORIE ARALIT”	MD14ARAL1001	8992998	428238	21	21	-
„MĂMĂLIȚUȚA” S.A.	MD14MAMA1005	1420000	1420000	1	1	-
Всего		94961805	4527011			
ИТОГО		97111845	4598679			

* Увеличение номинальной стоимости акции с 10 леев до 11 леев.

Таблица №3 Объем эмиссий ценных бумаг в декабре 2008-2012 гг. (млн лей)

Вид эмиссии	2008	2009	2010	2011	2012	2012 г. по сравнению с 2011 г.
Эмиссии, осуществленные при учреждении АО	3,00	1,48	0,05	0,03	2,15	В 72 раза больше
Дополнительные эмиссии акций	71,44	218,70	62,79	143,58	94,96	66,1%
Всего	74,44	220,18	62,84	143,61	97,11	67,6%

Диаграмма №1 Эмиссии ценных бумаг по месяцам в 2012 году

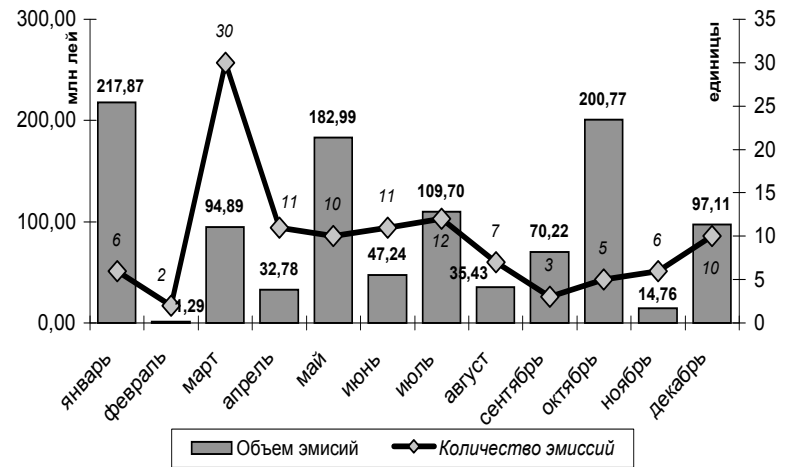

Диаграмма №2 Сделки на вторичном рынке ценных бумаг, декабрь 2008-2012 гг.

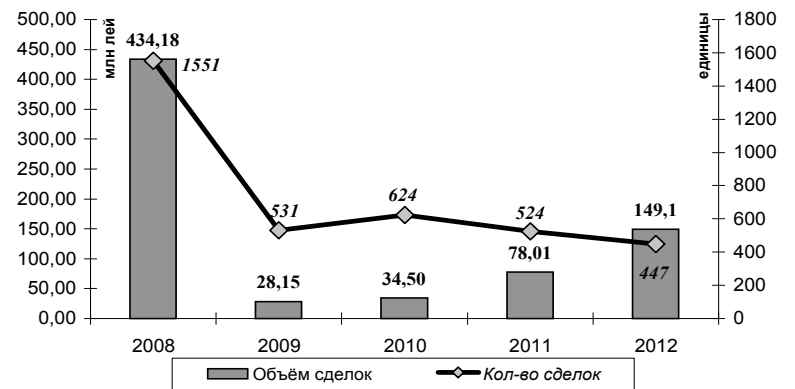

Диаграмма №3 Структура сделок на вторичном рынке, декабрь 2012 г. (по объему сделок)

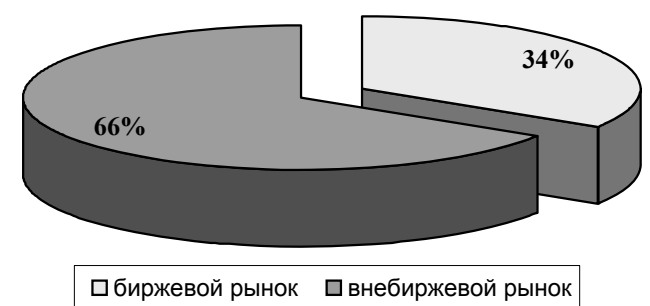

Диаграмма №4 Структура сделок на вторичном рынке, декабрь 2012 г. (по количеству сделок)

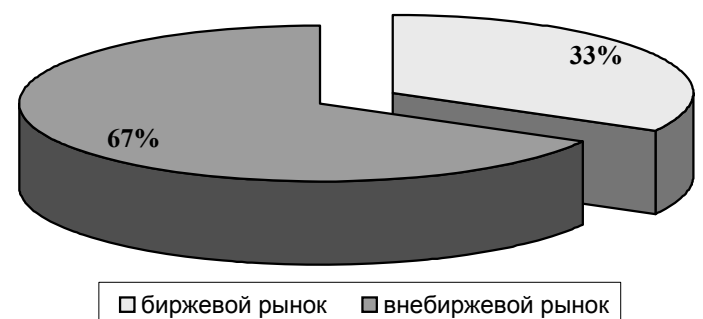

Диаграмма №5 Биржевые сделки 2008-2012 гг.

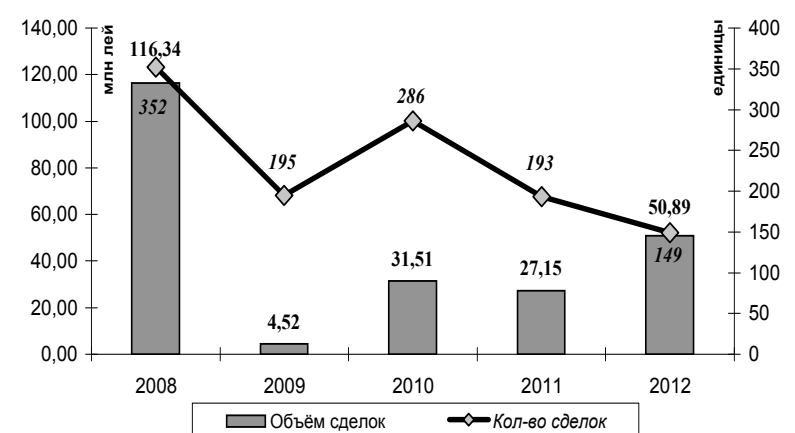

Диаграмма №6 Внебиржевые сделки 2008-2012 гг.

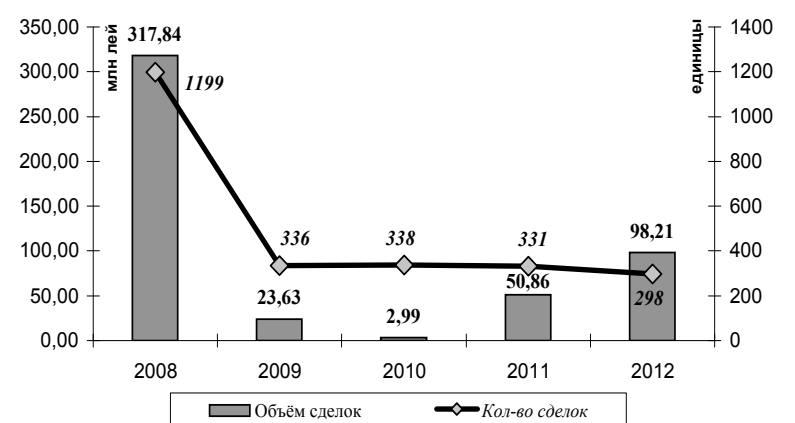

Таблица №4 Вторичный рынок в 2008-2012 гг.

Показатель	2008	2009	2010	2011	2012	2012 г. по сравнению с 2011 г., %
Биржевой рынок						
Кол-во сделок (единиц)	3166	1570	2601	2046	1877	91,7
Объем сделок (млн лей)	996,78	141,22	267,89	241,97	623,29	257,6
Внебиржевой рынок						
Кол-во сделок (единиц)	228790	218267	3082	3267	2521	77,2
Объем сделок (млн лей)	1181,13	480,67	291,25	1698,03	628,21	37,0
Всего на вторичном рынке						
Кол-во сделок (единиц)	231956	219837	5683	5313	4398	82,8
Объем сделок (млн лей)	2177,91	621,89	559,14	1940,00	1251,50	64,5

Таблица №5 Сделки, осуществленные в 2012 г. с ценными бумагами акционерных обществ, включенных в листинг ФБМ

Наименование эмитента	Код ISIN	Кол-во акций, участвовавших в сделках, ед.	Объем сделок, лей	Цена одной акции, лей		Средняя цена 1 акции, лей	Номинальная стоимость, лей	Доля реализованных акций в общем кол-ве выпущенных акций, %	Кол-во сделок, ед.	Уровень листинга
				Мин.	Макс.					
Сделки, осуществленные посредством интерактивного рынка										
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	3651	4165610	1.1000	1250	1140,95	200	0,35	33	1
SA "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	2207145	31920937	13,87	40	14,46	5	9,43	47	1
BC "BANCA SOCIALA" S.A.	MD14BSOC1004	1222	360960	290	300	295,38	100	0,12	3	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	34455	3945993	105	150	114,53	100	0,69	75	1
BC "UNIBANK" SA	MD14UNIB1005	610000	231110700	378,87	378,87	378,87	200	100	22	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	2159	94558	35	48	43,8	10	0,01	7	1
IM "EFES VITANTA MOLDOVA BREWERY" SA	MD14VEST1003	9	3348	372	372	372	25	0,00	1	1
SA "BANCA DE ECONOMII"	MD24BECM1000	692	699	1,01	1,01	1,01	1	0,23	2	1
Всего			271602805						190	
Голосовые аукционы (единые пакеты)										
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	22500	900000	40	40	40	5	0,10	1	1
SA "FLOAREA SOARELUI"	MD14FLAU1001	2469	123450	50	50	50	20	0,33	1	2
BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	MD14MBIS1000	3659	457375	125	125	125	10	0,04	1	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	9645	1253850	130	130	130	100	0,19	2	1
Всего			2734675						5	
Публичное предложение на вторичном рынке										
SA "FLOAREA SOARELUI"	MD14FLAU1001	24733	1236650	50	50	50	20	3,34	2	2
Всего			1236650						2	
Итого			275574130						197	

Таблица №6 Структура внебиржевых сделок в 2011-2012 гг.

Сделки	Объем сделок, млн леев		2012 к 2011, %	Удельный вес в общем объеме сделок, %	
	2011	2012		2011	2012
Купля-продажа	136,29	33,63	24,7	8,0	5,4
Взносы в уставный капитал	634,09	221,64	35,0	37,4	35,2
Сделки по решению суда	555,10	82,37	14,8	32,7	13,1
Правопреемство ценных бумаг при ликвидации или реорганизации акционера – юридического лица	296,87	119,33	40,2	17,5	19,0
Дарение и наследование	29,39	44,08	150,0	1,7	7,0
Выкуп ценных бумаг эмитентом	29,95	92,27	310,1	1,8	14,7
Прочие сделки	16,34	34,89	213,5	0,9	5,6
Всего	1698,03	628,21	37,0	100,00	100,00

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку от 11 января 2013 года, было принято решение о внесении изменений в Постановление Национальной комиссии по финансовому рынку №50/1 от 30.11.2012.

В результате мониторинга исполнения Постановления Национальной комиссии по финансовому рынку №51/4 от 07.12.2012, Административный совет НКФР принял решение повторно предписать управляющим А.Е.И. "CREDOSUCCESS" представить Национальной комиссии по финансовому рынку специализированный отчет за III квартал отчетного 2012 года в течение 15 рабочих дней с момента вступления в силу решения, предупредив управляющих А.Е.И. "CREDOSUCCESS" о возможности отзыва лицензии на право деятельности в случае несоблюдения положений Постановления.

В результате несоблюдения А.Е.И. "CREDOSUCCESS" требований Постановления Национальной комиссии по финансовому рынку №51/4 от 07.12.2012, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение приостановить операции на текущих и депозитных счетах А.Е.И. "CREDOSUCCESS", за исключением операций пополнения указанных счетов.

Изучив представленные заявления и материалы, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение разрешить реорганизацию:

– Акционерного общества "DRUMURI-CIMIŞLIA" путем слияния (поглощения) с Акционерным обществом "DRUMURI-LEOVA" и İ. S. "DRUMURI-BASARABEASCA";

– Акционерного общества "DRUMURI-LEOVA" путем слияния (поглощения) с Акционерным обществом "DRUMURI-CIMIŞLIA".

Кроме того, утверждена регистрация в Государственном реестре ценных бумаг ценных бумаг, размещенных согласно отчету о результатах дополнительной эмиссии акций Страховой компании „Asterra Grup” S.A. на сумму 1 000 000 лей в количестве 1 000 000 простых именных акций номинальной стоимостью 1 лей, за счет денежных средств. Уставный капитал компании составляет 15.008.888 лей (15.008.888 простых именных акций I класса номинальной стоимостью 1 лей/акция). После увеличения уставный капитал составит 16.008.888 лей (16.008.888 простых именных акций номинальной стоимостью 1 лей).

Кроме того, Административный совет Националь-

ной комиссии по финансовому рынку принял решение о публикации ГИДА акционера.

Также, в ходе заседания была одобрена государственная регистрация изменений, внесенных в учредительные документы и данные страховой компании „ASTERRA GRUP” S.A. в Государственном реестре юридических лиц об увеличении уставного капитала с 15 008 888,00 лей до 16 008 888,00 лей путем эмиссии простых именных акций на сумму 1 000 000,00 лей.

Изучив представленные заявления, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение переоформить лицензии:

– Совместного предприятия страховой компании "GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A. серии CNPF №000668, выданную 30 августа 2011 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере общего страхования, и серии CNPF №000097, выданную 09 декабря 2008 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере страхования жизни, путем замены приложения к лицензии с: а) включением следующих адресов, по которым осуществляется лицензированная деятельность: мун. Кишинев, ком. Трушени, ул. Прекуп, 2; район Новые Анеи, село Хырбовец; б) исключением подразделения, расположенного по адресу Чадыр-Лунгский район, с. Казаклия, ул. Ленина, 91; серии CNPF №000668, выданную 30 августа 2011 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере общего страхования, путем замены приложения к лицензии с исключением подразделения по адресу: город Единцы, ул. Индепенденций, 48;

– Акционерного общества „MOLDASIG” серии CNPF №000707, выданную 01 ноября 2008 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере общего страхования путем замены приложения к лицензии с исключением подразделения, расположенного по адресу город Унгены, ул. Национальная, 33, и включением следующих адресов, по которым осуществляется лицензированная деятельность: город Хынчешты, ул. Кишиневская, 6; город Басарабьска, ул. Карла Маркса, 76; мун. Бельцы, ул. И. Франко, 19А; город Атаки, ул. Приетений, въезд на таможенную;

– Страховой компании "MOLDCARGO" S.A. серии CNPF №000687, выданную 30 мая 2011 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере общего страхования путем замены приложения к лицензии с включением следующего адреса, по которому осуществляется лицензированная деятельность: мун. Кишинев, ул. Александру чел Бун, 22, офис 17.

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22)859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Дефицит торгового баланса Молдовы со странами Евросоюза вырос

В январе-ноябре 2012 г. он составил \$191,9 млн, увеличившись на 1259% по сравнению с тем же периодом 2011 г.

По данным Национального бюро статистики, в январе-ноябре 2012 г. экспорт в страны Евросоюза составил \$921,8 млн (46,7% от всего экспорта), сократившись на 2,5% в сравнении с январем-ноябрем 2011 г. Вместе с тем и импорт товаров в Молдову из стран Евросоюза вырос в соответствующий период на 3,5% – до \$2 млрд 133,7 млн, составив 44,9% от всего импорта. В январе-ноябре 2012 г. наибольший объем экспорта в ЕС пришелся на Румынию – \$322,0 млн, что на 7,8% меньше, чем за аналогичный период 2011 г. Далее следуют: Италия – \$187,9 млн (+0,4%); Великобритания – \$76,2 млн (-17,0%); Польша – \$68,9 млн (-12,2%); Германия – \$65,3 млн (-34,6%); Болгария – \$31,9 млн (-0,7%); Венгрия – \$27,2 млн (+30,6%); Франция – \$25,4 млн (+31,1%). Наибольшие объемы импорта из ЕС в соответствующий период пришлось также на Румынию – \$572,8 млн (+10,1%). Далее следуют: Германия – \$349,7 млн (-3,1%); Италия – \$297,0 млн (-6,0%); Польша – \$137,9 млн (+14,5%); Австрия – \$109,0 млн (+39,2%); Франция – \$95,7 млн (+24,4%); Венгрия – \$81,7 млн (-11,1%); Болгария – \$71,5 млн (+20,8%); Великобритания – \$53,8 млн (-7,7%); Греция – \$45,8 млн (-29,0%) и др.

InfoMarket

Для Молдовы вступил в силу Договор о свободной торговле с пятью странами СНГ

Договор о зоне свободной торговли между странами-участниками Содружества Независимых Государств, подписанный в 2011 году в Санкт-Петербурге и ратифицированный парламентом Молдовы 27 сентября 2012 года, вступил в силу в этом году для нашей страны, передает «МОЛДПРЕС».

Начальник Главного управления торговой политики Министерства экономики РМ Инга Ионесий заявила на пресс-конференции, что вступление в силу договора будет способствовать росту региональной торговли, облегчению привлечения инвестиций и обмену технологиями и инновациями между государствами СНГ, подписавшими документ. Договор уже ратифицировали такие государства, как Россия, Украина, Беларусь, Армения, Казахстан и Молдова.

Документ содержит положения, аналогичные другим соглашениям, заключенным нашей страной в рамках Центральноевропейского соглашения о свободной торговле (CEFTA), адаптированные к специфике торговых отношений в рамках СНГ, но с некоторыми улучшениями, которые помогут обеспечить стабильную базу со странами Содружества с упрощенной правовой основой для торговых операций и высокий уровень прозрачности, в том числе положений в соответствии с соглашениями ВТО, сказала Ионесий.

Новая редакция Договора о зоне свободной торговли в рамках СНГ предполагает упрощение региональной торговли посредством улучшения торговых связей между государствами, подписавшими документ; применение нулевой таможенной пошлины более чем для 10 000 групп товаров; постепенный отказ от налогов на продукцию, которая входит в исключения из режима свободной торговли; неприменение новых торговых ограничений. Благодаря новому договору сокращается количество существующих двусторонних соглашений, регулирующих торгово-экономические отношения со странами СНГ. Кроме того, документ предусматривает механизмы разрешения торговых споров в рамках платформы ВТО и в пределах согласованных сторонами механизмов и процедур.

Договор также предусматривает сохранение экспортной таможенной пошлины на природный газ, сырье для тяжелой промышленности и древесины из России. Исключение из режима свободной торговли – сахар из Украины.

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpres: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
Издатель: CAPITAL MARKET Î.S.
Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку
Административный совет:
Председатель: Юрие ФИЛИП,
Елена ВАСИЛАКЕ, Еуджениу ВИЦУ,
Зоя ТУЛБУРЕ, Галина ШПАК.
Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора:
Татьяна СОЛОНАРЬ
Тел.: /373 22/ 229-335

Прием объявлений и отчетов:
capital@market.md, ziarulcmt@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03
Адрес: ул. Василе Александри, 115,
(угол бул. Штефан чел Маре)
Расчетный счет: 225139437,
ф/к 1003600114204,
КБ "Eximbank - Gruppo Veneto Banca" АО,
филиал №11, Кишинэу, BIC EXMMMD22436.
В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".
Статьи, помеченные знаком «л», публикуются на правах рекламы.
Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "PRAG 3"

Экспорт на рынки ЕС и СНГ: тенденции и прогнозы

На одной из пресс-конференций, состоявшейся в конце декабря, заместитель министра иностранных дел и европейской интеграции Наталья Герман назвала предпринятые в 2012 году меры по европейской интеграции, которые увенчались успехом. В этой связи замминистра отметила развитие переговорного процесса с ЕС о Зоне свободной углубленной и всеобъемлющей торговли (ZLSAC) и экспорт на европейский рынок.

В то же время, экономические эксперты изучили эволюцию экспорта на два самых крупных рынка сбыта – ЕС и СНГ, отмечая снижение экспортных поставок Молдовы в ЕС. Вместе с тем, как отмечают аналитики Expert-Grup, этот феномен не должен препятствовать проведению переговоров по созданию Зоны свободной углубленной и всеобъемлющей торговли. Очевидно, что проблема конкурентоспособности молдавских товаров все еще сохраняется, а увеличение зависимости молдавских экспортёров от экономики ЕС влечет за собой и дополнительные риски на фоне существующего в данном регионе экономического кризиса. В своем исследовании, разработанном в конце прошлого года, эксперты отмечают, что для сокращения расходов и увеличения выгод от данного процесса необходимо существенно модернизировать молдавскую экономику.

Согласно исследованию, в конце 2012 года экспорт в ЕС снизился на 6%-7%, тогда как в СНГ – вырос на 2%-3% по сравнению с предыдущим годом. В 2013 году ожидается, что ситуация слегка выправится – рост экспорта в ЕС составит около 5%-6%, а в СНГ – 8%-9%, по сравнению с предыдущим годом. Проблема конкурентоспособности молдавских товаров сохраняется, в частности, из-за затягивания процесса принятия европейских стандартов качества и решения других институциональных проблем молдавской экономики на протяжении всего периода перехода к рыночной экономике. Лишь существенная модернизация молдавской экономики приведет к получению максимальной прибыли вследствие ускорения экономической интеграции в Европейский Союз.

В данном контексте, для снижения рисков подписания Соглашения, министерство сельского хозяйства и министерство экономики предложили ряд защитных инструментов: продукция, которая входит в исключения из режима свободной торговли, тарифные квоты, постепенное или частичное снижение тарифов, инструмент защиты, установление для некоторых товаров переходного периода в 10 лет (прерогатива РМ).

ЭКСПУРС В ИСТОРИЮ

Начиная с 2006 года основным рынком сбыта для молдавских экспортёров неизменно был Европейский Союз. Таким образом, до конца 2009 года свыше половины экспорта Молдовы было ориентировано на европейский рынок. Однако с 2010 года доля ЕС в общем объеме экспорта молдавских товаров начала постепенно снижаться: после первых 10 месяцев 2012 года она составила 46.5%, тогда как за аналогичный период предыдущего года этот показатель достигал 49.3%. Кроме того, в III квартале 2011 года впервые за последние шесть лет объем экспорта в страны СНГ превысил объем экспорта в ЕС. Этот поворот событий можно объяснить двумя факторами: снижением конкурентоспособности молдавских производителей на европейском рынке как следствие несоответствия европейским стандартам высокого качества, либо суверенным долговым кризисом в ЕС, по сравнению с СНГ, что соответственно повлияло на спрос на данном рынке.

«Если преобладает первый фактор, тогда проблема заключается в системных недостатках молдавской экономики, и является предупреждением правительству о необходимости повышения мер по институциональным преобразованиям и, в частности, принятию стандартов качества ЕС. Таким образом, это внутренняя проблема молдавской экономики и, скорее всего, эта тенденция будет продолжаться длительное время, учитывая замедленный эффект государственной политики. Если же доминирует второй фактор, ситуация зависит в основном от факторов, на которые власти Молдовы не могут повлиять. Следовательно, это внешний удар, и одновременно с восстановлением экономики ЕС укрепятся и позиции сообщества как основного рынка сбыта для молдавских товаров. Правильное объяснение причин снижения молдавского экспорта в ЕС играет важную роль в контексте нынешних переговоров о создании Зоны свободной углубленной и всеобъемлющей торговли (ZLSAC) между нашей страной и ЕС. Таким образом, если власти рассматривают данную тенденцию как результат потери конкурентоспособности отечественных производителей на европейских рынках, тогда темп ведения переговоров и процедур создания ZLSAC мог бы быть замедлен для обеспечения молдавским компаниям достаточного времени для повышения конкурентоспособности. Таким образом, способ объяснения этого явления очень важен как для решений государственной политики, так и объективного понимания текущей ситуации», – объясняет Адриан Лупушор.

С 2006 года Европейский Союз непрерывно сохранял за собой позиции основного партнера Республики Молдова по экспорту. Это было обусловлено минимум тремя факторами: 1. эмбарго винодельческой продукции, введенным Россией в марте 2006 года, вынудившим местных производителей пробовать свои силы на рынке ЕС, который хоть и предъявляет более жесткие требования, является более предсказуемым и доходным, по сравнению с СНГ; 2. постепенным отказом ЕС от таможенных пошлин на импорт товаров, произведенных в Республике Молдова, в рамках системы преференций; 3. результатом присоединения к ЕС Румынии и Болгарии.

С 2008 года выросла значимость европейского рынка для молдавской экономики одновременно с развитием некоторых промышленных отраслей, строго ориентированных на данный рынок (например, машины, электронное оборудование и устройства). Одновременно, на протяжении 2011 года и особенно в 2012 году наблюдается постепенное снижение доли молдавского экспорта в общем объеме экспорта в ЕС. Таким образом, после первых 10 месяцев 2012 года объем экспорта в ЕС снизился на 5.5%, тогда как в СНГ вырос на 5.2%, по сравнению с прошлым годом.

Таким образом, недавний спад экспорта в ЕС связан в некоторой степени с процессом замещения данного рынка рынком СНГ. Самый существенный спад произошел по категории «одежда и аксессуары», экспорт в ЕС которой в

III квартале составил около четвертой части всего экспорта, ориентированного на данный рынок.

ПРЕФЕРЕНЦИИ

В настоящее время двусторонний режим торговли между Молдовой и странами ЕС регламентируется системой Автономных Торговых Преференций (АТП), которые вступили в силу в марте 2008 года. Договор предшествовал специальной поощрительной схеме для долговременного развития и эффективного управления, действительной с января 2006 года, которая в свою очередь была дополнением системы обобщенных тарифных преференций. Распространение Автономных Торговых Преференций привело к исключению всех тарифных ограничений для промышленной продукции, и существенно улучшило доступ сельскохозяйственной продукции на рынок ЕС.

Таким образом, в настоящее время молдавские производители могут экспортировать любые продукты на европейский рынок без каких-либо количественных ограничений и таможенных пошлин. Исключением являются некоторые виды сельскохозяйственной продукции (такие как свежее мясо, молочные продукты, яйца, мясо птицы, пшеница, ячмень, кукуруза, сахар, вино и т. д.), которые могут быть экспортированы в этом режиме только в рамках количественных ограничений.

Таким образом, каждой фирме-экспортёру присваивается ежегодная тарифная квота исходя из объема производства и/или возможности использования данной квоты. Помимо указанных тарифных квот, режим торговли между Молдовой и странами ЕС влечет за собой существенные ограничения отдельных стран, которые регистрируют важные отклонения от экономических принципов рынка – Системы ввозных цен ЕС.

Это устанавливает серию ввозных цен на большое количество фруктов и овощей, таким образом, если экспортёр входит на рынок ЕС с ценой ниже установленной, то взимаются дополнительные налоги. Данные меры направлены на защиту производителей ЕС от возможного демпинга некоторых экспортёров.

Тем не менее, Постановление о введении автономных торговых преференций для Республики Молдова также включает в себя защитный пункт, согласно которому, «если товар молдавского происхождения импортируется на условиях, которые наносят или угрожают создать серьезные трудности производителям ЕС, производящим подобные товары, или конкурирующим производителям аналогичных товаров, то налог согласно Общему таможенному тарифу, может быть вновь введен на данный продукт в любое время». За исключением этого положения молдавским производителям дан зеленый свет для экспорта на рынок ЕС без каких-либо тарифных барьеров.

К концу текущего года экспорт в ЕС снизится на 6-7%, в то время как в страны СНГ на 2-3%. Это произойдет вследствие кризиса по задолженностям государства в еврозоне, который уже к концу III квартала вызвал снижение ВВП в большинстве стран-членов ЕС. В 2013 году ожидается снижение негативной тенденции предыдущего года, благодаря предварительному экономическому возмещению. Следовательно, по прогнозу, к концу 2013 года молдавский экспорт в страны ЕС вырастет на 5-6%, а в страны СНГ на 8-10%.

Кристина МИРОН

Управляющие ссудо-сберегательными ассоциациями учатся применять закон

Более 200 управляющих ссудо-сберегательных ассоциаций категории А и В прошли обучение в ходе специализированных семинаров, организованных для понимания и правильного применения новых положений Закона о ссудо-сберегательных ассоциациях, вступившего в силу в июле 2012 года.

Организаторы ряда семинаров Национальная комиссия по финансовому рынку и Центральная ассоциация ссудо-сберегательных ассоциаций говорят о важности этих мероприятий, так как все ассоциации расположены вне Кишинева, и трудно общаться с каждым директором в отдельности, а закон содержит ряд важных поправок, которые должны быть правильно применены.

«Я довольна, что нам таким образом разъяснили, как избежать проблем, например, неудачных займов. В ходе семинаров стали ясны поправки и дополнения в устав, которые мы должны внести до июля этого года. К тому же, обсуждались важные подробности деятельности ассоциаций», – сказала Вера Посту, исполнительный директор АЕИ «Boldurești» – ассоциации категории А, заемный портфель которой в прошлом году был равен 1 млн лей, а максимальная сумма выданного займа составила 25 тыс. лей.

Исполнительный директор АЕИ «Leufin» Ефимия Сулэ считает, что самой большой проблемой в деятельности ассоциаций было именно обеспечение необходимого кворума для проведения общего собрания. С внесением поправок в закон эта проблема исчезла. «Нам, например, трудно использовать кассовые аппараты, так как бухгалтерский учет для ссудо-сберегательных ассоциаций несовместим с другими программами бухучета, так что мы делаем двойную работу». Ассоциация «Leufin» является ассоциацией категории В, в прошлом году ее заемный портфель увеличился на 30%, достигнув 20 млн лей, а максимальная сумма выданного займа составила 500 тыс. лей.

Надо отметить, что основные поправки в Закон о ссудо-сберегательных ассоциациях устанавливают условия и требования к лицензированию ассоциаций по категориям лицензий, упрощают порядок проведения общих собраний членом ассоциаций, вводят единое понятие институционального резерва, расширяют гамму услуг ассоциаций и разрешают заниматься посреднической деятельностью в страховании в качестве агента банка-шурас, устанавливают полномочия органа по надзору в процессе определения требований по соответствию должности и аттестации управляющих ассоциаций, и упрощают процедуру исключения из Государственного реестра юридических лиц ассоциаций.

«Так как большинство ссудо-сберегательных ассоциаций стремится к расширению географических пределов своей деятельности, а число членом растет, процедура проведения общих собраний, особенно обеспечение необходимого кворума, стало серьезной проблемой в их деятельности. НКФР внесла поправки, основанные на опыте Ирландии и Германии, значительно снизив необходимое для кворума число членом, хотя ассоциации обязаны оповещать всех членом под роспись о созыве собрания», – отметила Алена Чеботарева, глава главного управления коллективных размещений и микрофинансирования НКФР.

В случае невозможности обеспечения правомочности общего собрания в соответствии с положениями частей (1)-(3), общее собрание ассоциации может быть признано правомочным, если на нем зарегистрированы не менее одной восьмой всех членом ассоциации или не менее 30 членом, либо другое, большее число членом, предусмотренное уставом ассоциации, при условии, что ассоциация передала лично или направила по почте, под личную роспись каждого члена, по указанному в реестре членом адресу не позднее чем за 15 календарных дней до мероприятия документы по общему собранию.

В закон было введено важное требование, связанное с аттестацией исполнительных директоров и главных бухгалтеров ассоциаций, чтобы обеспечить более высокий уровень профессионализма должностных лиц, и для того, чтобы сделать более эффективным управление привлеченными финансовыми средствами, в том числе и сбережениями населения. С 2003 года НКФР применяет эту модель, и выдала сертификатов о квалификации на неограниченный срок приблизительно для 700 исполнительных директоров и 600 главных бухгалтеров. НКФР не вправе их отозвать.

Лилия ПЛАТОН

Валюта или лей?

Лучшая валюта в кредитовании в 2012 году

Подорожание евро по отношению к молдавскому лею и выгодные проценты, выплачиваемые банками для привлечения валютных средств, принесли прибыль свыше 4.5% тем, кто в прошлом году решил хранить сбережения в европейской валюте. В то время как сбережения в леях в среднем принесли годовую прибыль в 7.96%. Что касается валюты в кредитовании, евро по-прежнему остается лучшим выбором благодаря значительно более низким процентам. Так, средняя процентная ставка по кредитам в иностранной валюте в ноябре прошлого года составила 7.73%, а по займам в национальной валюте – 12.68%.

По данным Национального банка Молдовы, объем кредитов в национальной валюте в ноябре 2012 года упал на 145.6 млн лей или на 10.9 процентов по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, составив 1193.8 млн лей. В среднем ставка по кредитам за этот период составила 12.68 процентов и снизилась на 1.89 процентного пункта.

По сравнению с октябрём 2012 года объём кредитов снизился на 23.9 млн лей или на 2.0 процента, а средняя ставка по кредитам снизилась на 0.32 процентного пункта. Кредиты на срок свыше 12 месяцев остаются самыми привлекательными, их доля составила 65.3 процентов в ноябре прошлого года из общего объёма кредитов в национальной валюте, а процентная ставка составила в среднем 12.79 процента (что на 0.36 процентного пункта меньше, по сравнению с предыдущим месяцем). За ними следуют кредиты на срок от 6 до 12 месяцев (их доля составляет 16.3 процентов), а процентная ставка составила 12.10 процентов или на 0.50 процентного пункта меньше, по сравнению с предыдущим месяцем. Больше всего кредитов в национальной валюте взяли юридические лица, доля таких кредитов составляет 77.2 процента из общего объёма леевых кредитов, процентная ставка тут составила в среднем 12.08 процентов, в то время как средняя процентная ставка по кредитам для физических лиц составила 14.72 процентов. В ноябре прошлого года объём кредитов в иностранной валюте (выраженных в молдавских леях) снизился на 198.1 млн лей или на 21.4 процентов по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, составив 726.3 млн лей. Средняя процентная ставка по кредитам за этот период составила 7.73 процентов, снизившись на 1.06 процентного пункта.

Объём кредитов в иностранной валюте вырос на 9.1 млн лей или на 1.3 процентов по сравнению с предыдущим месяцем, в основном кредиты были выданы юридическим лицам со средней процентной ставкой 7.71 процентов, составив 98.9 процентов от общего объёма кредитов в иностранной валюте. Динамика средней процентной ставки по кредитам в иностранной валюте имела тенденцию роста, увеличившись на 0.09 процентного пункта по сравнению с октябрём 2012 года, до 7.73 процентов в ноябре 2012 года, испытав влияние самых привлекательных кредитов, а именно на срок свыше 12 месяцев со средней процентной ставкой в размере 7.92 процента. В ноябре прошлого года объём новых срочных вкладов в национальной валюте уменьшился на 253.1 млн лей или на 12.3 процентов по сравнению с анало-

гичным периодом прошлого года, составив 1808.8 млн лей. Средняя процентная ставка по новым срочным вкладам в национальной валюте составила за этот период 7.96 процентов.

Кредиты в национальной валюте становятся все более привлекательными благодаря как небольшим процентам, так и падающей инфляции. Займы в различных валютах становятся рискованными из-за неясной ситуации в зоне евро и в результате сильных и непредсказуемых колебаний обменного курса – они представляют собой интерес только для опытных инвесторов.

КАКАЯ ВАЛЮТА БУДЕТ В 2013 ГОДУ САМОЙ СТАБИЛЬНОЙ? ДОЛЛАР ПРОТИВ ЕВРО

По информации брокерской компании Admiral Markets, доллар полностью воспользовался кризисом в зоне евро, своим положением спасительной валюты и, в частности, нейтральной денежной политикой Федеральной резервной системы, установившей на долгосрочную перспективу.

Ликвидность, стабильность и глобальная паника укрепят тенденцию к подорожанию доллара в первой половине этого года.

Так, по оценкам аналитиков компании Admiral Markets, самым оптимистичным сценарием для доллара является рост еще на 7-8% до конца апреля-начала мая. Что касается единой европейской валюты, то вопреки долгосрочным проблемам, опасения по поводу развала евро или Европейского союза развеются, так как цены уже нормализуются и паника просто не отражает сложности ситуации.

Будущее евро не так пессимистично, как об этом говорят, в самом худшем случае он остановится на отметке 1,21 евро за доллар в следующие 3-4 месяца и вернется к более привычным 1,37-1,40 в течение года.

Все же, экономические эксперты утверждают, что процентная ставка по кредитам в иностранной валюте ниже, и было бы лучше, чтобы наши граждане брали займы в молдавской валюте, так как в противном случае они получают прибыль сейчас, но откладывают на будущее значительные риски, ухудшая свое положение. Или можно не получить прибыли сегодня, но обеспечить ее себе на завтра. Если брать кредит в евро, то получаем всю прибыль сейчас, но получаем валютные риски на будущее. Лучшей представляется ситуация займа под 10% в леях, тут и обесценивание лея помогает, так что в будущем все играет на пользу заемщика.

С ростом конкуренции между банками, на рынке предлагается все больше новых видов финан-

сирования. То есть, меняются кредитные предложения, и процентные ставки различаются в банках.

Фиксированная процентная ставка предлагает стабильность – процентная ставка не меняется на всем протяжении кредитного договора. То есть, вы знаете с самого начала точно всю сумму, которую нужно будет вернуть банку по завершении кредитного договора. Другое преимущество этого вида ставки заключается в том, что вы защищены от колебаний существующих на рынке на данный момент ставок (национальных и международных).

Плавающая ставка предполагает ее изменение во времени, учитывая индексы (LIBOR – по кредитам в долларах, EURIBOR – по кредитам в евро), к которым добавляется фиксированная маржа, установленная банком. Минус этого вида ставки заключается в том, что чаще всего фиксированная маржа не указывается в кредитном договоре. То есть, суммы ежемесячных выплат могут меняться в зависимости от этих факторов.

Смешанная ставка (фиксированная в первый год, плавающая позднее) упрощает доступ к крупному кредиту, учитывая, что фиксированная ставка на первый год кредитования меньше плавающей процентной ставки, применяемой позже. Минус такой ставки заключается в том, что суммы, которые надо будет платить банку после первого года, значительно выше, по сравнению с выплатами первого года. Если плавающая ставка не устраивает, решением становится рефинансирование кредита.

Вообще-то, большинство банкиров на каждой пресс-конференции утверждает, что поддерживает кредитование в национальной валюте, так как доходы наши граж-

дане получают в леях, а согласно данным НБМ, кредитные организации выдают большинство кредитов в иностранной валюте. Эксперты считают, что леевые займы лучше, так как доходы получаются в леях, и, таким образом, отсутствуют валютные риски. Что касается видов кредитования, то специалисты считают, что кредиты на жилье следует брать в евро, а потребительские кредиты – в леях. „Потребительские кредиты надо брать в леях – главная рекомендация брать кредит в валюте, в которой получаешь доход. Выплата процентов той же валютой, в которой получены и доходы, оберегает людей от возможного обесценивания лея. Иначе придется платить больше в леях, чтобы оплатить процентную ставку в евро. Впрочем, по оценкам местных банков, лей будет укрепляться в течение следующих нескольких лет. Даже в этих условиях надо понимать, что выиграть «спор» с валютным курсом крайне тяжело, его динамика зависит от множества факторов, которые сложно предугадать”, – говорят экономические эксперты.

Основное преимущество кредита в валюте – это его дешевизна относительно леевого займа, что позволяет занимать более значительные суммы.

Так, по займу в размере 20 тысяч долларов США на 10 лет по ставке 10.5% годовых плюс маржа Libor ежемесячная плата составит 362 долларов США.

Все же, в долгосрочной перспективе очень вероятно, что Libor вырастет, а ставка по леевым кредитам снизится, тем более что тенденция снижения инфляции станет устойчивой, что дает НБМ возможность снизить ставку. Что касается валютного курса, за по-

следние дни лей сдает позиции евро и доллару.

МОЛДАВСКИЕ БАНКИ И ДРУГИЕ КРЕДИТОРЫ НА РАСКАЛЕННЫХ УГЛЯХ

На прошлой неделе правительство утвердило законопроект, связанный с коммерческими банками. Они могут быть оштрафованы на сумму в размере максимум пяти тысяч лей за отказ представить полную информацию о договорных положениях или за неоправданное применение комиссионных и пошлин.

Должностные лица коммерческих банков Молдовы могут быть оштрафованы за эти нарушения на сумму от 1 000 лей до 2 000 лей, для юридических же лиц штрафы составят до 5 000 лей.

Коммерческие банки обязаны предоставить всю информацию о положениях кредитных договоров не менее чем за 15 дней до подписания договора. В то же время, кредитор будет не вправе изменять положения договора в течение периода возврата кредита или увеличивать пошлины и комиссионные.

Что касается преждевременного возврата займа дебитором, в законопроекте говорится, что клиент вправе это делать, но кредитор вправе потребовать разумную и оправданную компенсацию, если разница по времени между возвратом кредита и прекращением действия договора составляет более года (0,5%) и менее года (1%).

По информации Национального банка Молдовы, сумма потребительских кредитов составляет 1,59 миллиарда леев за десять месяцев прошлого года.

Законопроект должен быть утвержден парламентом.

Виктор УРСУ

Рынок сельскохозяйственных участков в ожидании

Рынок сельскохозяйственных участков Республики Молдова слишком узким, в отсутствие инвестиций в инфраструктуру, логистику, бюрократия препятствует вложению потенциальными инвесторами средств в эту сферу при том, что цены по сравнению с рынками других стран региона (как на западе, так и на востоке) в несколько раз ниже.

Цена пахотных земель не может быть единственным элементом, который следует учитывать. Имеет значение и качество этих земель. Также имеет значение и «окружающая среда» рынка недвижимости. Не надо забывать и об инвестициях, необходимых для производства на пахотных участках. Даже аспекты, связанные с рабочей силой, не стоит игнорировать.

Агрономы Молдовы подчеркивают замечательное соотношение между ценой и качеством пашни. Здесь практически самые низкие цены в регионе и одна из самых плодородных земель для сельскохозяйственного производства.

Цена на сельскохозяйственные участки в Молдове стабилизировалась в последнем квартале прошлого года, после постоянного падения, обусловленного как ухудшением общего экономического климата, так и падением цен в сельском хозяйстве. Согласно некоторым аналитическим отчетам, опубликованным в румынской прессе, в среднем стоимость одного гектара сельскохозяйственной земли стоит 660 евро. В зависимости от качества земли цена одного гектара может составлять и 1000 евро. Средняя площадь сельскохозяйственной недвижимости в Молдове составляет 2,2 гектара, самые многочисленные сделки проводятся с недвижимостью площадью от 0,5 до 1 гектара. Это не исключает и наличие сделок с участками от 10 до 20 гектаров сельскохозяйственного назначения, но такие сделки проводятся крайне редко.

Разница между ценой участка под Кишиневом и участков в остальной части страны объясняется факторами, связанными с подсчетами спекулянтов недвижимости. Говоря о спекулянтах недвижимости, надо учитывать и другую вещь, важную для любого иностранного инвестора, намеренного начать бизнес в Молдове. Активные спекулянты в сфере недвижимости заинтересованы в таких пахотных землях, которые могут стать участками под застройку – а участки под Кишиневом сродни главному трофею на охоте. Иначе выглядит ситуация с участками в остальной части страны, где нет перспективы расширения городской зоны.

Несмотря на то, что земля хороша и дешева, дотаций не хватает. За последние 20 лет многое пришло в негодность, нет инвестиций в инфраструктуру, поэтому люди, начинающие работать, открывая фермы (приобретая землю), практически начинают с нуля. Строительные материалы, в основном импортные, дорогие, а возврат денег от продажи сельскохозяйственной продукции идет медленно, так как она дешевая.

В сельском хозяйстве не хватает рабочей силы, так как низкая заработная плата вынуждает жителей села искать более прибыльную работу, чаще всего в сельском хозяйстве и за рубежом.

Средняя заработная плата в сельском хозяйстве в Молдове, согласно информации Национального бюро статистики, составляет 2000 лей (130 евро), заработная плата неквалифицированного работника (занятого на полевых работах) составляет 1100 лей (70 евро). Надо учитывать и то, что большинство поденных рабочих – это люди пожилые, которые уже вышли из того возраста, когда были бы в состоянии уехать за рубеж на работу, или наоборот, слишком молодые, которые теоретически должны еще в школу ходить.

С другой стороны, пока еще отсутствует статистика воровства в сельском хозяйстве, пресса время от времени сообщает о каких-то случаях. Это явление не связано с организованной преступностью.

СТОИМОСТЬ УЧАСТКОВ

Статистические данные говорят о том, что в настоящее время рыночная цена земли относительно снизилась. Так, средняя цена одного гектара земли составляет от 10,3 до 12 тысяч лей и меньше, по сравнению с аналогичным показателем в Польше, где и по качеству она хуже, и по цене выше 2,9 тысяч евро. В Польше аналогичная по качеству молдавская земля стоит свыше 7 тысяч евро.

Низкий спрос на участки Молдовы обусловлен низкой прибыльностью аграрного бизнеса, а также сложными кредитными условиями для тех, кто намерен заняться аграрным бизнесом. К тому же, аренда стоит дорого, присутствует заниженные цены на землю в договорах купли-продажи для снижения нотариальной пошлины и расходов на регистрацию в Земельном кадастре.

Согласно действующему законодательству, собственники сельскохозяйственных участков вправе продавать участки по свободным ценам. Как сообщают представители кадастровых органов, субъекты договоров купли-продажи как правило указывают цены намного ниже реальной стоимости участков, чтобы сократить свои расходы при составлении договора. В случае купли-продажи сельскохозяйственных участков в частном секторе у административно-территориальной единицы, цена участка не может быть меньше нормативной цены земли.

Уровень цен земельных участков по районам не всегда зависит от плодородности почв, а от динамики экономического развития Республики Молдова в том числе. Рост цен на землю может наблюдаться только на фоне роста спроса на местную продукцию на внутреннем и внешнем рынках.

Спорным вопросом остается и предоставление права приобрете-

ния земельных участков иностранцами и апатридами. С точки зрения законодательства, этот вопрос четко регулируется. Так, в статье 22 Закона об инвестициях в предпринимательскую деятельность указывается, что «иностранцы вправе приобретать в собственность в соответствии с законодательством Республики Молдова в целях осуществления предпринимательской деятельности недвижимое имущество на территории Республики Молдова, кроме земель сельскохозяйственного назначения и земель лесного фонда».

В статье 6 Закона о нормативной цене и порядке купли-продажи земли говорится, что «право купли-продажи земель сельскохозяйственного назначения имеют государство, физические лица, являющиеся гражданами Республики Молдова, а также юридические лица, в уставном капитале которых не содержатся иностранные инвестиции».

Можно говорить, что иностранные инвесторы с недоверием относятся к запрету на приобретение в собственность сельскохозяйственных земель. Некоторые специалисты в этой области считают, что на этом фоне падают зарубежные инвестиции в сельское хозяйство. А у наших инвесторов не хватает финансовых средств, чтобы успешно вести бизнес в течение хотя бы нескольких лет.

ЗЕМЕЛЬНАЯ ЛИХОРАДКА

Согласно исследованию компании Knight Frank (независимая фирма, консультирующая по вопросам недвижимости), Восточная Европа является одним из самых заинтересованных в зарубежных инвестициях регионов. В вопросах сельскохозяйственных участков Молдова и соседние страны имеют преимущество в виде качественных, плодородных земель и низких (относительно среднеевропейских) цен на них.

Пока иностранные инвесторы не спешат вкладывать капиталы в сельскохозяйственные участки Республики Молдова, так как риски довольно велики, однако есть и плюсы в виде преимуществ продажи продукции на рынки европейского сообщества и стран СНГ.

По информации газеты «Маклер», 1 гектар земли сельскохозяйственного назначения в пригороде Кишинева стоит в среднем от 4000 до 7000 евро в зависимости от места расположения и близлежащей инфраструктуры. В районах цена на такие участки составляет от 10 до 15 тысяч лей за гектар.

Сельскохозяйственные земли составляют примерно 75% от всей площади Республики Молдова. Перепись сельскохозяйственных участков пока не проводилась.

Сорин НЭФРАМЭ

Собственников заставят штрафами обрабатывать землю

С вопросом о том, как ею распоряжаются в РМ, корреспондент агентства «ИНФОТАГ» обратился к начальнику отдела мелиорации и земельных ресурсов министерства сельского хозяйства и пищевой промышленности Анжеле ДОГОТАРЬ.

«И.»: Сколько в РМ земель сельскохозяйственного назначения?

А.Д.: Согласно земельному кадастру, на 1 января 2011 г. общая площадь сельскохозяйственных земель составляла 2 млн га.

«И.»: Сколько из них не обрабатывается?

А.Д.: За последние годы зарегистрирован рост необрабатываемых площадей. В 2011 г., по данным управления сельского хозяйства и продовольствия районов и муниципалитетов РМ, на них приходилось около 202,9 тыс. га, а по предварительным данным Национального бюро статистики – около 247 тыс. га.

«И.»: Почему земли не обрабатываются?

А.Д.: Причины самые разные, в том числе и отсутствие у землевладельцев средств. Может оказаться, что участок обрабатывать нерентабельно из-за деградации земли. Есть случаи, когда некому сдать землю в аренду, владельцы находятся за границей, хозяева участка – люди преклонного возраста, или просто нет желания заниматься землей.

«И.»: Какие предложения и действия предпринимает министерство?

А.Д.: Министерство предложило внести изменения и дополнения в Земельный кодекс и в Кодекс об административных правонарушениях. В 29 статью Земельного кодекса включены обязательства перед владельцами земель по принятию к ним мер, в случае выявления нарушений при уходе за землей и соблюдении севооборота. В Кодексе об административных правонарушениях предложено применять санкции в случае невыполнения обязательств по сохранности земли, чтобы не допускать негативного воздействия на соседние участки земель. За несоблюдение норм, приводящее к негативным последствиям для соседних участков, статья 117 пункт (3) Кодекса предусматривает применять штрафы в размере от 20 до 150 условных единиц для физических лиц и от 150 до 500 условных единиц – для юридических. Министерство предлагает, чтобы суммы штрафов устанавливала Административная комиссия при местных органах власти.

Собственники земли обязаны соблюдать технологии ее обработки и ухода за ней, не допускать запустения, вовремя уничтожая сорняки во избежание распространения болезней и вредителей.

Проверка, выявление, обследование и уведомление владельцев земельных участков по поводу нарушений статьи 117 параграфа (3) осуществляются представителями административной комиссии, действующей в рамках местной исполнительной публичной власти.

До времени применения санкций представители административной комиссии при местных органах власти должны будут пригласить в письменной форме землевладельца, уклоняющегося от исполнения принятых им обязательств, что предусмотрено статьей 117 параграфом (3). В течение 30 календарных дней после получения письменного уведомления, землепользователь должен выполнить все требования.

В случае неподчинения к его владельцу будут применены карательные санкции согласно действующему законодательству. Такой проект утвержден правительством 22 ноября 2012 г. и представлен в парламент на утверждение. После принятия документа, он будет регламентировать возможность определения административной комиссией правонарушений, предусмотренных статьей 117 параграфом (3) Кодекса об административных правонарушениях РМ.

Цены пахотных земель в некоторых европейских странах за 1 гектар

Румыния	– 700 -1500 евро
Голландия	– 14.800 евро
Франция	– 8.300 евро
Бельгия	– 8.500 евро
Словакия	– 6.000 евро
Чехия	– 5.300 евро
Россия	– 2.000 евро
Украина	– 1.600 евро

Свобода и несвобода экономики: рейтинг Heritage Foundation Молдова, Россия, Китай и Индия вошли в компанию «большей частью несвободных» государств.

К этому выводу пришли авторы рейтинга, который ежегодно публикует газета *The Wall Street Journal* и Вашингтонский исследовательский центр Фонд «Наследие» (Heritage Foundation). По мнению экспертов, участвовавших в исследовании, чем больше экономической свободы в том или ином государстве, тем выше уровень жизни его граждан, темпы экономического роста и способность к инновациям.

Уровень экономической свободы оценивается по десяти ключевым критериям: от защищенности прав собственности до эффективности работы органов власти. В расчет принимались такие статистические показатели, как уровень безработицы, темпы роста ВВП, темпы инфляции, объемы долга и пр. Всего оценивались 177 государств и территорий.

Авторы рейтинга отмечают, что ситуация с экономической свободой в мире незначительно улучшилась. Позитивные тенденции заметны в 91 государстве, негативные – в 78-ми.

В первую десятку государств, в которых этот показатель находится на самом высоком уровне, вошли Гонконг (89,3 балла; первое место удерживается на протяжении 15-ти лет), Сингапур, Австралия, Новая Зеландия, Швейцария, Канада, Чили, Маврикий, Дания и США.

Замыкают рейтинг Северная Корея, Куба, Зимбабве, Венесуэла, Эритрея, Бирма (Мьянма), Конго, Экваториальная Гвинея, Туркменистан и Иран.

Наибольшего прогресса за минувший год добились Грузия и Зимбабве. Наибольший регресс отмечен в Белизе.

Наиболее свободными регионами планеты в области экономики признаны Северная Америка и Европа, отставание которой от Нового Света сократилось. Наихудшая ситуация – в Северной Африке.

Среди республик бывшего СССР наилучшая ситуация в Эстонии (заняла 13-е место в рейтинге, 75,3 балла, ситуация улучшилась), Грузии (21-е место, 72,2 балла, ситуация улучшилась) и Литве (22-е место, 72,1 балл, ситуация улучшилась). Экономики этих стран признаны «в целом свободными».

«Умеренно свободны» Армения (38-е место, 69,4 балла, ситуация улучшилась), Латвия (55-е место, 66,5 балла, ситуация улучшилась), Казахстан (68-е место, 63 балла, ситуация ухудшилась). В эту же группу входят такие страны, как Израиль, Турция, Ливан, Польша, Франция – всего 50 государств, получивших от 60-ти до 69,9 баллов.

«Большой частью несвободны» (в этой группе – 59 государств, набравших от 59,9 до 50 баллов) Азербайджан (88-е место, 59,7 балла, ситуация улучшилась), Кыргызстан (89-е место, 59,6, ситуация ухудшилась), Молдова (115-е место, 55,5 балла, ситуация улучшилась), Таджикистан (131-е место, 53,4 балла, динамики не отмечено). К этой же группе относятся Россия, Китай, Индия, Сербия, Бразилия, Египет, Пакистан.

Среди «репрессивных» экономик (всего 23 страны мира, набравших менее 49,9 балла) – Беларусь (154-е место, 48 баллов, ситуация ухудшилась), Украина (161-е место, 46,3 балла, ситуация улучшилась), Узбекистан (162-е место, 46 баллов, ситуация улучшилась) и Туркменистан (169-е место, 42,6 балла, ситуация ухудшилась).

Лекарство от кризиса обойдется Японии в 116 млрд долларов

Японский премьер Синдзо Абэ объявил о программе стимулирования экономики на сумму 116 млрд долл. Власти рассчитывают, что программа увеличит рост ВВП на 2 п.п. и создаст 600 тыс. рабочих мест, выведя экономику Японии из пятой за 15 лет рецессии. Эксперты полагают, что программа даст положительные результаты, но не в том объеме, на который рассчитывает правительство.

Общий объем стимулирующей программы, объявленной японским премьером в пятницу, составляет 10,3 трлн иен (116 млрд долл.), что делает ее крупнейшей инициативой такого рода в стране с 2009 года. Около половины всей суммы будет потрачено на восстановление районов Японии, пострадавших от землетрясения и цунами в марте 2011 года, а также на улучшение системы предупреждения о природных бедствиях. Кроме того, японское правительство намерено вложиться в повышение конкурентоспособности промышленного сектора страны, дать субсидии компаниям, разрабатывающим новые технологии, и предоставить финансовую помощь малому бизнесу.

Премьер страны заявил, что с учетом расходов региональных и местных властей, а также частного сектора «допинг» для японской экономики достигнет 20,2 трлн иен (226 млрд долл.). Правительство рассчитывает, что эти вливания увеличат темпы роста

ВВП на 2 п.п. и создадут 600 тыс. новых рабочих мест, что поможет Японии выйти уже из пятой за последние 15 лет рецессии. В третьем квартале экономика сократилась на 3,5% в годовом выражении, а спад в октябре-декабре экономисты оценивают в 0,6%. При этом ставший в декабре премьер-министром Синдзо Абэ настаивает, что решение о стимулировании экономики никак не связано с предстоящими в июле выборами в верхнюю палату парламента.

Тем не менее для того, чтобы профинансировать объявленные меры, правительству придется дополнительно выпустить гособлигации на сумму 5 трлн иен. По оценке МВФ, госдолг Японии в 2012 году мог вырасти до 237% ВВП, что является самым высоким показателем в мире. В результате инвесторы начали в пятницу продавать долгосрочные гособлигации, и спред между пяти- и 30-летними обязательствами, по данным Bloomberg, вырос до максимального значения с марта 2010 года. «Абэ предпочтет сделать экономике побольше инъекций и закроет глаза на бюджетную дисциплину до выборов», – цитирует агентство старшего экономиста Sumitomo Mitsui Asset Management Хироаки Мурто.

Японская валюта отреагировала на представленные меры позитивно, впервые за 2,5 года опустившись до отметки 89,35 иены за доллар. Слабая иена выгодна японским экспортерам. Фондовый рынок страны завершил торги пятницы ростом на 1,4%.

Страницу подготовила Ольга ГОРЧАК

Компания Vodafone планирует сократить рабочие места в Испании

Второй по величине в мире оператор сотовой связи Vodafone Group планирует сократить рабочие места в испанском подразделении в связи с падением продаж на рынке страны.

Согласно заявлению Vodafone, руководство компании во вторник, 15 января, проведет встречу с представителями профсоюзов и представит план увольнений.

По сведениям из осведомленного источника, объем сокращений может достичь 1000 рабочих мест или 25% от общего числа сотрудников испанского подразделения.

США уступят Китаю статус крупнейшего рынка для Apple

Китай опередит США и станет крупнейшим рынком для корпорации Apple. Об этом заявил генеральный директор Apple Тим Кук, передает Bloomberg. Когда именно это произойдет, Кук не указал.

По словам руководителя Apple, компания в ближайшие годы намерена увеличивать число своих магазинов в Китае. Сейчас у Apple работают 11 торговых точек на территории Китая и Гонконга.

Также, как отметил Кук, Apple готова запускать свои новые продукты в первую очередь в Китае. В декабре корпорация начала продавать в Китае смартфон iPhone 5 – на три месяца позже, чем в США.

10 января Кук провел встречу с председателем совета директоров China Mobile – крупнейшей телекоммуникационной компанией Китая, с которой у Apple пока нет контракта на продажу iPhone. Сейчас дистрибуторами iPhone на китайском рынке являются гонконгская China Unicom и China Telecom Corp.

В июле-сентябре 2012 года объем продаж Apple на рынке США составил 14,4 миллиарда долларов, а в Китае – 5,7 миллиарда. В начале января корпорация сообщила о рекорде продаж iPhone 5 в Китае – за три дня их было реализовано более двух миллионов.

ЕЦБ представил новую купюру достоинством 5 евро

Глава Европейского центрального банка Марио Драги в четверг представил образец новой купюры единой европейской валюты достоинством 5 евро, которая поступит в обращение в мае 2013 г.

Пятиевровая купюра открывает вторую серию евробанкнот с улучшенной защитой от подделок, которые будут введены в обращение в ближайшие несколько лет. О сроках презентации новых купюр более высокого номинала – 10, 20, 50, 100 и 500 евро – ЕЦБ обещает сообщить позже.

Новая серия банкнот называется «Европа» – по имени героини древнегреческой мифологии, дочери финикийского царя. Ее портрет, который был скопирован с изображения на античном кратере, хранящемся в настоящее время в парижском Лувре, запечатлен на новой купюре в двух местах – в качестве водяного знака и голограммы. В качестве дополнительной степени защиты на банкноте теперь будет меняющееся под разным углом цвет число, которое обозначает номинал купюры.

Сроки вывода из обращения банкнот старого образца станут известны позже, говорится в сообщении на сайте ЕЦБ. При этом центральный банк заверяет, что купюры «первой серии», вошедшие в наличное обращение в 2002 г., не обесценятся: ЕЦБ и национальные банки еврозоны будут обменивать их на новые без ограничений по времени.

AIG не будет подавать в суд на правительство США

Бывший исполнительный директор страхового гиганта считает, что условия выкупа компании правительством в 2008 году были несправедливыми.

Страховая компания American International Group (AIG), одна из крупнейших компаний Уолл-стрит, спасенных от банкротства американским правительством во время экономического кризиса 2008 года, не будет присоединяться к иску против федеральных властей в связи с тем, что условия выкупа якобы были слишком жесткими.

Совет директоров страхового гиганта в среду выступил против присоединения к иску на сумму в 25 миллиардов долларов, с которым обратился бывший исполнительный директор AIG Морис Гринберг. Он считает, что выкуп компании правительством привел к значительным убыткам акционеров.

Ранее на этой неделе законодатели в Вашингтоне выразили возмущение возможной попыткой AIG компенсировать часть затрат, понесенных в результате действий правительства. Федеральные власти выделили компании 182 миллиарда долларов в момент, когда она балансировала на грани банкротства.

По словам конгрессмена из Мэриленда Элайджи Каммингса, сама мысль о том, что AIG подает в суд на правительство, является «невероятным оскорблением наших налогоплательщиков». «Это все равно, что засудить врача скорой помощи, который только что спас вашу жизнь, сделав искусственное дыхание, за то, что он не подложил подушечку», – сказал он.

Выкуп AIG вызвал ожесточенные споры в 2008 году. Многочисленные критики утверждали, что компания была ярким примером алчности Уолл-стрит, что она сама навлекла на себя проблемы из-за допущенных инвестиционных ошибок и потому не заслуживала спасения за счет налогоплательщиков.

После продажи правительством последней доли акций AIG компания выпустила рекламный ролик со словами «Спасибо тебе, Америка!». Однако в ролике не упоминалось о том, что компания может подать иск против правительства.